

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona o výstavbe sa predkladá na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2021 - 2024.

Cieľom novej právnej úpravy v oblasti výstavby je profesionalizácia štátnej správy vo výstavbe, znižovanie administratívnej záťaže pri činnostiach súvisiacich s výstavbou, zjednodušenie stavebného povoľovania, predovšetkým elektronizácia procesov a digitalizácia dát súvisiaci s územným plánovaním a výstavbou.

Novou právnou úpravou sa mení rozhodovacia právomoc pri povoľovaní stavieb. Centrálne bude povoľovanie stavieb riadiť novozriadený ostatný ústredný orgán štátnej správy. Právomoc doterajších stavebných úradov (obcí) prejde na stavebné úrady, ktoré budú pracoviskami novozriadeného úradu s vymedzenou územnou pôsobnosťou. Regionálnych pracovísk bude osem. Kompetencie doterajších špeciálnych stavebných úradov zostávajú zachované, okrem špecializovaných stavebných úradov na úseku výstavby diaľnic, dráh a letísk.

Proces povoľovania stavieb sa výrazne zjednoduší – prispieť k tomu má jednak zjednodušenie samotných procesných postupov, na druhej strane však jeho elektronizácia, ktorá bude založená na postupnej digitalizácii údajov o území.

Procesný postup povoľovania stavieb sa bude uskutočňovať prostredníctvom informačného systému zriadeného na účely územného plánovania a výstavby a prostredníctvom odborne spôsobilých osôb, ktoré budú procesne zabezpečovať povoľovanie stavieb pre stavebníka. Jednoduchosť alebo zložitosť procesných postupov bude závisieť od kategórie stavby. Možnosť ohlásenia, a teda zjednodušeného povoľovania výstavby pre určité kategórie stavieb, zostáva zachovaná.

Všeobecne bude povoľovanie stavieb založené na vydaní rozhodnutia o stavebnom zámere, ktoré bude vydávať stavebný úrad (regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu). Vydaním rozhodnutia bude predchádzať prerokovanie návrhu stavebného zámeru so všetkými dotknutými orgánmi štátnej správy, dotknutými právnickými osobami, obcou, v ktorej území sa má stavať a vlastníkami susedných stavieb a pozemkov. V prosenom postupe v tomto štádiu dôjde k integrácii procesov s orgánom posudzovania vplyvov na životné prostredie pri prerokovaní návrhu stavebného zámeru a jeho vplyvu na životné prostredie. Prerokovanie a pripomienkové konanie k návrhu stavebného zámeru všetkých dotknutých subjektov bude pre stavebníka zabezpečovať odborne spôsobilá osoba – projektant. Jeho úlohou bude pre stavebníka zabezpečiť celú procesnú stránku schvaľovania návrhu stavebného zámeru. Na konanie o stavebnom zámere bude nadväzovať overenie projektu stavby. Dokončená stavba bude podliehať kolaudácii. Kolaudačným osvedčením stavby stavebný úrad osvedčí spôsobilosť stavby na projektovaný účel.

Pre jednoduché stavby v zmysle zákonnej definície bude platiť zjednodušený procesný postup s tým, že bude ukončený rozhodnutím o stavebnom zámere za predpokladu, že stavebný zámer bude vypracovaný s podrobnosťou projektu stavby. Rozhodnutie o stavebnom zámere bude zároveň overením projektu stavby.

Ohláseniu budú podliehať drobné stavby alebo drobné stavebné práce. Pôjde o jednoduchý procesný postup, kde bude musieť stavebník dodržať zastavovanie podmienky umiestnenia stavby a stavebný úrad na účely ohlásenia vydá stavebníkovi potvrdenie o ohlásení stavby. Proces bude plne elektronický.

Nový zákon o výstavbe si kladie za cieľ riešiť aj aktuálny celospoločenský problém zníženej úrovne disciplíny vo výstavbe. Doterajšia koncepcia ucelenej komplexnej právnej úpravy v oblasti územného plánovania a verejného stavebného práva v jednom zákone sa mení na úpravu dvoch samostatných právnych predpisov.

Termín „stavebný poriadok“ sa nahrádza termínom „výstavba“ a návrh zákona je koncepčne usporiadaný podľa súčasných požiadaviek na vnútorné usporiadanie zákonov. „Stavebné povolenie“ nahradí „rozhodnutie o stavebnom zámere“. Upúšťa sa od doterajších postupov a procesov

1

posudzovania stavebných zámerov v dvojstupňových správnych konaniach, t. j. v územnom konaní a v stavebnom konaní, kedy sa v mnohých prípadoch dotknuté orgány a účastníci konania vyjadrovali k predmetu veci duplicitne, čím sa zjednoduší a skráti schvaľovací proces stavieb.

Stavby postavené nepovolenými stavebnými prácami nebude možné po účinnosti nového zákona dodatočne povoliť. Návrh zákona zároveň precizuje postup stavebného úradu pri nepovolených stavebných prácach a ich odstraňovaní, najmä presným definovaním nepovolených stavebných prác, podmienok a postupov odstraňovania, zohľadnením účasti zhotoviteľa nepovolenej stavby na porušení zákona a pod. Zároveň sa rozširuje okruh sankcionovaných osôb v prípade porušenia zákona aj na ďalšie osoby vo výstavbe (na zhotoviteľov stavieb, na osoby poverené výkonom stavebného dozoru, na stavbyvedúcich), pretože pri prevažujúcom dodávateľskom spôsobe výstavby stavebník je len objednávateľom výstavby a osobne výstavbu neriadi.

Návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, má pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, nemá sociálne vplyvy a vplyv na životné prostredie, má pozitívny vplyv na informatizáciu a pozitívny aj negatívny vplyv na služby verejnej správy pre občana a pozitívny vplyv na procesy služieb verejnej správy. Návrh zákona nemá žiadny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Navrhovaná právna úprava je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a s medzinárodnými

zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Navrhované nadobudnutie účinnosti zohľadňuje legisvakačnú lehotu návrhu zákona. Účinnosť sa navrhuje 1. januára 2023.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania LP/2021/226 a opätovného medzirezortného pripomienkového konania LP/2021/348 a do ďalšieho legislatívneho procesu sa predkladá s rozpormi uvedenými vo vyhlásení.

Návrh zákona bol predmetom rokovania Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky a rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky, ktoré návrh zákona odporučili na ďalšie legislatívne prerokovanie.

DOLOŽKA ZLUČITEENOSTI k návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona:

podpredseda vlády Slovenskej republiky

2. Názov návrhu zákona:

Návrh zákona o výstavbe

3. Predmet návrhu zákona je upravený v práve Európskej únie:

a) v primárnom práve: *čl. 114 (Aproximácia práva) Zmluvy o fungovaní Európskej únie*

b) v sekundárnom práve:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. marca 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (Ú. v. EÚ L 88, 4.4.2011) v platnom znení., gestor: Ministerstvo dopravy a výstavby SR

c) v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie: *nie je*

4. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskej únii:

a) uviesť lehotu na prebranie príslušného právneho aktu Európskej únie, príp. aj osobitnú lehotu účinnosti jeho ustanovení:
bezpredmetné

b) uviesť informáciu o začatí konania v rámci „EÚ Pilot“ alebo o začatí postupu Európskej komisie, alebo o konaní Súdneho dvora Európskej únie proti Slovenskej republike podľa čl. 258 a 260 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v jej platnom znení, spolu s uvedením konkrétnych vytýkaných nedostatkov a požiadaviek na zabezpečenie nápravy:
predmetné konania neboli začaté

c) uviesť informáciu o právnych predpisoch, v ktorých sú uvádzané právne akty Európskej únie už prebrané, spolu s uvedením rozsahu ich prebrania, príp. potreby prijatia ďalších úprav:
bezpredmetné

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu Zákon o výstavbe	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ) Úrad vlády SR Ministerstvo dopravy a výstavby SR	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	
	19.4.2021 3.5.2021
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	
	Jún 2021
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	
	November 2021

2. Definovanie problému

Uveďte základné problémy, na ktoré navrhovaná regulácia reaguje.

V súčasnosti platný zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov bol od 90-tych rokov minulého storočia 40-krát novelizovaný, pričom dvakrát bol dotknutý nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky. Účelom týchto noviel bolo priblížiť stavebný zákon novým ústavným pomerom založeným na trhovom hospodárstve, rovnosti druhov vlastníctva, právach osôb a dekoncentracii a decentralizácii verejnej správy v oblasti výstavby. Napriek mnohým novelizáciám však stavebný zákon zotrval svojou zastaranou legislatívnou konštrukciou, usporiadaním právnych vzťahov, terminológiou a formami verejnej správy stále v pôvodnom rámci. Vo všeobecnosti navrhovaný stavebný zákon sleduje odstrániť nedostatky terajšej úpravy a vytvoriť moderný stavebný zákon.

3. Ciele a výsledný stav

Cieľom právnej úpravy v oblasti výstavby je zjednodušenie, zrýchlenie, skvalitnenie a transparentnosť procesov výstavby.

Novozriadený Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky bude gestorom interoperability procesov, kvality a dostupnosti údajov o území a elektronického výkonu verejnej moci ako predpokladu pre efektivity a kvality procesov výstavby.

Bude zavedený jednotný proces pre získavanie, zhromažďovanie, spracúvanie, sprístupňovanie, poskytovanie, prenos, ukladanie, archivácia a likvidácia údajov, umožnenie poskytovania súvisiacich elektronických služieb používateľom s príslušným oprávnením na zabezpečenie a skvalitnenie výkonu verejnej moci na úseku správy v oblasti územného plánovania, výstavby a správy stavby; pričom predpokladom je podpora informačným systémom.

Očakávaným výsledkom je:

- zjednotenie a predvídateľnosť postupov pri výkone verejnej moci na úrovni štátnej správy a samosprávy, zvýšenie disciplíny a vymáhateľnosti, skrátenie trvania konaní (napr. získanie stavebného povolenia trvá v priemere 300 dní vs získanie stavebného povolenia bude trvať v priemere 45 dní),
- zlepšenie kvality rozhodovania a kontroly,
- ako aj zlepšenie postavenia Slovenska v medzinárodnom merítku v rebríčku Doing Business.

finančné podpora a tak tvorí jeden ucelený pro

4. Dotknuté subjekty

- fyzické a právnické osoby
- samosprávne orgány: obce, samosprávne kraje
- orgány štátnej správy

5. Alternatívne riešenia

Pri príprave nového konceptu boli zvažované alternatívne návrhy.

Alternatív a	krátky popis	popis
A1	as is	Žiadna zmena legislatívy. Žiadny IS. (tj ponechanie procesov územného plánovania a procesov výstavby úpravou doterajšieho zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).
A2	MDV2019 bez IS	Zmena legislatívy bez elektronizácie procesov prostredníctvom IS.
A3	ISVS - VS	Zmena legislatívy s podporou elektronizácie procesov prostredníctvom IS. Nový inf. systém financovaný prostredníctvom št. rozpočtu - Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR
A4	ISVS - PPP	Zmena legislatívy s podporou elektronizácie procesov prostredníctvom IS. Nový inf. systém financovaný prostredníctvom PPP. Funkčný SaaS dostupný skôr ako pri A3.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? Áno Nie
Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky o forme a náležitostiach jednotlivých druhov podaní a rozhodnutí stavebného úradu,
Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o členení stavieb,
Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch, obsahu a forme dokumentácie stavby, vrátane podrobností o spôsobe prerokovania návrhu stavebného zámeru, vyhodnotenia pripomienkového konania, správe z prerokovania návrhu stavebného zámeru a priebehu kolaudácie,
Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú všeobecné technické požiadavky na výstavbu a požiadavky na bezbariérové navrhovanie a užívanie stavieb, vrátane požiadaviek na prevádzku staveniska,
Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone geodetických a kartografických činností vo výstavbe v spolupráci s Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky,
Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe výpočtu výšky náhrady za prijatie opatrenia na susednom pozemku alebo susednej stavbe.

5

7. Transpozícia práva EÚ

Uveďte, v ktorých ustanoveniach ide národná právna úprava nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ spolu s odôvodnením.

Návrhom nedochádza k transpozícii práva EÚ.

8. Preskúmanie účelnosti**

Uveďte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti navrhovaného predpisu.

Uveďte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

31.12.2023

Kritériom bude čas (v dňoch) o ktorý sa skráti stavebné konanie.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

V	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho	
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☒ Pozitívne ☐ Žiadne ☒ Negatívne “
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☒ Pozitívne ☐ Žiadne ☐ Negatívne “

10. Poznámky

V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k návrhu.

Nová právna úprava vyvolá úpravu aj iných súvisiacich predpisov, ktoré sa budú novelizovať v prvej polovici 2022.

Zmeny v kompetenciách na vertikálnej aj horizontálnej úrovni, ktoré budú predmetom dohody v druhej fáze pri príprave osobitných zákonov, bude predmetom doložiek súvisiacich s týmito zákonmi (týka sa to oblastí: vodné stavby, cesty, kultúrne pamiatky)

Ad prístup k dátam: Jedným z princípov architektúry IS sú “Kvalitné a otvorené dáta”. Všetky vstupné dáta budú štandardizované a bude ich možné následne strojovo spracovať. Údaje budú pokrývať domény priestorových informácií územného plánovania a výstavby ako aj transakčných údajov súvisiacich so zabezpečením výkonu agend na týchto úsekoch správy. Na výstupe budú referenčné a spracované údaje dostupné ako open data. Zároveň budú vytvorené open api, ktoré umožnia vstupy dát z iných systémov. Data sety budú rovnako aj pre analytické nástroje dostupné aj v samotnom IS. Údaje budú dostupné na základe rolí a

6

príslušných oprávnení pre registrovaných, neregistrovaných a autentifikovaných používateľov systému. Všetky údaje budú evidované, spracovávané, publikované ako aj archivované v zmysle Zákona č. 95/2019 Z. z. (Zákon o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

11. Kontakt na spracovateľa

Uveďte údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov

marian.vaniak@vlada.gov.sk

slavomira.salajova@vlada.gov.sk

12. Zdroje

Pri spracúvaní návrhu zákona ako aj doložky a jednotlivých analýz vplyvov boli za účelom získania relevantných údajov a informácií podľa možnosti použité všetky zdroje – predchádzajúce návrhy dokumentácie z roku 2019, dostupné štatistiky, výstupy z procesnej analýzy a z návrhov efektívizácie štátnej správy, skúsenosti a dobrá prax z Rakúska, relevantné smernice EÚ, výsledky prieskumov, konzultácie s dotknutými subjektmi, spolupráca s odborníkmi ako aj metódy odhadu. Všetky použité zdroje sú bližšie popísané v častiach, kde sa s príslušnými informáciami pracuje, uvažuje a pod.

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

Uveďte stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov, ktoré Vám bolo zaslané v rámci predbežného pripomienkového konania

I. Úvod: Úrad vlády SR predložil dňa 09. septembra 2021 Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) na záverečné posúdenie materiálu: „Zákon o výstavbe“. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na MSP, pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti a pozitívno-negatívne vplyvy na služby verejnej správy pre občana.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada predkladateľa o doplnenie bodu 8. Preskúmanie účelnosti o termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu a kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

Odôvodnenie: Vzhľadom na rozsah a závažnosť zmeny predkladanej legislatívy je potrebné v Doložke vybraných vplyvov v časti č. 8" nastaviť čas, po ktorom dôjde k preskúmaniu, ako aj kritériá, na základe ktorých sa prieskum zrealizuje. Cieľom prieskumu je overiť, či riešenie problému, ktoré bolo prijaté, plní svoj účel a či bol uvedený problém odstránený. DOPLNENÉ

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa o doplnenie analýzy koľko bodov pravdepodobne SR získa v oboch oblastiach „Dni na splnenie úkonov na získanie stavebného povolenia“ a „Náklady na získanie stavebného povolenia“ v rámci Doing Business po zavedení návrhu zákona.

Odôvodnenie: Komisia žiadala predkladateľa o zanalýzovanie získania bodov v oblasti „Dni na splnenie úkonov na získanie stavebného povolenia“ zanalýzovanie straty bodov v oblasti „Náklady na získanie stavebného povolenia“ v rámci Doing Business po zavedení návrhu zákona. Predkladateľ uviedol vyhodnotenie tejto pripomienky v Doložke vybraných vplyvov nasledovne: „(aktualizované v časti 3.4)“, avšak v časti 3.4. nie je uvedený výsledok analýzy zvýšenia a zníženia získaných bodov. DOPLNENÉ

Komisia žiada predkladateľa o nahradenie najnižšieho odhadovaným počtom dní trvania konania po zavedení : dnešných 300 dní na 47)* v časti 3.4. analýzy vplyvov na

7

Odôvodnenie: Rebríček Doing Business bude hodnotiť na základe priemerného počtu dní trvania konania a nie najkratšiu dĺžku konania. DOŠPECIFIKOVANÉ - IDE O OČAKÁVANÚ PRIEMERNÚ DĹŽKU STAVEBNÉHO KONANIA.

Zároveň Komisia berie na vedomie, že presná kalkulácia a škálovanie poplatku za služby poskytovanú v novom informačnom systéme ÚPV pre všetky typy stavieb - poplatok má byť stanovený na max. hodnotu 1,25 % z hodnoty diela, bude predmetom samostatnej vyhlášky a procesu MPK. Náklady na elektronické podanie budú vyčíslené vo vykonávacom predpise, ktorým sa ustanoví výška odplaty za služby spojené s využívaním informačného systému.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov je uvedené, že materiál nemá vplyv na rozpočet verejnej správy. V zmysle záverov rozporového konania z 18.8.2021 žiada Komisia kvôli prehľadnosti v bode 10. doložky doplniť text, že vplyvy navrhovaného zákona sú už zohľadnené v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy v rámci novely kompetenčného zákona a návrh zákona nebude mať žiadne ďalšie negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy nad rámec tých, ktoré boli kvantifikované v rámci novely kompetenčného zákona (táto bola schválená vládou SR 30.6.2021).

Komisia naďalej trvá na vypracovaní a zverejnení štúdie uskutočniteľnosti k zámeru vytvorenia spoločnosti, ktorá bude prevádzkovať IT systém. Bez zverejnenia štúdie uskutočniteľnosti, v ktorej budú pomenované alternatívne riešenia a vyhodnotený ich ekonomický prínos, nie je možné v súčasnosti kvalifikovane zhodnotiť predložené doložky vplyvov. Komisia tiež upozorňuje na skutočnosť, že zo strany predkladateľa bolo uvedené, že doložka vplyvov verejnej správy bude ešte upravená.

Doložka vplyvov na rozpočet verejnej správy bola po dohode s ÚHP prepracovaná a to tak, že všetky vplyvy vyplývajúce z troch predkladaných materiálov (zákon o výstavbe, zákon o územnom plánovaní a kompetenčný zákon) budú zosumarizované v jednej doložke, ktorá bude rovnaká pre všetky materiály.

Zároveň je podľa dohody s ÚHP pripravovaná aj Štúdia uskutočniteľnosti ktorá bude zohľadňovať aj pripomienky komisie.

Komisia upozorňuje predkladateľa na zrejmy nesúlad v Analýze vplyvov na služby verejnej správy pre občana v mernej jednotke, kde v tabuľke č. 2b mala byť merná jednotka „tis. eur“ namiesto „eur“, resp. v opačnom prípade je potrebné doplniť do uvedených ukazovateľov tri nuly. UPRAVENÉ

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

V analýze vplyvov predkladateľ vyznačil v bode 6.2. pri informačnom systéme písmeno A, ako nový systém, ale uvedený systém bol zavedený zákonom o územnom plánovaní a teda v tejto kolónke pri zákone o výstavbe treba uviesť písmeno B. UPRAVENÉ

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na záverečné posúdenie.

8

IV. Poznámka: Stanovisko Komisie k doložke je súčasťou materiálu predkladaného na rokovanie vlády Slovenskej republiky alebo na schválenie ministromi, vedúcemu, predsedovi alebo riaditeľovi ostatného ústredného orgánu štátnej správy alebo vedúcemu iného orgánu.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Analýza vplyvov na informatizáciu spoločnosti Budovanie základných pilierov informatizácie				
Obsah	A – nová služba B – zmena služby	Kód služby	Názov služby	Úroveň elektronickej služby (0 až 5)
Novelizáciou Zákona sa zavádza jednotný proces a poskytovanie súvisiacich elektronických služieb používateľom pre používateľov s príslušným oprávnením na zabezpečenie a skvalitnenie výkonu verejnej moci na úseku správy v oblasti územného plánovania, výstavby a správy stavby. Právnou úpravou gestor zavedie nové koncové elektronické služby na úrovni 4 a 5 v oblastiach:				
	A	as_61396	Služby stavebného poriadku	N/A
	A	ks_340672	Poskytnutie projektovej dokumentácie	4
	A	ks_340673	Prerokovanie rozporu	4
	A	ks_340674	Preskúmanie rozhodnutia k projektu	4
			Preskúmanie	

Stave	A	ks_340676	Evidencia projektovej dokumentácie	4
	A	ks_340677	Validácia projektovej dokumentácie	4
	A	ks_340678	Vydanie rozhodnutia k projektu	5
	A	ks_340679	Vydanie stanoviska k projektu	5

10

	A	ks_340680	Podanie návrhu stavebného zámeru	4
	A	ks_340681	Podanie žiadosti o overenie projektu stavby	4
	A	ks_340682	Podanie ohlásenia drobnej stavby alebo drobných stavebných prác	4
	A	ks_340683	Podanie návrhu na povolenie skúšobnej prevádzky	4
	A	ks_340684	Podanie návrhu na povolenie predčasného užívania stavby alebo jej samostatnej časti	4
	A	ks_340685	Podanie návrhu na preskúmanie spôsobilosti stavby na prevádzku	4
	A	ks_340686	Evidencia jednoduchej stavby	4
	A	as_61397	Získavanie údajov z iných systémov prostredníctvom integrácie	N/A
Infraštruktúra	A – nový systém B – zmena systému	Kód systému	Názov systému	
6.2. Predpokladá predložený návrh zmenu existujúceho alebo vytvorenie nového informačného systému verejnej správy? (Ak áno, uveďte zmenu systému alebo vytvorenie nového systému, ďalej jeho kód a názov z centrálného metainformačného systému verejnej správy.)	B	isvs_10799	Informačný systém územného plánovania a výstavby (IS UPV)	

11

Financovanie procesu informatizácie	Rezortná úroveň	Nadrezortná úroveň	A - z prostriedkov EÚ B - z ďalších zdrojov financovania
6.3. Vyžaduje si proces informatizácie finančné investície? (Uveďte príslušnú úroveň financovania a kvantifikáciu finančných výdavkov uveďte v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy.)	x	Vplyv na rozpočet je uvedený v časti doložky finančných vplyvov	B

Pilier I: Obsah – informácie a služby

Pod obsahom a službami informačnej spoločnosti chápeme dostupný elektronický obsah a aplikácie, ktoré používateľ služieb môže využívať pre svoje potreby. V rámci tohto piliera sa hodnotí, či predmetný návrh materiálu má vplyv na informatizáciu spoločnosti z hľadiska rozširovania a inovácie existujúcich služieb, t.j. ich zmeny ako aj vytvárania a zavádzania nových elektronických služieb verejnej správy.

Rozširovanie, inovácia, vytváranie a zavádzanie nových elektronických služieb verejnej správy

Informačný systém územného plánovania a výstavby je od počiatku plánovaný ako integrálna súčasť procesov územného plánovania a stavebného konania. Bez podpory informačného systému nie je možné navrhnuté procesy realizovať. Nie je to len zavedenie nových elektronických služieb ale radikálna zmena paradigmy týchto procesov. Základný cieľ je vytvorenie elektronických nástrojov, ktoré podporia a transformáciu plánovania aj výstavby do rámca Industry 4.0.

Navrhnuté služby sú úrovne 4 a 5, kde celý proces prebieha on line (s možnými výnimkami pre obhliadky na mieste) a tam kde je to procesne možné je proces doplnený o proaktívne služby.

Na najvyššej úrovni systém podporuje územne plánovanie a procesy stavebného poriadku .

- I. Územné plánovanie : Publikované služby umožnia vkladanie a poskytovanie aktuálnej plánovacej územnej dokumentácie (územne plány, návrhy zmien, územnoplánovacie podklady a a územnotechnické podklady). Súčasťou tejto dokumentácie sú regulatívy územia v podobe, ktorá je jednoznačná a jej aplikácia je možná technickými prostriedkami a nie je potrebné subjektívne rozhodovanie. Zároveň ostáva možnosť vykonávať územne plánovanie mimo, ale s povinnosťou ukladať potrebné informácie v požadovaných formátoch do IS UPV.
- II. Procesy stavebného poriadku: Navrhnuté procesy sú realizované plne elektronicky, dôležité je dodať že sa to týka aj stavebnej dokumentácie, predpokladá sa určenie formátov v ktorých bude potrebné vkladať stavebnú dokumentáciu s rozsiahlejšími pravidlami pre verejné budovy.

Pilier II: Infraštruktúra

Údaje, ktoré budú vznikať alebo sa budú ukladať do IS UPV sú citlivé a tak je vhodné ich ukladať v priestore vládneho cloudu. Zároveň je potrebné zdôrazniť že časť údajov je zo svojej povahy verejná a ich sprístupnenie stimuluje budovanie občianskej spoločnosti a poskytujú aj stimuly pre rozvoj iných služieb. Digitálna podoba územia v spojení s inými

12

dátami umožní riešiť simulácie politík, krízových scenárov, pomôže zlepšiť adaptáciu na klimatické zmeny. Budovanie služieb v tejto oblasti nie je predmetom IS UPV, ale IS UPV je zásadný „enabler“, ktorý umožní ich vznik. Bezpečnosť privátnych údajov a súčasne maximálna dostupnosť verejných údajov je chápaná ako jedna zo základných požiadaviek na IS UPV

Predpokladaný dopad na informačné systémy verejnej správy

Koncepcia IS UPV nepredpokladá nutnosť zmeny iných systémov verejnej správy, zmeny procesov sú budú diať na strane IS UPV. Zároveň však IS UPV umožní zmeny s cieľom podporiť elektronizáciu procesov. Ako príklad slúži kataster, IS UPV predpokladá vytváranie potrebnej dokumentácie v tvare ako ju dnes požaduje kataster, zároveň však bude schopný poskytnúť jej plne elektronickú formu ak sa bude meniť IS na strane katastra. IS UPV tak koncepcie vytvára príležitosti ale nie požiadavky.

Predpokladaný dopad na informačné systémy mimo verejnej správy

Vzhľadom na požiadavky smerom k projektantovi na digitalizáciu výstupov je možné

u niektorých predpokladať požiadavku aj na zmenu SW. V prípade projektantov verejných stavieb očakávame prechod na SW, ktorý umožňuje pracovať s BIM (Building Information Model), ktorý poskytuje IFC (Industry Foundation Class) ako akceptovaný a platformovo nezávislý formát zdieľania údajov. Požiadavky IS UPV tak urýchlia dnešnú zmenu v projektovaní a výstavbe na strane podnikateľov.

13

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie (vrátane testu MSP)	
Materiál bude mať vplyv s ohľadom na veľkostnú kategóriu podnikov:	
☐ iba na MSP (0 - 249 zamestnancov) ☐ iba na veľké podniky (250 a viac zamestnancov) ☒ na všetky kategórie podnikov	
3.1 Dotknuté podnikateľské subjekty - z toho MSP	
<i>Uved'te, aké podnikateľské subjekty budú predkladaným návrhom ovplyvnené. Aký je ich počet?</i>	
Predkladaným návrhom budú ovplyvnené všetky podnikateľské subjekty, ktoré budú uskutočňovať výstavbu, od stavebného zámeru stavebníka, cez zhotovovanie, kolaudáciu, až po trvalé užívanie stavieb počas ich ekonomickej životnosti, najmä v postavení stavebníka.	
Tabuľka č.1	
Právna forma	Počet
Akciové spoločnosti	8 526
Spoločnosti s ručením obmedzeným	322 612
Ostatné obchodné spoločnosti	1 733
Družstvá	2 313
Štátne podniky	24
Príspevkové organizácie	1 318
Rozpočtové organizácie	12 705
Živnostníci	480 449
Ostatné právne formy	48 749
Spolu subjekty podľa právnej formy	517 431

Zdroj: Štatistický úrad za rok 2018

3.2 Vyhodnotenie konzultácií - z toho MSP

Uveďte, akou formou (verejné alebo ciele konzultácie a prečo) a s kým bol návrh konzultovaný.

Ako dlho trvali konzultácie?

Uveďte hlavné body konzultácií a výsledky konzultácií.

14

Konzultácie prebiehajú od 19. decembra 2020 ako aj počas PPK a prvého kola MPK do 28.6.2021.

V zmysle záverov z rozporových konaní je materiál opätovne predložený do MPK.

Návrh bol konzultovaný s Klubom 500, ktorý mal pripomienky týkajúce sa nezaradenia **inštitútu licencovaného projektanta** – pripomienky boli po konzultáciách akceptované v plnej miere a inštitút licencovaného projektanta bol vyňatý z návrhu zákona úplne.

Návrh bol konzultovaný ďalej s mnohými organizáciami a združeniami - ZSPS Zväz stavebných podnikateľov Slovenska, SAMO Slovenská aliancia moderného obchodu, APZ Asociácia priemyselných zväzov, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, SOPK Slovenská obchodná a priemyselná komora, Slovenský živnostenský zväz, SBA Slovenská banková asociácia, AZZZ Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR, RUZ Republiková únia zamestnávateľov, AmCHam, AussenwirtschaftsCenter Bratislava, WKO (Oficiálna Rakúska obchodná komora), SNOPK Slovensko - nemecká obchodná a priemyselná komora, FOSK - Francúzsko - slovenská obchodná komora, BCCSR - Britská obchodná komora v SR, Slovenská advokátska komora, Slovenská komora stavebných inžinierov, Slovenská komora architektov;

s predstaviteľmi sieťových odvetví zo spoločností Orange, O2, Telecom, ZSE ako aj so zástupcami rezortov a iných zainteresovaných strán - Generálna prokuratúra, Via Iuris, STU, Slovenská pošta, SK8, SIH, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, Ministerstvo hospodárstva, Ministerstvo vnútra, Ministerstvo financií, Ministerstvo kultúry, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotníctva, Ministerstvo spravodlivosti, Ministerstvo pôdohospodárstva, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny, Ministerstvo životného prostredia, Ministerstvo školstva, Protimonopolný úrad, Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, Úrad pre verejné obstarávanie, ZMOS, mesto Bratislava, Volkswagen, Kooperatíva, Strabag, Middle Cap - **ich koncepčné návrhy** sme sa snažili zohľadňovať pri tvorbe koncepcie. **Konkrétne súladné pripomienky** a návrhy boli zapracované čiastočne, nejasné a protichodné návrhy a pripomienky budú predmetom MPK.

3.3 Náklady regulácie - z toho MSP

3.3.1 Priame finančné náklady

Dochádza k zvýšeniu/zníženiu priamych finančných nákladov (poplatky, odvody, dane...)? Ak áno, popíšte a vyčíslite ich. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Poplatky za úkony budú upravené novelou zákona o správnych poplatkoch, ktorý stanoví ich typ a výšku. Tieto poplatky budú príjmom štátneho rozpočtu.

Tabuľka č.2a

Priame finančné náklady na podanie	náklad občana/jednotku (eur)	Početnosť*	Celkom EUR
Výška administratívneho poplatku (priemer)	33,88	33 336,71	-1 129 612,27

*prepočítaný počet podaní za rok (zdroj: Analýza ZMOS, konzultácie s expertmi MDV SR) ktorý tvorí 20% z celkového počtu podaní.

(pozn. drobné a jednoduché stavby, ktoré predstavujú 80% z celkového počtu podaní sú už predmetom nákladov regulácie pri analýze vplyvov na občana.)

Bude zavedený **nový druh poplatku** za službu poskytovanú v novom informačnom systéme ÚPV pre **všetky typy stavieb** - poplatok je stanovený na max. hodnotu 1,25 % z hodnoty diela, pričom maximálna výška, z ktorej sa bude poplatok vypočítavať bude 25 mil. EUR. Zatiaľ predbežne, orientačne sadzby pre vybrané druhy stavieb sú pri bytoch od 5 do 9

15

eur/m2, pri industriálnych stavbách a logistických halách 5 eur/ m2 , inžinierske stavby 0,85 %, budovy pre kultúru vzdelávanie a zábavu 0,25 %, potrubné elektrické a telekom rozvody 0,5 %, športové a rekreačné stavby 0,35 %.

Tabuľka č.2b

5 067 180 000,00	63 339 750,00

*zdroj: Rocenka_stavebnictva_2020, hárok 4

Sankcie

Návrh zákona upravuje štandardné sadzby sankcií v ustanovených zákonom. Aj v oblasti priestupkov, kde sa eur s tým, že pokutu je možné uložiť aj opakovane. R deliktov, kde je uloženie sankcie odstupňované podľa pc sa výška peňažnej sankcie pohybuje od 100 do 500 e 1.500.000 eur.

3.3.2 Nepriame finančné náklady

Vyžaduje si predkladaný návrh dodatočné náklady na nákup tovarov alebo služieb? Zvyšuje predkladaný návrh náklady súvisiace so zamestnávaním? Ak áno, popíšte a vyčíslite ich. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Skrátenie doby konania

Skrátenie trvania procesov na báze benchmarku Doing Business, pre prípad "Estimated value of warehouse EUR 728,246" je odhadované z 300 dní (KPI za rok 2020) a 47 dní po plnom nasadení služieb IS.

Odhad je vyčíslený na základe procesnej analýzy v notácii BPMN a UML.

Platí pre typ stavby definovanej v benchmarku Doing Business a zahŕňa tzv. "Happy" scenár, čo vo výsledku znamená najkratšie možné reálne trvanie procesov schválenie stavebného zámeru, projektu stavby a kolaudácie.

Uvedený odhad zahŕňa nasledujúci "happy" scenár, teda len pozitívnu cestu a teda najkratšie možné trvanie procesu:

Postup pri povoľovaní stavby, prístavby alebo nadstavby	dní
Vypracovanie návrhu stavebného zámeru	1
Prerokovanie návrhu stavebného zámeru orgánom posudzovania vplyvov na životné prostredie <ul style="list-style-type: none"> - Nie je potrebná EIA, SZ je plne v súlade s ÚPD/SEA - Validáciu SZ voči ÚPD a SEA IS vykonáva automatizovanie 	1
Prerokovanie návrhu stavebného zámeru dotknutými orgánmi štátnej správy a dotknutými právnickými osobami <ul style="list-style-type: none"> - Stanovená minimálna lehota pre všetky DO je 14 dní 	14

16

Rozhodnutie o stavebnom zámere <ul style="list-style-type: none"> - Všetky stanoviská DO sú súhlasné a zaevidované do IS - IS generuje obsah rozhodnutia o SZ 	1
Zmena a zrušenie rozhodnutia o stavebnom zámere	NA
Preskúmanie rozhodnutia o stavebnom zámere	NA
Projekt stavby <ul style="list-style-type: none"> - Obdobne ako pri SZ, stanovená minimálna lehota pre všetky DO je 14 dní 	14
Overenie projektu stavby <ul style="list-style-type: none"> - Všetky stanoviská DO sú súhlasné a zaevidované do IS - IS generuje obsah osvedčenia projektu stavby automatizovane 	1
Kolaudácia stavby <ul style="list-style-type: none"> - stanovená minimálna lehota pre všetky DO je 14 dní 	14
Kolaudačné osvedčenie stavby <ul style="list-style-type: none"> - Všetky stanoviská DO sú súhlasné a zaevidované do IS - IS generuje obsah osvedčenia projektu stavby automatizovane 	1
spolu	47

Pre výpočet dopadov pre účely tejto doložky navrhujeme ilustratívne uplatnenie tzv. „happy“ scenára len pre 3% stavieb. Celkový dopad však predstavuje väčší dopad a vyššiu

ambíciu. Návrh svojou ambíciou skrátenia doby konania pri stave predpokladá šetrenie nákladov podnikateľom/ investorom a materiálov v stavebníctve (Tab. č. 3). Kalkulácia je ambíciou a víziou získanou synergickým a kvalitne nasadených procesov, efektívnej komunikácie a dokumentácie medzi všetkými účastníkmi procesov výst garanciou.

Tabuľka č.3

*3% z objemu stavebnej produkcie: Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami, v r 2019 - súkromný sektor (Eur)	**Medziročný index rastu cien prác a materiálov v stavebníctve	Medziročný nárast pri ročnom odklade stavby (Eur)	Strata pre investora celkom v EUR/ rok
152 015 400,00	1,03	156 575 862,00	-4 560 462

*Zdroj Rocenka_stavebnictva_2020, hárok 4

** Zdroj: [Index vývoja cien - Ústav súdneho znalectva](#) (

Tabuľka č.4

17

Slovensko a benchmark	Dni na splnenie úkonov na získanie stavebného povolenia na Slovensku
as is	300***
to be – po realizácii návrhu	47****
úspora v dňoch	253

***Zdroj: [Rankings \(doingbusiness.org\)](#)

****Zdroj: Skrátenie doby konania (viď popis vyššie v bode 3.3.2, Postup pri povoľovaní stavby, prístavby alebo nadstavby).

Ad komplikované EIA konania vs skrátenie stavebných konaní.

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie je v kompetencii ministerstva životného prostredia a rovnako tak aj dotknutá právna úprava. Návrh zákona o výstavbe počítá s integráciou konaní EIA a konania o stavebnom zámere, a to aj v rámci presunu kompetencie rozhodnutia o stavebnom zámere v integrovanom procese posúdenia vplyvov na životné prostredie tak, aby mohlo dôjsť k zabezpečeniu efektívneho fungovania procesov vo výstavbe vrátane posudzovania vplyvov na životné prostredie. V procese prípravy návrhu zákona predkladateľ intenzívne komunikuje s ministerstvom životného prostredia, aby súčasné problémy z procesov EIA zohľadnilo pri príprave návrhu nového zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Zníženie nákladov na dopravu k miestu poskytovania služby.

Pre všetkých stavebníkov, ktorí využijú predkladanie podaní ako aj ďalší proces elektronickou cestou - zníženie nákladov na dopravu k miestu poskytovania služby. Vo výpočtoch dopravných nákladov sme vychádzali z kvalifikovaného odhadu priemerovaného nákladmi na prepravu pomocou osobného dopravného prostriedku (ODP) a nákladmi na prepravu verejným dopravným prostriedkom (VDP).

Tabuľka č.5

Názov nákladu	Priemerná cena VDP a ODP	Početnosť*	Celkom v EUR
Náklad na dopravu k miestu poskytovania služby	2,2 eur	33 337	-252 560

*všeobecné stavby predstavujú takmer 20% z celkového počtu podaní (zdroj: Analýza ZMOS, konzultácie s expertmi MDV SR)

3.3.3 Administratívne náklady

Dochádza k zavedeniu nových informačných povinností alebo odstráneniu, príp. úprave existujúcich informačných povinností? (napr. zmena požadovaných dát, zmena frekvencie reportovania, zmena formy predkladania a pod.) Ak áno, popíšte a vyčíslite administratívne náklady. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Podnikateľovi, ktorý využije možnosť a podmienky elektronického podania/ konania, zanikne povinnosť predkladať dokumentáciu v papierovej forme na právne účely vo vzťahu k orgánom verejnej moci (pre výkon ich úradnej činnosti) úplne.

z praxe na „4 banánové krabice“ / 1 paré, čo v prepočte nižšie predstavuje 10 000 hárkov A4 / 1 paré.

Tabuľka č.6

Priame finančné náklady podnikateľa na:	náklad podnikateľa / jednotku (eur)	Počet strán	Početnosť*	Celkom EUR
Dokumentácia všeobecnej stavby pre stavebné povolenie v rozsahu 10 000 strán A4 / 1 paré (zniženie z 10 na 4 paré) - zniženie o 6 paré	0,0756	60 000	33 337	-151 215 307,49

*všeobecné stavby predstavujú takmer 20% z celkového počtu podaní (zdroj: Analýza ZMOS, konzultácie s expertmi MDV SR)

**konzervatívny odhad pre všeobecnú stavbu predstavuje 10 000 hárkov A4/ 1 paré; zdroj : konzultácia so stavebníkom

Pozn: dopad šetrenia papiera v enviromentálnej oblasti bude zreteľný aj ako prínos v CBA

Návrhom dochádza k **zмене formy predkladania dokumentácie** uvedenej v tab. č.5. V priemere trvá podnikateľovi podanie (cesta na OVM a späť, parkovanie, samotné predloženie dokumentácie) orgánu verejnej moci 2 hodiny. Priemerná cena 1 hodiny práce podnikateľa v národnom hospodárstve sa pohybuje na úrovni 7,7 eur. Počas analyzovaného obdobia (12 mesiacov) podnikatelia predložili podania 33 337 krát.

Predpokladá sa priemerný čas na novú formu podania elektronicky 30 minút, tj 0,5 hodiny práce podnikateľa.

Tab.7 preto využíva skrátený čas podnikateľovi z rozdielu 2hod mínus 0,5hod, tj o 1,5 hodiny práce na 1 podanie vykonané elektronicky.

Tabuľka č.7

Administratívne náklady nasledovne	Celková cena práce / priemerná mzda v NH prepočítaná na 1 hod.	Početnosť výpisov / podnikateľa	Celkom v EUR
Administratívne náklady za 1,5 hodiny práce	7,7 eur	33 337	-385 039

3.3.4 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

	Náklady na 1 podnikateľa	Náklady na celé podnikateľské prostredie
Priame finančné náklady	120,229	62 210 137,730
Nepriame finančné náklady	-9,302	-4 813 022,000
Administratívne náklady	-292,987	-151 600 346,465
Celkové náklady regulácie	-182,060	-94 203 230,735

Pozn: Pre špeciálne stavby (realizované štátom) neeviduje Štatistický úrad t.č. údaje, avšak i tu pride k zvýšeniu poplatku (v max. výške 1,25 % z ceny diela vo výkaze výmer) a zároveň aj k výraznému šetreniu bežných výdavkov, tj predpokladáme, že pride ku zmene štruktúry výdavkov.

3.4 Konkurencieschopnosť a správanie sa podnikov na trhu - z toho MSP

Dochádza k vytvoreniu bariér pre vstup na trh pre nových dodávateľov alebo poskytovateľov služieb? Bude mať navrhovaná zmena za následok prísnejšiu reguláciu správania sa niektorých podnikov? Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi

zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (špeciálne re podniky tzv. MSP)? Ak áno, popíšte.

Aký vplyv bude mať navrhovaná zmena na obchodné bar cezhraničných investícií (príliv /odliv zahraničných inves podnikov na zahraničných trhoch)? Ak áno, popíšte.

Ako ovplyvní cenu alebo dostupnosť základných zdrojov sila, energie atď.)?

Ovplyvňuje prístup k financiam? Ak áno, ako?

Dochádza k odstraňovaniu bariér pre vstup na trh

Slovensko sa posunie na lepšie pozície v rebríčku Doing business v oblasti „Dni na splnenie úkonov na získanie stavebného povolenia“ (viď tab č 4 vyššie a benchmark [Rankings \(doingbusiness.org\)](http://Rankings.doingbusiness.org)), čím sa zvýši jeho konkurencieschopnosť vo svetovom meradle.

Aktuálne je SR na 143. mieste v rebríčku (2019), pričom predpokladáme, že po úplnom nábehu všetkých nových inštitútov a vyladení procesov v aplikačnej praxi, je možné predpokladať posun v rebríčku na 37. miesto.

Zavedenie poplatku pre **všetky typy stavieb** zvýši náklady občanov/ podnikateľov, čo môže viesť k zhoršeniu pozície v rebríčku Doing Business v oblasti „Náklady na získanie stavebného povolenia“.

Predkladateľ svojím návrhom troch súvisiacich zákonov (Kompetenčný, o územnom plánovaní a o výstavbe) a ich aplikáciou v praxi umožní dosiahnuť synergický efekt, kedy sa v rámci hodnotenia Doing Business Slovensko môže výrazne posunúť smerom k najvyšším krajinám. V rámci hodnotených oblastí je cieľom predkladateľa dosiahnuť nasledujúce ciele:

- postupy: z dnešných 14 na 6

- náklady: z dnešných 0,2 na 1,25*

- čas: z dnešných 300 dní na 47 (očakávaná priemerná dĺžka stavebného konania je 79 dní v závislosti od typu stavby, s predpokladom, že sa nevyžaduje posudzovanie EIA)

- kvalita: z dnešných 8 na 15**.

* nový druh poplatku za službu poskytovanú v novom informačnom systéme ÚPV pre všetky typy stavieb v max. výške 1,25 % z ceny diela vo výkaze výmer.

Poplatok za rozvoj obcí a zvýšená daň z nehnuteľnosti počas výstavby – tieto nie sú dnes v súčasnom parametri „náklady: z dnešných 0,2“ vykazované. Preto súčasné porovnanie sa inými krajinami je považované za skreslené. Pre zmapovanie súčasného skutočného východiska tieto ďalšie náklady na poplatky je potrebné započítať, aby sme ďalší vývoj tohto parametra v budúcnosti nastavili citlivo a merali férovo.

20

**maximum dosiahneme vtedy, keď bude fungovať korektne celý systém, t.z. že užívateľ nahrá model a vsadí ho do ÚPZ v BIM, následne prebehne automatická validácia)

3.5 Inovácie

- z toho MSP

Uveďte, ako podporuje navrhovaná zmena inovácie.

Zjednodušuje uvedenie alebo rozšírenie nových výrobných metód, technológií a výrobkov na trh?

Uveďte, ako vplyva navrhovaná zmena na jednotlivé práva duševného vlastníctva (napr. patenty, ochranné známky, autorské práva, vlastníctvo know-how).

Podporuje vyššiu efektivitu výroby/využívania zdrojov? Ak áno, ako?

Vytvorí zmena nové pracovné miesta pre zamestnancov výskumu a vývoja v SR?

Podporuje vyššiu efektivitu využívania údajov a dokumentácie v procese výstavby.

Metodický postup pre analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie

V členských štátoch EÚ sa neprestajne zvyšuje povedomie o nákladoch spojených s regulačnou záťažou a o potrebe maximálne zjednodušiť požiadavky vyplývajúce z regulácie, pričom je potrebné rešpektovať jej ciele. Zásah štátu predstavuje pre podnikateľov zvyčajne istú sumu nákladov, ktorú musia vynaložiť v snahe naplniť požiadavky implementovaných regulácií, pričom časť z nich predstavujú aj administratívne náklady.

V prvom kroku je potrebné určiť, na ktorú z veľkostných kategórií podnikov bude mať navrhovaný materiál vplyv. V prípade, ak nie je možné určiť, či materiál bude mať vplyv iba na jednu z veľkostných kategórií, treba označiť vplyvy na všetky kategórie. Tento údaj je potrebný pre vypracovanie a vyhodnotenie testu MSP vrátane SZČO. Test MSP tvorí súčasť analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

3.1 Dotknuté podnikateľské subjekty

Pri posudzovaní vplyvov na podnikateľské prostredie je dôležité identifikovať, či sa daný návrh dotýka:

podnikateľského prostredia vo všeobecnosti

niektorých právnych foriem podnikania (samostatne zárobkovo činná osoba, slobodné povolanie, samostatne hospodáriaci roľník, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, družstvo, verejná obchodná spoločnosť a iné)

niektorých odvetví hospodárstva (napr. podľa SK NACE - klasifikácia ekonomických činností dostupnej na stránke Štatistického úradu SR).

Na základe identifikovania dotknutých subjektov je nutné kvantifikovať približný počet dotknutých podnikateľov s využitím dostupných štatistík a evidencií. V prípade špecifickej povinnosti je možné určiť predpokladaný počet dotknutých podnikateľov na základe priemerného počtu podnikateľov za posledné obdobie plniacich podobnú povinnosť. V prípade vzniku úplne novej povinnosti možno určiť očakávané množstvo plnení.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií

Efektívne konzultácie s dotknutými subjektmi zvyšujú transparentnosť prípravy materiálu a tým zvyšujú jeho legitimitu. Pre tento účel je v tejto časti nutné uviesť formu konzultácie, ktorú predkladateľ zvolil spolu s odôvodnením tohto výberu, a subjekty, ktoré boli do konzultácie zapojené. V prípade veľkého počtu zúčastnených ich možno iba typovo popísať.

Predkladateľ uvedie dĺžku konzultácií v prípade elektronickej konzultácie. V prípade konzultácií osobnou formou (seminár, verejné prerokovania a pod.) uvedie, koľko dní vopred bolo oznámené uskutočnenie konzultácie. Predkladateľ uvedie link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené.

Predkladateľ tiež uvedie formulované otázky alebo témy diskusie, ktoré boli predmetom konzultácie a odpovede, prípadne stanoviská zúčastnených strán. Odpovede a názory konzultujúcich je možné uviesť aj v skrátenej forme so zachovaním hlavnej myšlienky. Podrobnosť tejto časti je potrebné zvoliť s ohľadom na rozsah navrhovaných zmien podľa princípu proporcionality.

Predkladateľ zhodnotí, či boli splnené ciele, ktoré si stanovil pri príprave konzultácií spolu s odôvodnením, resp. či získal potrebné informácie. Tiež uvedie, ako boli odpovede zúčastnených strán využité pri príprave navrhovaného materiálu. Táto časť slúži ako spätná väzba pre zúčastnených, od ktorej závisí aj ich ochota participovať na ďalších konzultáciách.

Pre uskutočnenie konzultácií je vhodné využiť odporúčania ku konzultáciám v časti III. Jednotnej metodiky.

3.3 Náklady regulácie

S implementáciou novej regulácie ovplyvňujúcej podnikateľské prostredie sú spojené povinnosti, ktoré musia podnikatelia plniť za účelom zabezpečenia súladu s danou reguláciou. Významnú časť z týchto povinností tvoria tzv. **informačné povinnosti (IP)** spojené s výkonom určitých administratívnych úkonov zo strany podnikateľa na zabezpečenie súladu s reguláciou. Príkladom IP je povinnosť poskytovať informácie a dáta verejnému sektoru a tretím stranám, povinnosť mať informácie zverejnené či poskytnúť alebo sprístupniť ich na požiadanie, predkladať dokumenty a hlásenia, viesť dokumentáciu, evidovať a archivovať, podať žiadosť, vypracovať správu a pod.

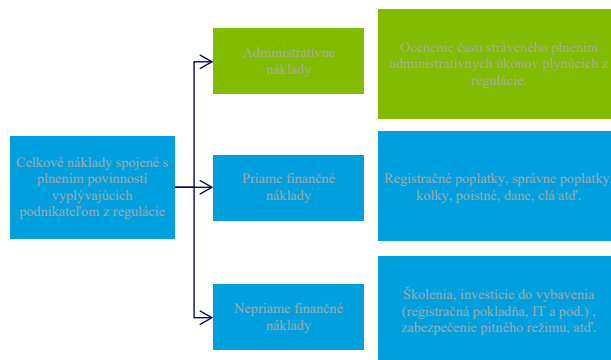
Okrem vyššie uvedených informačných povinností vyplývajú podnikateľom z regulácie aj ďalšie, tzv. **regulačné povinnosti**, vyvolávajúce na strane podnikateľov priame alebo nepriame finančné náklady. Príkladom je povinnosť absolvovať školenie; používať a teda zakúpiť elektronickú registračnú pokladňu, ochranné odevy, uhradiť registračný poplatok, poistné, daň a iné.

S ohľadom na charakter povinností vyplývajúcich z regulácie členíme náklady spojené s ich plnením do 3 kategórií:

Administratívne náklady – náklady spojené s administratívnymi úkonmi pri plnení informačnej povinnosti, ktoré musí podnikateľ vykonať na zabezpečenie súladu s reguláciou. Ide o nákladové vyjadrenie času, ktorý strávi podnikateľ realizáciou konkrétnych činností vyžadovaných reguláciou (napr. vypracovanie dokumentu, vedenie evidencie a archivácia, oznamovanie skutočností, predloženie dokladov, spracovanie žiadosti a iné).

Priame finančné náklady – sú odvodené z konkrétnej priamej povinnosti previesť určitú sumu peňazí štátu alebo príslušnému orgánu verejnej správy (napr. poplatok za vystavenie stavebného povolenia, správne poplatky, registračný poplatok, poistné, dane, clá a iné).

Nepriame finančné náklady – sú náklady, ktoré musí podnikateľ vynaložiť pre účely zabezpečenia súladu výrobku, služieb, interných procesov, vybavenia prevádzky s požiadavkami regulácie (napr. náklady spojené so zabezpečením ochranných pracovných odevov, náklady na zabezpečenie pitného režimu, náklady na vybavenie prevádzky elektronickou registračnou pokladňou, náklady na získanie potrebných vedomostí nevyhnutných pre získanie osvedčenia a iné) a náklady spojené so zamestnávaním.

Kalkulácia nákladov regulácie vychádza z metodiky štandardného nákladového modelu (SCM). Jej podstatou je rozklad regulácie a paragrafového znenia do súboru menších, ľahšie merateľných komponentov – povinností, s následným nákladovým vyjadrením ich plnenia.

Výčíslenie nákladov jednej povinnosti je založené na postupnosti štyroch jednoduchých krokov, ktoré musí predkladateľ v rámci kalkulácie vykonať:

Krok 1 – Stanovenie časovej náročnosti plnenia povinností

Pri priradovaní časovej náročnosti plnenia povinností je možné využiť dva základné prístupy:

a) *Štandardná časová náročnosť povinností (min.)*

Predkladateľ vyberie jednu z 10 typických informačných povinností, ktorým sú priradené štandardizované časové náročnosti uvedené v tabuľke. V prípade, že by sa jednalo o obširnejšiu povinnosť, je možné v rámci jednej povinnosti zvoliť kombináciu až troch typických informačných povinností (napr. povinnosť vypracovania dokumentu a jeho predloženie príslušnému úradu).

24

Tabuľka štandardných časových náročností typických informačných povinností podľa veľkosti podniku (v minútach)

Typické IP	Mikro	Malé a stredné	Veľké	Vážený priemer použitý pre kalkuláciu
Archivácia	45	90	180	60 min.
Evidencia, vedenie dokumentácie	240	480	720	300 min.
Inventarizácia	360	720	1 200	460 min.
Ohlásenie, oznámenie, poskytnutie informácie	60	60	60	60 min.
Overenie súladu	120	480	960	220 min.
Poskytnutie súčinnosti	100	100	100	100 min.
Predloženie dokladu/ dokumentu elektronicky	30	30	30	30 min.
Predloženie dokladu/ dokumentu papierovo	50	50	50	50 min.
Vypracovanie dokumentu/ správy	480	960	2 400	650 min.
Žiadosť/ návrh	180	240	480	200 min.

Príklady konkrétnych typických informačných povinností podľa jednotlivých kategórií sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Prehľad kategórií typických informačných povinností

Kategória	Príklad IP
Archivácia	<ul style="list-style-type: none">• Uchovávanie dokumentácie po dobu päť rokov po skončení prítomnosti jadrových materiálov;• Uchovávanie posudkov z posudzovania rizika desať rokov odo dňa zatriedenia do rizikovej triedy;• Povinnosť uchovávať počas desiatich rokov od uvedenia hračky na trh kópiu ES certifikátu;
Evidencia,	<ul style="list-style-type: none">• Povinnosť viesť evidenciu používaných určených meradiel s uvedením dátumov ich overenia;

	<ul style="list-style-type: none"> • Povinnosť viesť san zariadení; • Držiteľ povolenia v
Inventarizácia	<ul style="list-style-type: none"> • Vykonať inventarizáciu omamných a psychotropných látok do 31. decembra každého roka; • Pri uzatvorení dohody o hmotnej zodpovednosti, pri jej zániku, pri preradení zamestnanca na inú prácu alebo na iné pracovisko, pri jeho

25

	<ul style="list-style-type: none"> • preložení a pri skončení pracovného pomeru sa musí vykonať inventarizácia; • Účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov;
Ohlásenie, oznámenie, poskytnutie informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Oznámenie o zmene údajov uvedených v ohlásení živnosti; • Bezodkladne informovať orgán dohľadu, že zariadenie sprístupnené na trhu nespĺňa technické požiadavky; • Informovať o pripravovanej zmene druhu opakovane použiteľného obalu najmenej tri mesiace pred vykonaním takejto zmeny;
Overenie súladu	<ul style="list-style-type: none"> • Vykonávať pravidelné kontroly výrobných činností na zistenie koncentrácie ťažkých kovov; • Osoba, ktorá podpisuje návrh na zápis elektronickým podpisom, je povinná zabezpečiť overenie svojich osobných údajov na účely elektronického konania; • Pred začiatkom spúšťania musí držiteľ povolenia skontrolovať pripravenosť jadrového zariadenia na spúšťanie tak, že overí a protokolárne zaznamená splnenie kritérií úspešnosti pomontážnych skúšok systémov, konštrukcií a komponentov; • Prehodnocovať a aktualizovať bezpečnostnú správu najmenej raz za päť rokov ako aj pri závažnej zmene v podniku;
Poskytnutie súčinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Prijímateľ, partner a osoba k nim majúca vzťah dodávateľa je povinná poskytnúť súčinnosť riadiacemu orgánu; • Na základe vyžiadania dodať príslušné materiály a technickú dokumentáciu o meradle v štátnom jazyku; • Povinnosť poskytnúť súčinnosť správe katastra pri revízii údajov katastra;
Predloženie dokladu/ dokumentu elektronicky	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytnúť elektronickú verziu technickej dokumentácie do desiatich pracovných dní od doručenia žiadosti orgánu dohľadu nad trhom; • Odovzdanie štatistických údajov spravodajskou jednotkou; • Povinnosť zasielať zoznamy vydaných a zoznamy zrušených kvalifikovaných certifikátov;
Predloženie dokladu/ dokumentu papierovo	<ul style="list-style-type: none"> • Povinnosť pri skončení činnosti, ktorá je predmetom registrácie, odovzdať úradu rozhodnutie o registrácii; • Predloženie auditnej správy ako náhrady kontroly; • Predkladať NBS výkaz o vykonávaní finančného sprostredkovania a výkaz o vykonávaní finančného poradenstva;
Vypracovanie dokumentu/ správy	<ul style="list-style-type: none"> • Povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku; • Povinnosť podať daňové priznanie k dani z motorových vozidiel • Vypracovanie písomného dokumentu o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami;
Žiadosť/ návrh	<ul style="list-style-type: none"> • Povinnosť podať žiadosť o akreditáciu; • Žiadosť o schválenie systému odbornej prípravy zamestnancov držiteľov povolenia; • Povinnosť podať žiadosť o povolenie na vypúšťanie skleníkových plynov do ovzdušia.

26

b) *Expertný odhad trvania povinnosti (v min.)*

V prípade, že predkladateľ disponuje presnejšími údajmi o trvaní povinnosti získanými na základe vlastných meraní, diskusie so zainteresovanými subjektmi, prípadne vlastným expertným odhadom trvania povinnosti, môže použiť pre výpočet nákladov

regulácie tieto údaje. Rovnako postupuje v prípade, že identifikuje špecifické povinnosti, ku ktorým nie je možné priradiť záťaž z vyššie uvedených typických informačných povinností.

Pri definovaní časovej náročnosti povinnosti je potrebné klásť dôraz na to, aby v rámci expertného odhadu časovej náročnosti bolo zohľadnené trvanie všetkých čiastkových administratívnych úkonov, ktoré musí podnikateľ vykonať, aby riadne splnil danú povinnosť (tak ako tomu je aj v prípade štandardizovaných časov uvedených pri typických informačných povinnostiach). Medzi čiastkové administratívne úkony, ktoré podnikateľ zvyčajne vykonáva pri plnení jednotlivých informačných povinností, patrí najmä oboznámenie sa s IP, vyhľadávanie a výber informácií, spracovanie vstupných informácií, výpočty, spracovanie číselných údajov, kontrola, korekcia, vyúčtovanie/platba, interné stretnutia, externé stretnutia, inšpekcia zo strany verejných orgánov, korekcia vyplývajúca z výsledku inšpekcie, kopírovanie a skenovanie.

Krok 2 – Určenie výšky súvisiacich priamych a nepriamych finančných nákladov na splnenie povinnosti jedným podnikom, resp. na jedno plnenie

V prípade, že plnenie povinnosti je spojené taktiež/výhradne s priamymi alebo nepriamymi finančnými nákladmi na strane podnikateľa, určí/odhadne predkladateľ výšku týchto nákladov na jedného podnikateľa, resp. jedno plnenie. Ide buď o náklady priame – poplatky za vystavenie dokladu/výpisu, kolky, správne poplatky, poisťné alebo náklady nepriame – náklady na povinné školenia, testy, kontroly, investície do softvéru, zabezpečenie súladu s reguláciou technickým vybavením prevádzky, a pod.

V prípade, že povinnosť je na strane podnikateľa spojená so **zaplatením dane, cla alebo odvodov**, opiera sa predkladateľ o analýzu vplyvu predkladaného materiálu na verejné financie. Súvisiaci vyvolaný dopad na verejné financie vydelí spracovateľ počtom podnikateľov, ktorých sa povinnosť týka. Tým získava údaj o vplyve daňového/odvodového/colného zaťaženia na jedného podnikateľa v súvislosti s plnením povinnosti. Informáciu, že ide o výšku odvedenej dane/clo/odvodov zároveň uvedie predkladateľ spolu s komentárom.

27

Krok 3 – Určenie počtu dotknutých podnikateľov – populácie, resp. počtu plnení

Populácia predstavuje počet podnikateľov, na ktorých sa daná povinnosť vzťahuje resp. počet podnikateľov ovplyvnených predkladanou reguláciou. Tento údaj môže byť určený presne na základe evidencie zodpovedných útvarov za predošlé obdobia, odhadom prostredníctvom údajov za predchádzajúce obdobie, prostredníctvom štatistík podľa SK NACE klasifikácie alebo expertným odhadom.

V prípade, že predkladateľ disponuje údajom o presnom počte plnení povinností za rok, postupuje pri vyplňaní tohto kroku nasledovne:

- a) v prípade povinnosti s frekvenciou plnenia menšou ako 1 krát ročne, t.j. nepravidelne/jednorázovo alebo raz za niekoľko rokov (napr. počet žiadostí o registráciu, povinnosť periodického obnovenia odbornej spôsobilosti zamestnanca po 5 rokoch a pod.) uvedie predkladateľ v rámci tohto poľa údaj o presnom počte plnení v danom roku. S ohľadom na potrebu kalkulácie nákladov povinnosti na ročnej báze v takomto prípade následne používa v Kroku 4 – Stanovenie frekvencie plnenia povinnosti možnosť 1-krát ročne (koeficient frekvencie 0,1).
- b) v prípade povinnosti s frekvenciou plnenia niekoľkokrát za rok (napr. podávanie kvartálnych/mesačných výkazov DPH, predkladanie polročných štatistických výkazov a pod.), vydelí predkladateľ počet plnení v danom roku frekvenciou plnenia povinnosti (mesačne – 12, kvartálne – 4, polročne – 2, atď.), čím dostáva dáta o počte dotknutých podnikateľov, s ktorými uvažuje ďalej vo výpočte. V následnom Kroku 4 – Stanovenie frekvencie plnenia povinnosti – postupuje v súlade s nižšie uvedeným popisom/tabuľkou, t.j. uvádza skutočnú frekvenciu plnenia povinnosti za rok.

Krok 4 – Stanovenie frekvencie plnenia povinnosti, ktorá sa určí pomocou nasledovných koeficientov:

V štvrtom kroku predkladateľ stanoví frekvenciu plnenia povinnosti, teda početnosť plnení danej povinnosti jedným podnikateľom za určité obdobie. Bázou, voči ktorej je stanovovaná frekvencia, je obdobie 1 roka. Povinnosti môžu byť plnené pravidelne na ročnej báze, polročne, kvartálne, raz za niekoľko rokov, prípadne jednorazovo (napr. povinnosti v súvislosti so vznikom a ukončením podnikania) alebo nepravidelne (v prípade zriedkavého výskytu určitej udalosti, napr. vznik priemyselnej havárie). Koeficienty pre výpočet nákladov regulácie zodpovedajúce frekvencii plnenia sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka koeficientov frekvencie

Frekvencia plnenia povinnosti	Koeficient frekvencie	Frekvencia plnenia povinnosti	Koeficient frekvencie
1 – krát ročne	1	každé 2 roky	0,50
2 – krát ročne (polročne)	2	každé 3 roky	0,33
3 – krát ročne	3	každé 4 roky	0,25
4 – krát ročne (štvrtročne)	4	každých 5 rokov	0,20
Mesačne	12	nepravidelne/ jednorazovo	0,10

28

Jednotlivé položky nákladov sú na úrovni 1 povinnosti kalkulované na základe nasledovných princípov:

Náklady na 1 podnikateľa

Priame a nepriame náklady na 1 podnikateľa - výška priamych a nepriamych nákladov povinnosti na 1 podnikateľa je vyčíslená na základe vzorca:

$$\begin{array}{l} \text{Priame finančné náklady} \times \text{Frekvencia} \\ \text{Nepriame finančné náklady} \times \text{Frekvencia} \end{array}$$

Administratívne náklady na 1 podnikateľa - výška administratívnych nákladov povinnosti na 1 podnikateľa je vyčíslená na základe vzorca:

$$\text{Čas} \times \text{Tarifa}^* \times \text{Frekvencia}$$

*Tarifa – vychádza z priemernej hrubej mzdy v národnom hospodárstve (priemerná hrubá mesačná mzda v národnom hospodárstve SR za rok 2013 - 835 EUR, Eurostat).

Celkové náklady na 1 podnikateľa - výška celkových nákladov povinnosti na 1 podnikateľa je automatizovane vyčíslené na základe vzorca:

$$\text{Priame finančné náklady na 1 podnikateľa} + \text{Nepriame finančné náklady na 1 podnikateľa} + \text{Administratívne náklady na 1 podnikateľa}$$

Náklady na celé podnikateľské prostredie

Priame a nepriame náklady na celé podnikateľské prostredie - výška priamych a nepriamych nákladov povinnosti na celé podnikateľské prostredie je vyčíslená na základe vzorca:

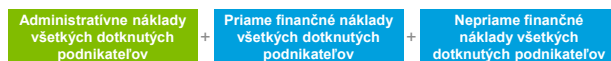
$$\begin{array}{l} \text{Priame finančné náklady} \times \text{Počet dotknutých podnikateľov} \times \text{Frekvencia} \\ \text{Nepriame finančné náklady} \times \text{Počet dotknutých podnikateľov} \times \text{Frekvencia} \end{array}$$

Administratívne náklady na celé podnikateľské prostredie - výška administratívnych nákladov povinnosti na celé podnikateľské prostredie je vyčíslená na základe vzorca:

$$\text{Čas} \times \text{Tarifa}^* \times \text{Počet dotknutých podnikov} \times \text{Frekvencia}$$

*Tarifa – vychádza z priemernej hrubej mzdy v národnom hospodárstve (priemerná hrubá mesačná mzda v národnom hospodárstve SR za rok 2013 - 835 EUR, Eurostat).

Celkové náklady na celé podnikateľské prostredie - výška celkových nákladov povinnosti na celé podnikateľské prostredie je vyčíslené na základe vzorca:

Na kalkuláciu nákladov regulácie je možné využiť kalkulačku nákladov (vo formáte MS Excel), ktorá je zverejnená na stránke Ministerstva hospodárstva SR. S ohľadom na účel použitia, resp. rozsah predkladaných materiálov a z nich vyplývajúceho počtu povinností, možno využiť pre kalkuláciu nákladov:

- **Malú kalkulačku nákladov povinnosti** – slúži na jednoduchú kalkuláciu nákladov ľubovoľnej jednej povinnosti (*MS Excel, záložka č. 1 – Malá kalkulačka*);
- **Veľkú kalkulačku nákladov predkladaného materiálu/regulácie** – slúži na agregovanú kalkuláciu nákladov všetkých povinností, ktoré vyplývajú podnikateľom z predkladaného materiálu/regulácie (*MS Excel, záložka č. 2 – Veľká kalkulačka*).

3.4 Konkurencieschopnosť a správanie sa podnikov na trhu

Predkladateľ uvedie, či dochádza k vytvoreniu bariér pre vstup na trh pre nových dodávateľov alebo poskytovateľov služieb a či dôjde k sprísneniu regulácie správania sa pre niektoré podniky. V princípe existujú tri možnosti, ako môžu regulácie ovplyvniť fungovanie podnikateľských subjektov na trhu:

- a) **stanovením ďalších podmienok pre vstup na trh a začatie podnikania** (problém s otvorením prevádzkarne, vysoké vstupné náklady, náročné administratívne procedúry a pod.),
- b) **stanovením podmienok pre správanie sa na trhu** - nové povinnosti a požiadavky pre existujúcich podnikateľov môžu znamenať obmedzenie rozsahu podnikania pre podnikateľské subjekty, čo im môže spôsobovať ťažkosti pri profilovaní sa na trhu alebo až stratu istého segmentu trhu,
- c) **stanovením podmienok, ktoré vedú k zmenám v štruktúre trhu**. Ide však spravidla o také opatrenia, ktoré postihujú iba veľké podnikateľské subjekty.

Predkladateľ popíše tiež situácie, kedy sa bude zaobchádzať s niektorými podnikmi alebo produktmi v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP).

Predkladateľ popíše, či a aký vplyv má návrh na prekážky pri vývoze alebo dovoze z tretích krajín a či bude mať vplyv vyvolanie cezhraničných investícií (príliv /odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch).

Zároveň posúdi priame aj nepriame vplyvy so zameraním na dostupnosť a cenu surovín, polotovarov, súčiastok, strojov a zariadení, pracovnej sily, energií a pod. Následne uvedie kvalitatívny opis a v prípade pohybu cien uvedie jednotkové vyčíslenie nákladov alebo prínosov.

Predkladateľ zanalyzuje predložený návrh z hľadiska prístupu k financiam. Uvedie, či sa vytvárajú nové možnosti financovania aktivít pre podnikateľov, napr. vo forme dotácií, úverov, alebo zjednodušuje prístup k existujúcim nástrojom financovania.

Pri spracovávaní tejto časti je potrebné rozlišovať medzi **krátkodobými** (1 až 2 roky), **strednodobými** (3 až 7 rokov) a **dlhodobými** (8 rokov a viac) vplyvmi.

3.5 Inovácie

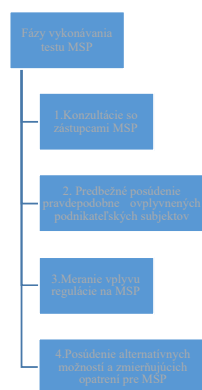
V prípade, ak má navrhovaný materiál vplyv na inovácie podnikateľov, vyplní túto časť s využitím všetkých alebo niektorých pomocných otázok aj so zameraním na MSP. V prípade, ak navrhovaný materiál vplyv na inovácie nemá, predkladateľ sem túto informáciu uvedie a ďalej nevyplní.

Vplyvy na inovácie môžu mať aj materiály zamerané na podporu vedy a výskumu, prepájanie akademickej a podnikateľskej sféry, možnosti daňových odpočtov nákladov na výskum a vývoj a podobne. Inovácie nemusia mať len technologické zameranie, ale môžu sa týkať aj takých odvetví akými sú marketing, finančníctvo či inovácie produktov a služieb.

Metodika pre vykonávanie testu vplyvov na MSP

Test vplyvov na malé a stredné podniky MSP sa vykonáva pre legislatívne návrhy ako aj nelegislatívne návrhy, ktoré majú indikovaný vplyv na niektorú z kategórií malých a stredných podnikov. Malé a stredné podniky (MSP) sú definované v zmysle odporúčania Európskej komisie č. 2003/361/ES.

Test MSP sa vykonáva po predložení materiálu do PPK. Test pozostáva zo 4 fáz:

Fáza 1. Konzultácia so zástupcami MSP

- identifikácia zainteresovaných skupín MSP a ich zastupiteľských organizácií,
- okrúhle stoly so zainteresovanými podnikateľmi/ podnikateľskými organizáciami,
- zverejnenie zámeru online, vytvorenie online platformy na pripomienkovanie,
- vyhodnotenie online pripomienok,
- MSP Test panely.

Fáza 2. Predbežné posúdenie pravdepodobne ovplyvnených podnikateľských subjektov

- identifikácia ovplyvnených subjektov a sektorov v rámci jednotlivých veľkostných, právnych, odvetvových, prípadne iných špecifikácií MSP
- kto sú ovplyvnené subjekty?
 - počet subjektov a ich zastúpenie (mikro, malé, stredné a veľké podniky),
 - podiel na zamestnanosti v rôznych kategóriách ovplyvnených subjektov,
 - zastúpenie MSP v ovplyvnenom sektore,
 - prepojenie na ostatné sektory (odvetvia) a možný dopad na subdodávateľské vzťahy.

Fáza 3. Meranie vplyvu regulácie na MSP

32

- kvantitatívna a kvalitatívna analýza vplyvov (priamych aj nepriamych)
 - náklady (finančné, administratívne a náklady na implementáciu)
 - prínosy (finančné, spoločenské, iné)
- porovnanie vplyvu regulácie na MSP a na veľké podnikateľské subjekty
 - náklady na 1 zamestnanca / ročný obrat / režijné náklady
- posúdenie vplyvu na fungovanie MSP na trhu a na ich konkurencieschopnosť
 - nepriame vplyvy na konkurencieschopnosť MSP (napr. zvýšenie administratívneho zaťaženia, zhoršenie prístupu k financovaniu)
 - vplyv na konkurenčné vzťahy, dodávateľsko-odberateľské vzťahy a zákazníkov (deformácia trhu)
 - vplyv na vstup na trh, trhové súťaž a štruktúru trhu (monopolizácia trhu)
 - vplyv na inovácie (technologické ale aj netechnologické)

Fáza 4. Posúdenie alternatívnych možností a zmierňujúcich opatrení pre MSP

- porovnávanie viacerých možností aplikácie regulácie
- v prípade, že sú MSP, resp. určité kategórie MSP relatívne viac ovplyvnenou skupinou, treba zvážiť zmierňujúce opatrenia (s ohľadom na náklady na ich implementáciu), napr.:
 - kompletne, alebo čiastkové vyňatie MSP, resp. určitých kategórií MSP (napr. mikropodnikov, podnikateľov s určitým obratom) z rozsahu opatrenia,
 - dočasné výnimky pre MSP, resp. určité kategórie MSP,
 - priama finančná pomoc, daňové zvýhodnenie, zníženie poplatkov pre MSP, resp. určité kategórie MSP,
 - zjednodušenie oznamovacích povinností pre MSP, resp. určité kategórie MSP,
 - informačné kampane pre MSP, tvorba príručiek, školenia a poradenské služby (helpdesky),
 - previazanosť na ďalšie opatrenia/ povinnosti pre podnikateľov - systematické zjednodušovanie požiadaviek pre MSP.

Výsledky testu MSP tvoria prílohu k Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie podľa bodu 7.3.

33

Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu

2.1 Zhrnutie vplyvov na rozpočet verejnej správy v návrhu

Tabuľka č. 1

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	Vplyv na rozpočet verejnej správy (v eurách)			
	2021	2022	2023	2024
Príjmy verejnej správy celkom	0,00	0,00	20 446 334,75	23 696 602,00
VPS (všeobecná pokladničná správa)	0,00	0,00	29 326 463,00	35 536 773,00
Obce			- 8 880 128,25	- 11 840 171,00
z toho:				
- vplyv na ŠR	0,00	0,00	29 326 463,00	35 536 773,00
Rozpočtové prostriedky	0,00	0,00	29 326 463,00	35 536 773,00
EÚ zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00
- vplyv na obce	0,00	0,00	- 8 880 128,25	- 11 840 171,00
- vplyv na vyššie územné celky	0,00	0,00	0,00	0,00
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdavky verejnej správy celkom	3 200 000,00	14 773 144,00	48 122 556,25	24 479 113,00
Úrad vlády SR	3 200 000,00	0,00	0,00	0,00
CSÚ	0,00	8 315 884,00	35 937 173,00	37 542 915,00
CSÚ - koncesia	0,00	6 457 260,00	31 592 278,00	16 636 398,00
Obce	0,00	0,00	- 12 339 531,75	- 16 452 709,00
MDaV SR a MV SR		- 604 901,00	- 7 067 363,00	- 13 247 491,00
z toho:				
- vplyv na ŠR	3 200 000,00	13 168 244,00	60 462 087,00	40 931 821,00
Rozpočtové prostriedky	3 200 000,00	13 168 244,00	60 462 087,00	40 931 821,00
EÚ zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00
Spolufinancovanie	0,00	0,00	0,00	0,00
- vplyv na obce	0,00	0,00	- 12 339 531,75	- 16 452 709,00
- vplyv na vyššie územné celky	0,00	0,00	0,00	0,00
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0,00	0,00	0,00	0,00
Vplyv na počet zamestnancov	0	120	- 40	- 40
- vplyv na ŠR	0	120	510	510
- vplyv na obce	0	0	- 550	- 550
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
Vplyv na mzdové výdavky	0	3 287 640,00	17 989 889,00	18 789 456,00
- vplyv na ŠR	0,00	3 287 640,00	17 989 889,00	18 789 456,00
- vplyv na obce	0,00	0,00	- 12 333 531,75	- 16 452 709,00
- vplyv na vyššie územné celky	0,00	0,00	0,00	0,00
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0,00	0,00	0,00	0,00
Financovanie zabezpečené v rozpočte	3 200 000,00	0,00	0,00	0,00
Úrad vlády SR	3 200 000,00	0,00	0,00	0,00
MDaV SR (Prenesený výkon)	0,00	0,00	2 060 043,00	8 240 171,00
MDaV SR (Fond na Územne plánovanie)	0,00	610 000,00	610 000,00	610 000,00
MDaV SR, MV SR (Delimitácia mzdy a odvody)	0,00	994 901,00	4 397 320,00	4 397 320,00
Iné ako rozpočtové zdroje*	0,00	0,00	0,00	0,00
Rozpočtovo nekrytý vplyv / úspora	0,00	- 13 168 244,00	- 27 676 221,50	- 782 511,00

34

2.1.1. Financovanie návrhu - Návrh na riešenie úbytku príjmov alebo zvýšených výdavkov podľa § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy:

Financovanie návrhu bude zabezpečené

- v r. 2021 je zdrojom kapitola Úrad vlády SR v rámci Štátneho rozpočtu na rok 2021,
- v r. 2022 financovaním čiastočne zo štátneho rozpočtu kapitola Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „CSÚ“), čiastočne z prostriedkov za prenesený výkon štátnej správy na obce a kapitoly MDaV na fond územného plánovania
- od roku 2023 je zdrojom kapitola CSÚ.

V súčasnosti sú celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na stavebnú agendu realizovanú obcami odhadované vo výške cca 28 292 880 €*. Tieto výdavky sú kryté zdrojmi (ročne):

- kapitoly MDV SR za prenesený výkon štátnej správy vo výške 8 240 171 €,
- príjmami zo správnych poplatkov vo výške 3 600 000 € a
- dofinancovaním z rozpočtov obcí vo výške 16 452 709 €.

* Údaj vypočítaný na základe údajov z prehľadu MV SR o spoločných obecných úradoch z roku 2019 a následnou extrapoláciou týchto údajov: Počet zamestnancov (1100) x priemerná celková cena práce v národnom hospodárstve za rok 2020 (1531 €) x prevádzkové náklady (koeficient 1,4 podľa metodiky Ministerstva vnútra ČR).

Po zavedení navrhovanej reformy tak zostanú v rozpočtoch obcí finančné prostriedky vo výške takmer 16,5 mi. EUR, ktorými obce dofinancovali skutočné náklady na stavebnú agendu.

Plánované výdavky štátneho rozpočtu na roky 2022 a nasledujúce predstavujú výdavky na
- organizačno-materiálne zabezpečenie CSÚ

- fond na tvorbu územných plánov
- fond na budovanie cieľových stavieb a
- informatizáciu.

V nasledujúcich rokoch (2025 až 2032) sa predpokladá nasledovný vývoj vplyvu na štátny rozpočet

Rok	Vplyv na ŠR
2025	- 2 130 000,00 €
2026	- 790 000,00 €
2027	+ 4 100 000,00 €
2028	+ 5 100 000,00 €
2029	+ 5 600 000,00 €
2030	+ 6 900 000,00 €
2031	+ 7 700 000,00 €
2032	+ 8 300 000,00 €

Navrhaná reforma v oblastiach územného plánovania a výstavby si vyžaduje komplexnú zmenu organizácie, optimalizáciu procesov a výraznú informatizáciu. Návrhom dochádza k zmene kompetencií tak, aby bol výkon stavebnej správy efektívnejší a transparentnejší. Návrh si ale vyžaduje vybudovanie nového prostredia, či už inštitucionálneho alebo personálneho. K zmene systému môže dôjsť len postupne, nie jednorazovo. Postupná zmena bude znamenať, že v roku 2022 a 2023 budú dočasne zvýšené náklady z dôvodu, že ešte budú vykonávať činnosť aj obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy ale aj novozriaďovaná štátna správa. Tieto dvojité náklady ale budú len dočasné a v ďalších rokoch sa nepredpokladá negatívny dopad na štátny rozpočet.

Poplatky za úkony budú upravené novelou zákona o správnych poplatkoch, ktorý stanoví ich typ a výšku. Tieto poplatky budú príjmom štátneho rozpočtu.

Kvantifikácia vplyvov na rozpočet VS, tak ako je uvedená v tomto dokumente, sa týka všetkých troch návrhov zákonov (o výstavbe, o územnom plánovaní a kompetenčnom).

35

2.2. Popis a charakteristika návrhu

2.2.1. Popis návrhu:

Akú problematiku návrh rieši?

1. Optimalizáciu procesov územného plánovania a ich realizáciu podľa jednotnej metodiky pomocou informačného systému.
2. Zavedenie nových typov poplatkov (novelou zákona o správnych poplatkoch).

Kto bude návrh implementovať?

1. Ad Elektronizácia - spočiatku Úrad vlády SR, po zriadení nového CSÚ zodpovednosť za implementáciu prevezme CSÚ v súčinnosti s MŽP SR, stavebnými úradmi v obciach a mestách, s okresnými úradmi a VUC a s novým prevádzkovateľom IS UPV.

Kde sa budú služby poskytovať?

Cieľovým stavom je automatizácia všetkých procesov, ktoré sú realizované na predmetnom úseku správy, a to pomocou najvyspelejších SW riešení.

Metodické a procesné riadenie bude centrálné, výkon bude realizovaný regionálne (8 krajských miest vrátane Bratislavy a Košíc).

V prechodnom období bude potrebné služby poskytovať paralelne oboma spôsobmi: 1. v pôvodnom formáte v mestách a obciach na príslušných stavebných úradoch, 2. postupne budú nabiehať služby po lokalitách a druhoch stavieb v novom systéme elektronicky.

2.2.2. Charakteristika návrhu:

- zmena sadzby
- zmena v nároku
- nová služba alebo nariadenie (alebo ich zrušenie)
- kombinovaný návrh
- iné

2.2.3. Predpoklady vývoja objemu aktivít:

Jasne popíšte, v prípade potreby použite nižšie uvedenú tabuľku. Uvedte aj odhady základov daní a/alebo poplatkov, ak sa ich táto zmena týka.

Tabuľka č. 2

Objem aktivít	Odhadované objemy			
	r	r + 1	r + 2	r + 3
Indikátor ABC				
Indikátor KLM				
Indikátor XYZ				

2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie

Uvedte najdôležitejšie výpočty, ktoré boli použité na stanovenie vplyvov na príjmy

a výdavky, ako aj predpoklady, z ktorých ste vychádzali. Predkladateľ by mal jasne odlišiť podklady od kapitol a organizácií, aby bolo jasne vidieť základ použitý na výpočty.

36

Tabuľka č. 3

Všeobecná pokladničná správa / Príjmy (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Daňové príjmy (100)¹					
Nedaňové príjmy (200)¹		0,00	29 326 463,00	35 536 773,00	
		0	29 326 463,00	35 536 773,00	
Granty a transfery (300)¹					
Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)					
Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)					
Dopad na príjmy verejnej správy celkom		0,00	29 326 463,00	35 536 773,00	

Obce / Príjmy (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Daňové príjmy (100)¹					
Nedaňové príjmy (200)¹					
Obce			- 2 700 000,00	- 3 600 000,00	výpadok z presmerovania správnych poplatkov
Granty a transfery (300)¹			- 6 180 128,25	- 8 240 171,00	výpadok dotácie za prenesený výkon
Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)					
Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)					
Dopad na príjmy verejnej správy celkom	0	0,00	- 8 880 128,25	- 11 840 171,00	

37

Poznámka:

Nedaňový príjem:

CSÚ - poplatky za úkony

Obce - Dôjde k zníženiu príjmov zo správnych poplatkov vyberaných obcami vo vzťahu k agende a procesom výstavby. V roku 2023 je odhadovaný pokles príjmov zo správnych poplatkov odhadovaný na polovicu, nakoľko počas roku 2023 konania budú

1. dobiehať podľa starého (súčasného) zákona – tieto budú spravované do konca roku 2023 obcami a

2. začínať podľa nového zákona v novom elektronizovanom prostredí IS ÚPaV - tieto budú spravované novým Úradom - CSÚ.

*Vplyv na kapitolu obcí v rozpočte: zrušenie správnych poplatkov: 1,8 mil v r. 2023 a 3,6 mil v r. 2024.

V súčasnosti sú celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na stavebnú agendu realizovanú obcami odhadované vo výške cca 28 292 880 €. Tieto výdavky sú kryté zdrojmi (ročne):

- kapitoly MDV SR za prenesený výkon štátnej správy vo výške 8 240 171 €,

- príjmami zo správnych poplatkov vo výške 3 600 000 € a

- dofinancovaním z rozpočtov obcí vo výške 16 452 709 €.

Doložka vplyvov t.č. neobsahuje pozitívne vplyvy zrýchlenia povoľovacích procesov na príjmy a výdavky štátneho rozpočtu. Skrátene povoloacieho procesu umožní skoršiu realizáciu verejných investícií a tým aj úsporu vyplývajúcu z medzročného rastu cien stavebnej produkcie. Zmena procesu zároveň prinesie úsporu z digitalizácie, ktorá bola vyčíslená len pre verejný sektor. Zrýchlenie povoľovania novej výstavby bude znamenať aj tieto pozitívne vplyvy:

- skôr realizované stavby budú skôr predmetom daní (daň z príjmu, DPH, dane z nehnuteľností), čo má priamy pozitívny vplyv na verejné financie,

- zrýchlenie a zjednodušenie povoľovacích konaní bude mať vysokú pravdepodobne vplyv na rast celkového objemu výstavby, ktorý bude priamo úmerne zvyšovať príjmy z daní vrátane multiplikačných efektov.

Pre exaktný výpočet I. č. predkladateľ nemá presná dáta. Možno je ale predpokladať, že ak zjednodušíme a skrátenie konaní povedie k rastu stavebnej produkcie len o 5%, bude to znamenať nárast z 5 067 180 000 € na 5 320 539 000 €. Nárast predstavuje 253 359 000 €. Z uvedeného nárastu **získa štát viac ako 50 mil. € na dani z pridanej hodnoty**. Samosprávy získajú ďalej dlhodobý príjem z dane z nehnuteľností. Skrátením povolovacích konaní získa štát príjem z DPH v celom objeme výrazne skôr ako pri súčasných lehotách.

38

Tabuľka č. 4 (Hodnoty sú uvádzané v EUR, 2 – výdavky rozpisat' až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie)

1. CSÚ – vznik nového úradu a konverzia

Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Bežné výdavky (600)	0,00	6 240 889,00	64 368 608,00	49 438 742,00	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	0	3 287 640,00	17 989 889,00	18 789 456,00	
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	0	1 157 249,00	6 332 441,00	6 613 888,00	
Tovary a služby (630) ²	0	1 796 000,00	40 046 278,00	24 035 398,00	konverzia dokumentácie (digitaliz.) 300 tis, územné plány, CSÚ – koncesia, fondy na odstraňovanie čiernych stavieb a fond na územné plány
Bežné transfery (640) ²	0	0	0	0	
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	0	0	0	0	
Kapitálové výdavky (700)	0	0,00	0,00	0,00	
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	0	0,00	0,00	0,00	
Kapitálové transfery (720) ²	0	0	0	0	
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	0	0	0	0	
Dopad na výdavky verejnej správy celkom	0	6 240 889,00	64 368 608,00	49 438 742,00	

39

2. MDaV SR a MV SR

Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Bežné výdavky (600)	0,00	- 1 604 901,00	- 7 067 363,00	- 13 247 491,00	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	0	- 644 695,85	2 849 463,36	- 2 849 463,36	
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	0	- 350 205,15	1 547 856,64	1 547 856,64	
Tovary a služby (630) ²	0	0	0	0	
Bežné transfery (640) ²	0	- 610 000,00	- 2 670 043,00	- 8 850 171,00	fond na územné plánovanie (ročne), dotácia na prenesený výkon ŠS
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	0	0	0	0	
Kapitálové výdavky (700)	0	0	0	0	
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	0	0	0	0	
Kapitálové transfery (720) ²	0	0	0	0	
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	0	0	0	0	
Dopad na výdavky verejnej správy celkom	0	- 1 604 901,00	- 7 067 363,00	- 13 247 491,00	

3. Obce – prenesený výkon

Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Bežné výdavky (600)	0,00		- 12 339 531,75	- 16 452 709,00	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	0	0	- 9 801 166,67	- 13 068 222,23	Obce – úspora
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	0	0	- 2 538 365,08	- 3 384 486,77	Obce – úspora
Tovary a služby (630) ²	0	0	0	0	
Bežné transfery (640) ²	0				
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	0	0	0	0	
Kapitálové výdavky (700)	0	0	0	0	
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	0	0	0	0	
Kapitálové transfery (720) ²	0	0	0	0	
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	0	0	0	0	
Dopad na výdavky verejnej správy celkom	0	0,00	- 12 339 531,75	- 16 452 709,00	

4. Úrad vlády SR – Proof of Concept a vložné

Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Bežné výdavky (600)	0,00	0,00	0,00	0,00	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	0	0	0	0	
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	0	0	0	0	
Tovary a služby (630) ²	0	0	0	0	
Bežné transfery (640) ²	0	0	0	0	
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	0	0	0	0	
Kapitálové výdavky (700)	3 200 000,00	0	0	0	
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	3 200 000,00	0	0	0	Proof of Concept
Kapitálové transfery (720) ²	0	0	0	0	
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	0	0	0	0	
Dopad na výdavky verejnej správy celkom	3 200 000,00	0,00	0,00	0,00	

Poznámka:**Ad 1. Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR**

Výdavky v hodnote 300 tis Eur sú plánované na konverziu stávajúcej neukončenej papierovej dokumentácie – pri preberaní (takeover) agendy

vyššie 2009 stavebných úradov od obcí, do elektronického formátu. Od roku 2022 návrh uvádza bežné výdavky v hodnote 1 mil Eur a od 2023 v hodnote 3 mil Eur na financovanie vypracovania **územnoplánovacej dokumentácie** a ich zmien obcami a samosprávnymi krajinami.

Ad 2. MinDop

Prostriedky plánované v rozpočte na územné plánovanie vo výške 610 tis. Eur budú presunuté z kapitoly MDVSR do kapitoly nového CSÚ od roku 2022.

Ad3. Obce – prenesený výkon

Úspora na strane obcí, nakoľko nebude potrebné dofinancovanie stavebnej agentúry z rozpočtov obcí.

Ad 4. Úrad vlády

Pri stanovení hodnoty - výšky kapitálovej investície - sa vychádzalo z expertného odhadu novej účasti štátu pri budovaní takéhoto informačného systému podporeného zároveň konzultáciami so zástupcami Centier excelentnosti zahraničných univerzít, ktoré sa problematikou zaoberajú, ako napr. Stanford University. Kapitálová investícia je limitovaná maximálnou výškou 3,2 mil. Eur, čo bude predstavovať najmä výstupy aktivít, ktoré úrad vykonáva v rámci prípravy nového stavebného zákona (napr. proof of concept).

42

1. CSÚ – vznik nového úradu

Zamestnanosť	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Počet zamestnancov celkom – CSÚ Predseda		1	1	1	
Počet zamestnancov celkom – CSÚ PP+GT+ RiKP		4	4	4	
Počet zamestnancov celkom – GR sekcie		3	3	3	
Počet zamestnancov celkom – riaditeľ odboru		25	25	25	
Počet zamestnancov celkom – referent		148	248	248	
Počet zamestnancov celkom – vedúci		10	10	10	
Počet zamestnancov celkom – terénny pracovník		200	200	200	
Počet zamestnancov celkom – asistent, vodič		22	22	22	
Spolu		513	513	513	

Poznámky:

Návrh predpokladá zriadenie nových 513 miest. Výkon dohľadu v oblasti výstavby bol dlhodobo podhodnocovaný. Výrazné posilnenie stavebnej inšpekcie pomôže efektívne bojovať proti čiernym stavbám. Návrh predpokladá tiež väčšiu kontrolu stavieb aj prostredníctvom odborných terénnych pracovníkov počas ich realizácie, čím sa posilní prevencia a zefektívni kolaudácia.

Aktuálny Návrh organizačnej štruktúry CSÚ je priložený na obr. nižšie.

43

2. Obce – postupné ukončenie preneseného výkonu štátnej moci v oblasti výstavby

Zamestnanosť	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Počet zamestnancov celkom – obce		- 550	- 550		Vo väzbe na nábe nového systému

Poznámky:

Celkový počet zamestnancov na obciach, na ktorých sa vzťahuje prenesený výkon, je uvádzaný cca 1100 (niekedy v rozmedzí 1100-1200 zamestnancov), pričom vo vyjadrení cez FTE to bude výška okolo 550 FTE, ktorú čiastočne vykrýva dotácia na obce od MDaV SR za prenesený výkon štátnej správy. Pozn. v pripravovanom rozpočte na roky 2022 až 2024 je z MDaV SR uvedený transfer na prenesený výkon na úseku stavebného poriadku na rok 2024 v sume 8 240 171 eur (zdroj: MF SR). Ukončenie preneseného výkonu chápeme ako zdroj krytia, keďže nedôjde k jeho úspore, preto je uvedené v tabuľke č. 1 v časti Financovanie zabezpečené v rozpočte.

Návrh predpokladá postupný nábeh nového systému od roku 2023. V tomto období budú bežať paralelne oba procesy – podľa súčasného zákona (papierový svet) a podľa nového zákona. Pre obce to bude znamenať priramaný úbytok nových podaní. Návrh predpokladá - nábeh nového systému od roku 2023 postupne pre všetky druhy stavieb a pre celé územie SR (pri nábehu s úrovňou poskytovanej služby 4), - tj počas roku 2023 paralelný výkon podľa „starého zákona“ a podľa nového zákona a - od r. 2024 ukončenie realizovania pôvodného (papierového) procesu na obciach. Preto návrh predpokladá počet zamestnancov na obciach od roku 2024 pre agendu na úseku Stavebného Poriadku za prenesený výkon štátnej správy vo výške 0 a ako aj skutočnosť, že dotácia vo výške 8 240 171 Eur od roku 2024 nebude obciam poskytovaná.

Pri novom organizačnom zabezpečení, v zmysle obsahovej tranzície agendy popísanej vyššie, návrh predpokladá postupné zapojenie aj časti zamestnancov z obcí do procesov CSÚ: aplikovaním a ne/akceptovaním (v rôznej miere a rôznom čase) výpovednej lehoty, príp. priramaná časť z expertov prejde z obce do CSÚ aj skôr, napr. aj od konca roka 2022. Dopad z jednorazového efektu z navýšenia prostriedkov na ukončenie prac. vzťahu pre obce vs skoršie ukončenie vzťahu uvažuje návrh t.č. ako neutrálny. Prechod práv a povinností z obcí na CSÚ sa neuvažuje vzhľadom na povahu/ typ miest a zamestnaneckého vzťahu.

Obce:

Počet dotknutých zamestnancov navrhovanou zmenou na obciach je uvádzaný cca 1000 (niekedy v rozmedzí 800-1200 zamestnancov) – návrh predpokladá postupné zapojenie zamestnancov z obcí do procesov a na novovytvorené pracovné miesta Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky od konca roka 2022 do konca roka 2023. Vyššiespomenutých cca 1000 zamestnancov bude ovplyvnených návrhom z dôvodu

zrušenia miesta alebo úpravou náplne práce najneskôr k 31.12.2023. Návrh zároveň uvažuje aj pozitívny dopad na občanov pri obsadzovaní novovzniknutých miest v počte 510.

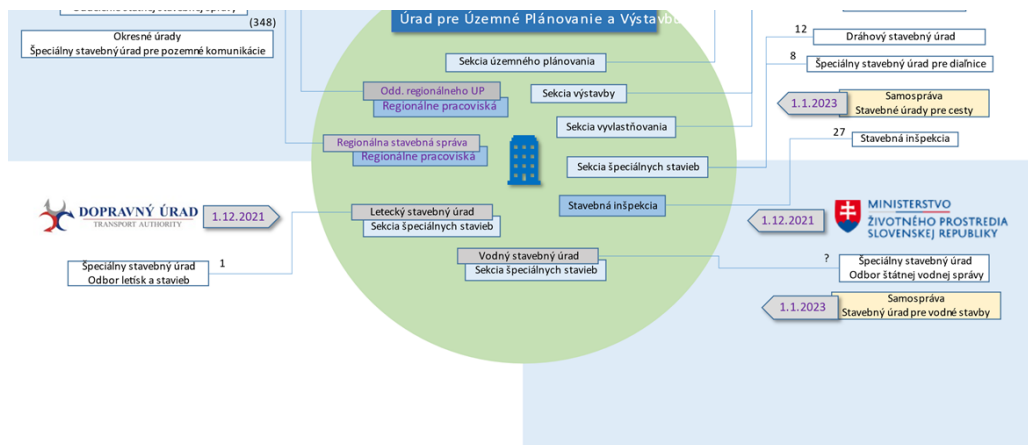
Ak uvažujeme o dopade vo vzťahu k FTE vyjadreniu, tak negatívny dopad je vo výške 550 FTE a pozitívny vo výške 510 FTE.

Stavebné úrady v mestách a obciach ako aj spoločné stavebné úrady patriace pod verejnú správu zaniknú. CSU bude zastrešovať krajské stavebné úrady (8) vrátane úradov v mestách Bratislava a Košice.

Na mestá a obce prejdú resp. ostávajú povinnosti územného plánovania.

Návrh schémy / procesu delimitácie** je znázornený na obr. nižšie.

Delimitácia:

Doložka neobsahuje delimitácie, ktoré budú predmetom delimitačných protokolov bez ďalších finančných vplyvov na štátny rozpočet.

MVSR: Návrh predpokladá dopad na spolu 117 zamestnancov/ pracovných miest (preddohoda s MVSR), ktorých sa zmena dotkne delimitáciou. Návrh po rokovaní so zástupcami MVSR identifikoval dotknuté pracoviská: OU Bratislava, OU Trnava, OU Trenčín, OU Nitra, OU Žilina, OU Banská Bystrica, OU Prešov a OU Košice.

MDVSR: Návrh po rokovaní so zástupcami MDVSR predpokladá dopad na 89 zamestnancov/ pracovných miest, ktorých sa zmena dotkne delimitáciou. Identifikované dotknuté agendy a pracoviská: Štátna stavebná správa, Vyvlastňovanie, Opravné prostriedky, Územné plánovanie, Stavebná inšpekcia, Výstavba a Špeciálne stavebné úrady. Tento počet je výstupom z rokovaní počas MPK.

V rokovaní je predbežne dotknutých / odhadovaných niekoľko ďalších miest: 1 na Dopravnom úrade a 5 na MŽP.

**Nakoľko sú niektoré pozície stále predmetom diskusie, počty delimitácií sú odhadované. Spresnenie počtu delimitovaných zamestnancov a následne aj nových pozícií potrebných na pokrytie agendy stavebného úradu budú predmetom diskusie delimitačných komisií.

Analýza vplyvov na služby verejnej správy pre občana
7.1 Identifikácia služby verejnej správy, ktorá je dotknutá návrhom
7.1.1 Predpokladá predložený návrh zmenu existujúcej služby verejnej správy alebo vytvorenie novej služby?
<i>Zmena existujúcej služby (konkretizujte a popíšte)</i>
Návrh predpokladá zmenu existujúcich služieb verejnej správy. Dnes sa v zákonoch,

<p>vyhláškach, nariadeniach a metodických pokynoch vyskytujú dokumentácie v listinnej forme na právne účely.</p> <p>Návrh predpokladá zmenu zákonov, vyhlášok, nariadení a n</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan / podnikateľ mohol predkladať nahrat' dokum: ju sprístupniť na konanie, - zamestnanci orgánov verejnej moci a zainteresov plánovania a výstavby – boli oprávnení/é na zá vhodného technického riešenia získať údaje (a aj vkl
<p><i>Nová služba (konkretizujte a popíšte)</i></p>
<p>7.1.2 Špecifikácia služby verejnej správy, ktorá je dotknutá návrhom</p>
<p><i>Názov služby</i></p>
<p>Všetky služby v procese výstavby, ktoré požadujú predkladanie dokumentácie v papierov podobe a/ alebo ktoré požadujú správne poplatky od občana/ podnikateľa, ako napr.</p> <p>OHLÁSENIE DROBNEJ STAVBY</p> <p>Zdroj: Stavebný úrad - Oficiálne stránky mesta Stupava</p> <p>OHLÁSENIE STAVEBNÝCH ÚPRAV / UDRŽIAVACÍCH PRÁC</p> <p>Zdroj: Stavebný úrad - Oficiálne stránky mesta Stupava</p> <p>NÁVRH NA VYDANIE ROZHODNUTIA O UMIESTNENÍ STAVBY</p> <p>Zdroj: Stavebný úrad - Oficiálne stránky mesta Stupava</p> <p>ŽIADOSŤ O STAVEBNÉ POVOLENIE</p> <p>Zdroj formulára: Tlačivá – Stavebný úrad » Mesto Trenčín (trencin.sk)</p>

48

<p>Žiadosť o dodatočné povolenie stavby</p> <p>Zdroj formulára: Tlačivá – Stavebný úrad » Mesto Trenčín (trencin.sk)</p>
<p><i>Platná právna úprava, na základe ktorej je služba poskytovaná (ak ide o zmenu existujúcej služby)</i></p>
<p>Zákon č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).</p>
<p><i>Subjekt, ktorý je na základe platnej právnej úpravy oprávnený službu poskytovať</i></p>
<p>Stavebný úrad. Stavebným úradom je obec. Pôsobnosť stavebného úradu je preneseným výkonom štátnej správy.</p>
<p>7.1.3 O aký vplyv na službu verejnej správy ide?</p>
<p><i>Priamy vplyv (popíšte)</i></p>
<p>Návrhom zákona meníme existujúcu službu. Táto zmena má priamy dopad na občanov, podnikateľov a orgány verejnej moci. Zmenou oslobodzujeme občanov a podnikateľov – ktorí využijú možnosť a podmienky elektronického podania/ konania - od povinnosti predkladať dokumenty v procesoch územného plánovania a výstavby v listinnej podobe vo vzťahu k orgánom verejnej moci pri výkone ich úradnej činnosti.</p>
<p><i>Nepriamy vplyv (popíšte)</i></p>
<p>Návrhom zákona dávame možnosť oslobodiť občanov a podnikateľov – ktorí využijú možnosť a podmienky elektronického podania/ konania - od povinnosti predkladať dokumenty v procesoch územného plánovania a výstavby v listinnej podobe aj vo vzťahu k ďalším účastníkom konaní v procesoch územného plánovania a výstavby - ak títo sprístupnené údaje zo systém využívajú.</p>

7.2 Vplyv služieb verejnej správy

7.2.1 Náklady

Zníženie priamych finančných nákladov

Občanovi, ktorý využije možnosť a podmienky elektronického podania/ konania, zanikne povinnosť predkladať dokumentáciu v papierovej forme na právne účely vo vzťahu k orgánom verejnej moci (pre výkon ich úradnej činnosti). V praktickom využití – zo súčasných 6 paré - je preto možné znížiť náklady pri tlači o polovicu – na 3 paré.

Poplatky za úkony budú upravené novelou zákona o správnych poplatkoch, ktorý stanoví ich typ a výšku. Tieto poplatky budú príjmom štátneho rozpočtu.

49

Priame finančné náklady občana na:	náklad občana/ jednotku (eur)	Počet strán	Početnosť*	Celkom EUR
Dokumentácia jednoduchých stavby pre stavebné povolenie v rozsahu 99** strán A4 (zníženie zo 6 na 3 paré)	0,0756	297,00	137 346,83	-3 083 875,89
Výška administratívneho poplatku (priemer)***	33,88	n/a	137 346,83	-4 653 988,83
SPOLU				-7 737 864,72

*drobné a jednoduché stavby predstavujú 80% z celkového počtu podaní (zdroj: Analýza ZMOS, konzultácie s expertmi MDV SR)

**konzervatívny odhad pre jednoduchú stavbu predstavuje 99 strán A4/ 1 paré (všetky správy, povolenia, dokumentácia, výkresy)

***zdrojom je Analýza ZMOS a pre priemer CBA

Prepočet jednotkových nákladov na vyhotovenie kópie	Xerox Phaser 4622V_DN
1. Náklady tlačiarrenskej technológie na tlač 1 strany A4	
Cena zariadenia	1 144 EUR
Max. doba technickej využiteľnosti v rokoch	6
Mesačná zaťažiteľnosť v stranách A4	275 000
Životnosť v stranách A4	cca 1 200 000
Rýchlosť tlače za hodinu v A4	3 720
Priemerná cena strany po dobu využiteľnosti	0,00114
Cena toneru za 1 stranu A4	0,00877
Cena valec za 1 stranu A4	0,0024
Cena fuser za 1 stranu A4	0,00095
Cena za 1 takt (SLA pre tlačiarrenský stroj)	0
Náklady tlačiarrenskej technológie na tlač 1 strany A4 spolu:	0,01326

50

2. Materiálové náklady na tlač 1 strany A4	
Cena papiera 1 ks A4	0,01056
Materiálové náklady spolu na tlač 1 strany A4:	0,0756

Zvýšenie priamych finančných nákladov

Bude zavedený nový druh poplatku za službu poskytovanú v novom informačnom systéme ÚPV pre všetky typy stavieb - poplatok je stanovený na max. hodnotu 1,25 % z hodnoty diela, pričom maximálna výška, z ktorej sa bude poplatok vypočítavať bude 25 mil. EUR.

Zatiaľ predbežne, orientačne sadzby pre vybrané druhy stavieb sú pri bytoch od 5 do 9 eur/m², pri industriálnych stavbách a logistických halách 5 eur/ m², inžinierske stavby 0,85 %, budovy pre kultúru vzdelávanie a zábavu 0,25 %, potrubné elektrické a telekom rozvody 0,5 %, športové a rekreačné stavby 0,35 %. Ide o negatívny dopad na občana – viď Tabuľka č.2b.

Poplatky (popísané vyššie) budú taktiež škálovateľné od druhu a kategórie služby a taktiež aj od hodnoty samotnej stavby podľa výkazu výmer so stanovením maximálnych výšok poplatkov. Predmetná kalkulácia nákladov na inžiniersku činnosť sa opiera o kalkuláciu, ktorá bola použitá aj pri predkladaní Plánu Obnovy a Odolnosti, kde sa výdavky počítali ako percentuálne vyjadrenie z hodnoty zákazky.

Tabuľka č.2b

Objem stavebnej produkcie: stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami, v r 2019 - celková mínus súkromný sektor* (tis. eur)	Poplatok max 1,25% (Eur) celkom
5 240 000,00	65 500,00

*zdroj: Rocenka_stavebnictva_2020, hárok 4, Stavebná produkcia spolu mínus sektor súkromný v roku 2019.

Zníženie nepriamych finančných nákladov

Zníženie nákladov na dopravu k miestu poskytovania služby. Vo výpočtoch dopravných nákladov sme vychádzali z kvalifikovaného odhadu priemerovaného nákladmi na prepravu pomocou osobného dopravného prostriedku (ODP) a nákladmi na prepravu verejným dopravným prostriedkom (VDP).

Názov nákladu	Priemerná cena VDP a ODP	Početnosť	Celkom v EUR / rok
---------------	--------------------------	-----------	--------------------

Náklad na dopravu k miestu poskytovania služby	2,2 eur	137 346,83	-302 163,03
--	---------	------------	-------------

Zvýšenie nepriamych finančných nákladov

7.2.2 Časový vplyv

Zvýšenie času vybavenia požiadavky (popíšte)

-

Zníženie času vybavenia požiadavky (popíšte)

Občanovi, ktorý využije možnosť a podmienky elektronického podania/ konania, zanikne povinnosť predkladať dokumentáciu v papierovej forme na právne účely, čím sa šetrí občanovi čas spojený s jeho dopravou / cestovaním 2 hodiny a zároveň elektronické podanie vyžiada 0,5

hodiny, čím celkovo šetrí čas 1,5 hodiny.

Názov nákladu	Celková cena práce / priemerná mzda v NH (Eur)	Početnosť podaní	Celkom v EUR
Administratívne náklady za 1 hodinu práce	7,70	137 346,83	-1 057 570,61
Celkový náklad z času 1,5 hod. na predloženie el. podania	11,55	137 346,83	-1 586 355,91

7.2.3 Ktorá skupina občanov bude predloženým návrhom ovplyvnená?

Špecifikujte skupinu občanov, ktorá bude návrhom ovplyvnená (napr. držiteľia vodičských oprávnení). Aká je veľkosť tejto skupiny?

Všetci občania SR.

7.2.4 Vyplývajú z návrhu pre občana pri vybavení svojej požiadavky nové povinnosti alebo zanikajú už existujúce povinnosti?

Nové povinnosti (identifikujte)

V prípade elektronického podania - občan nahrá údaje do príslušného systému, ktorý mu v prípade drobných stavieb (ohlášky) sprístupní aktuálne zastavovacie podmienky a tak umožní vykonať ohlášku samostatne a v prípade súladu so zastavovacími podmienkami aj ukončiť proces ohlášky zo strany občana.

52

Zanikajúce povinnosti (identifikujte)

Občanovi, ktorý využije možnosť a podmienky elektronického podanie/ konania, zanikne povinnosť predkladať dokumentáciu v papierovej forme na právne účely.

7.3 Vplyv na procesy služieb vo verejnej správe

7.3.1 Ktoré sú dotknuté subjekty verejnej správy?

Ktoré subjekty verejnej správy sú účastné procesu poskytnutia služby?

Dotknuté sú všetky orgány verejnej moci bližšie špecifikované v návrhu.

7.3.2 Vyplývajú z návrhu pre orgán verejnej správy pri vybavení požiadavky nové povinnosti alebo zanikajú už existujúce povinnosti?

Nové povinnosti (identifikujte)

Spravovať procesy v novom elektronickom systéme.

Zanikajúce povinnosti (identifikujte)

Zaniká povinnosť písomného oznámenia stavebného úradu, že proti jej uskutočneniu nemá námietky (§ 57 ods. 2) – ad ohlášky drobnej stavby v prípade elektronického podania a v prípade súladu so zastavovacími podmienkami zo strany občana.

Metodický postup pre analýzu vplyvov na služby verejnej správy pre občana

Cieľom služieb je uspokojovať ľudské potreby, a preto je nevyhnutné organizovať výkon verejnej správy a jej služieb tak, aby bol stredobodom pozornosti občan a uspokojenie jeho životných potrieb. Občanom je v kontexte tejto analýzy fyzická osoba, ktorá nevykonáva podnikateľskú činnosť alebo inú činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba. Hlavným očakávaným prínosom modernej, efektívnej a občanovi dobre slúžiacej verejnej správy je odbremenenie občana od zbytočnej záťaže a zabezpečenie komfortných, rýchlych a nákladovo efektívnych služieb. Na tento účel je potrebné realizovať viacero opatrení na

technologickej, logistickej a optimalizačnej úrovni. Primárnym cieľom tejto analýzy je preto posudzovať vplyvy každého predkladaného návrhu na služby verejnej správy pre občana (skrátene aj „služba pre občana“) v tomto kontexte.

Službou verejnej správy v kontexte tejto analýzy je potrebné chápať úkony, ktoré sú realizované a poskytované občanom v rámci jednotlivých segmentov verejnej správy. Uspokojovanie životných potrieb občanov pri kontakte s orgánmi verejnej správy sa premieta

53

do tzv. životných situácií¹ (napr. narodenie dieťaťa, sobáš, presťahovanie), ktoré sú chápané ako situácie, v ktorých sa občan môže počas svojich životných etáp ocitnúť², t.j. životné situácie týkajúce sa interakcie občana a verejnej správy.

Posudzovanie vplyvov na procesy verejnej správy je v kontexte tejto analýzy sekundárnym cieľom, nakoľko efektívne nastavené procesy predpokladajú poskytovanie kvalitných služieb. Preto každý nový návrh alebo novela existujúceho zákona sa musí zohľadniť do poskytovania služby, ktorá je realizovaná prostredníctvom procesu. Vplyv na procesy realizované verejnou správou je možné sledovať na úrovni vzniku požiadaviek (typ a frekvencia) a dobe realizácie požiadaviek (často dané konkrétnym zákonom alebo, ak nie je uvedené inak, podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/ v znení neskorších predpisov).

Bod 7.1. Identifikácia služby verejnej správy, ktorá je dotknutá návrhom

7.1.1 Predpokladá predložený návrh zmenu existujúcej služby verejnej správy alebo vytvorenie novej služby?

- *Zmena existujúcej služby verejnej správy* - zmena v spôsobe a podmienkach poskytovania služby, ktorá je definovaná v platnej právnej úprave. Zmenou môže byť frekvencia poskytovania služby, počet potrebných dokumentov na vybavenie, počet subjektov verejnej správy, ktoré potrebuje k vybaveniu služby občan kontaktovať, či spôsob poskytovania informácií medzi subjektmi ktoré poskytujú službu a iné. Napr. zavedenie služby IOMO (integrované obslužné miesto občana), v rámci ktorej je poskytované vydávanie výpisov a odpisov z Registra trestov, výpisov z Obchodného registra a výpisov z listov vlastníctva elektronicky.
- *Nová služba verejnej správy* - služba verejnej správy, ktorá v platnej právnej úprave doposiaľ nebola definovaná a návrh predpokladá jej zavedenie. Napríklad v minulosti zavedenie možnosti podania žiadosti o rezerváciu termínu na dopravnom inšpektoráte prostredníctvom internetu; oznámenie o vyhotovení dokladu (občiansky preukaz, vodičský preukaz, cestovný pas) formou SMS.

7.1.2 Špecifikácia služby verejnej správy, ktorá je dotknutá návrhom

- *Názov služby* - napr. podanie žiadosti o vydanie výpisu z listu vlastníctva
- *Platná právna úprava, na základe ktorej je služba poskytovaná* - napr. zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov
- *Subjekt, ktorý je na základe platnej právnej úpravy oprávnený službu poskytovať* - napr. okresný úrad.

7.1.3 O aký vplyv na službu verejnej správy ide?

- *Priamy vplyv* – taký vplyv na službu verejnej správy, ktorá sa posudzovaným návrhom zavádza alebo mení. Napr. zmena Zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene

¹ Príkladom uvedené na: <http://slovensko.sk/sk/zivotne-situacie>

² <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/1644/5848.html>

54

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý môže priamo meniť spôsob vydávania výpisov z Registra trestov.

- *Nepriamy vplyv* – taký vplyv na službu verejnej správy, ktorá nie je priamo ustanovená v posudzovanom návrhu, ale má na ňu vplyv. Napr. zmena Zákona č. 145/1995 Zb.

o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje výšku správneho poplatku za vyhotovenie výpisu z Registra trestov a tým nepriamo ovplyvňuje službu vydávania výpisov z Registra trestov.

Bod 7.2 Vplyv služieb verejnej správy na občana

7.2.1 Náklady

- *Priame finančné náklady* – sú odvodené z konkrétnej priamej povinnosti previesť určitú sumu peňazí štátu alebo príslušnému orgánu verejnej správy (napr. poplatok za vystavenie stavebného povolenia, správne poplatky, registračný poplatok, a iné).
 - *Zníženie/zvýšenie priamych finančných nákladov* na vybavenie požiadavky – v porovnaní so súčasnosťou

Priklad

Zvýšenie správneho poplatku (t.j. zvýšenie priamych finančných nákladov) predstavuje negatívny vplyv na dostupnosť služby. Zníženie správneho poplatku (t.j. zníženie priamych finančných nákladov) predstavuje

pozitívny vplyv na dostupnosť služby.

- *Nepriame finančné náklady* – sú náklady, ktoré musí občan vynaložiť na vybavenie žiadosti alebo iného obdobného úkonu, ktoré síce nie sú priamo v platnej právnej úprave definované ako nevyhnutné pre dosiahnutie výsledku služby (napr. správne poplatky), ale bez ktorých by fakticky nebolo možné, aby občan vôbec mohol požiadať o vybavenie žiadosti alebo uskutočniť iný obdobný úkon (napr. zvýšené náklady na dopravu k miestu poskytovania služby, náklady nevyhnutné k zabezpečeniu prístupu k elektronickým službám, internetu).
 - *Zníženie/zvýšenie nepriamych finančných nákladov* na vybavenie požiadavky – v porovnaní so súčasnosťou

7.2.2 Časový vplyv

Časový vplyv - čas potrebný na dosiahnutie požadovaného výsledku služby resp. na riešenie životnej situácie. Do času potrebného na riešenie sa započítava časový úsek od podania žiadosti na poskytnutie služby alebo iný obdobný úkon, ktorý smeruje k prvému kroku k začatiu konania pred orgánom verejnej správy až po finálny výsledok žiadanej služby, napr. od podania žiadosti o zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností až po vydanie výpisu z listu vlastníctva, od podania žiadosti o výpis z registra trestov do doručenia výpisu, od podania žiadosti o prevedenie verejnej listiny do elektronickej podoby zaručenou konverziou prostredníctvom notára alebo jednotného kontaktného miesta okresného úradu. Proces získania výsledku služby je komplexný súbor úkonov zahŕňajúci viaceré dotknuté subjekty. Čas potrebný na získanie požadovaného výsledku služby by mal preto obsahovať nielen čas stanovený zákonnou (resp. inou) lehotou, ale aj čas ktorý je

55

potrebný na zabezpečenie jednotlivých povinných náležitostí (podkladových dokumentov/potvrdení/rozhodnutí) k dosiahnutiu výsledku služby.

Priklad

Pri podaní žiadosti o získanie vodičského preukazu sa do času potrebného na vybavenie započítava:

- a) Získanie zdravotnej spôsobilosti (1 deň).*
- b) Absolvovanie vodičského kurzu v autoškole (0 až 12 mesiacov).*
- c) Žiadosť o udelenie vodičského oprávnenia (povinnosť autoškoly v lehote do 6 mesiacov od ukončenia vodičského kurzu podľa § 80 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení čl. 1 zákona č. 430/2015) kurzu).*
- d) Skúška musí byť vykonaná do 6 mesiacov od určenia prvého termínu (dopravný inšpektorát určí termín do 30 dní), s možnosťou predĺženia termínu maximálne o 3 mesiace zo závažných dôvodov (§ 17 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).*
- e) Žiadosť o vydanie vodičského preukazu (najskôr v deň udelenia vodičského oprávnenia môže byť požiadané o vydanie vodičského preukazu – v lehote do 30 dní, alebo na výslovnú žiadosť poplatníka je možné vyhotoviť vodičský preukaz urýchlene do 2 pracovných dní, pričom správny poplatok sa vyberie do výšky štvornásobku príslušnej sadzby v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov).*

Výsledným časom potrebným na získanie vodičského preukazu je interval vypočítateľný podľa lehôt vyššie uvedených platných právnych predpisov.

- *Zvýšenie času vybavenia požiadavky* – v porovnaní so súčasnosťou
- *Zníženie času vybavenia požiadavky* – v porovnaní so súčasnosťou

7.2.3 Ktorá skupina občanov bude predloženým návrhom ovplyvnená?

Špecifikácia skupiny - identifikovanie konkrétnej skupiny občanov, napr. držiteľov vodičského oprávnenia, držiteľov občianskych preukazov, držiteľov cestovných pasov, vlastníkov nehnuteľností, vlastníkov motorových vozidiel.

Veľkosť skupiny - určí sa v zmysle počtu občanov dotknutých zmenou.

Občan – v kontexte tejto analýzy fyzická osoba, ktorá nevykonáva podnikateľskú činnosť alebo inú činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba.

7.2.4 Vyplývajú z návrhu pre občana pri vybavení svojej požiadavky nové povinnosti alebo zanikajú už existujúce povinnosti?

- *Nové povinnosti* - nové povinné úkony alebo náležitosti, ktoré sú vyžadované od občana k vybaveniu jeho požiadavky (napr. predloženie dokumentu alebo zavedenie novej oznamovacej povinnosti) pričom podľa aktuálne platnej právnej úpravy uvedenú povinnosť občan nemá.
- *Zanikajúce povinnosti* - povinné úkony alebo náležitosti, ktoré v porovnaní s aktuálne platnou právnou úpravou návrh už nevyžaduje a tým znižuje administratívnu záťaž občana. Napr. zánik povinnosti fyzickej prítomnosti občana pri vybavovaní služby za predpokladu možnosti vybavenia žiadosti elektronickou podobou.

56

Bod 7.3 Vplyv na procesy služieb vo verejnej správe

Proces verejnej správy - súbor vecne súvisiacich a procesne nadväzujúcich úkonov verejnej správy v rámci vybavovania služby pre občana, ktorý môže zahŕňať úkony viacerých dotknutých subjektov verejnej správy (pozn. subjektmi verejnej správy v kontexte tejto analýzy nie sú napr. dôchodkové správcovské spoločnosti a životné poisťovne).

7.3.1 Ktoré sú dotknuté subjekty verejnej správy?

Subjekty verejnej správy zúčastnené na procese poskytnutia služby – subjekty, ktoré sú poskytovateľom služby alebo sú povinne alebo fakultatívne zúčastnené na procese poskytnutia služby vytváraním špecifických výstupov pre občana alebo poskytovateľa služby.

Príklad

Pri životnej situácii zmeny trvalého pobytu je subjektom poskytujúcim službu mestský alebo miestny úrad, ktorý priamo túto zmenu vykoná a subjektom účastným procesu poskytnutia služby môže byť aj okresný úrad, ktorý k možnosti uskutočnenia služby vydá výpis z listu vlastníctva. Občan je následne povinný požiadať Policajný zbor o vydanie nového dokladu totožnosti z dôvodu zmeny trvalého pobytu.

7.3.2 Vyplývajú z návrhu pre orgán verejnej správy pri vybavení požiadavky nové povinnosti alebo zanikajú už existujúce povinnosti?

- *Nové povinnosti* - povinné úkony alebo náležitosti, ktoré je potrebné realizovať pri vybavovaní požiadavky občana (napr. zavedenie novej oznamovacej alebo evidenčnej povinnosti) pričom podľa aktuálne platnej právnej úpravy uvedenú povinnosť subjekt verejnej správy nemá.
- *Zanikajúce povinnosti* - povinné úkony alebo náležitosti, ktoré v porovnaní s aktuálne platnou právnou úpravou návrh už nevyžaduje a tým zjednodušuje realizáciu procesu. Napr. ak možnosť doručenia dokumentu občanovi v elektronickej podobe ruší povinnosť zasielania dokumentu v listinnej podobe.

Zdroje:

Pri procese posudzovania vplyvov na služby verejnej správy pre občana je možné získať informácie a údaje napríklad z nasledujúcich zdrojov:

- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a jeho rozpočtové a príspevkové organizácie³, a preddavkové organizácie (t.j. krajské riaditeľstvá Policajného zboru, krajské riaditeľstvá Hasičského a záchranného zboru a okresné úrady),
- orgány a inštitúcie verejnej správy,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky.

³ § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

57

B. Osobitná časť

Úvodné ustanovenia

K § 1

Navrhovaný zákon komplexne upravuje cyklus výstavby od stavebného zámeru, cez zhotovovanie, kolaudáciu až po trvalé užívanie stavieb počas ich ekonomickej životnosti. V tomto smere je základnou právnou úpravou v oblasti výstavby. Iné zákony upravujúce výstavbu, sú vo vzťahu k navrhovanému zákonu v právnom postavení osobitných právnych úprav, ktoré majú prednosť pred navrhovaným zákonom v duchu právnej zásady *lex specialis derogat legi generali*.

Na rozdiel od doterajšej všeobecnej úpravy v zákone č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov navrhovaný zákon upravuje podrobne aj postavenie všetkých osôb zúčastnených na výstavbe a ich práva a povinnosti v porovnateľnom rozsahu a obsahu s postavením takýchto osôb v zahraničných úpravách.

Navrhuje sa pozitívne vymedzenie návrhu zákona vo vzťahu k terénnym úpravám, melioráciám a iným zemným prácam, ktorými sa trvalo mení reliéf terénu, menia fyzikálne vlastnosti podložia alebo regulujú odtokové pomery, ak nie sú súčasťou technologického postupu zhotovovania stavby, ďalej sa tento zákon vzťahuje na výrobok dovezený na miesto osadenia už zmontovaný alebo na mieste osadenia skompletizovaný z dovezených dielcov, ak má plniť účel stavby, ide aj o rôzne nové druhy stavieb, ako sú domy na strome, či inej konštrukcii, mobilné domy a pod., konštrukciu použitú na verejné šírenie navigačných, kultúrnych, reklamných, športových a iných informácií bez ohľadu na spôsob osadenia alebo upevnenia a na druh použitého materiálu a trvalú úpravu pozemku súvisiacu so zmenou spôsobu jeho užívania na iný účel alebo s osadením a prevádzkou zmontovaného výrobku na pozemku. Na uvedené sa vzťahuje zákon o výstavbe, ak v osobitných predpisoch nie uvedené inak (napríklad zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov).

V odseku 3 sa ustanovuje negatívne vymedzenie pre druhy stavieb a stavebných prác, ktorých zoznam je uvedený v prílohe č. 1 ods. 1, ide predovšetkým o rôzne druhy označení prevádzkárni, budov, dopravné značenie a podobne.

K § 2

Pojem „stavba“ je základným prvkom navrhovanej úpravy, a preto je potrebné vymedziť jeho obsah už na začiatku právnej úpravy. Zrušením smernice Rady 89/106/EHS, ktorá obsahovala definíciu stavby, sa stratila celoeurópska jednotná definícia stavby. Ani Občiansky zákonník nemá definíciu stavby, a tak navrhovaný odsek 1 je formulačne novou definíciou. Prípoky stavby na inžinierske siete sú na účely tohto zákona súčasťou stavby z dôvodu, že bez pripojenia na tieto siete stavba plní svoj účel.

Členenie stavieb na trvalé stavby a na dočasné stavby je aj teraz a má význam pre procesy vo výstavbe a pre spôsob prevádzky stavieb. Dočasnosť môže byť z funkcie stavby (napríklad zo sezónnosti prevádzky), alebo môže byť projektovaná a „úradne“ založená časovou obmedzenosťou podľa rozhodnutia orgánu štátnej stavebnej správy.

Navrhuje sa vymedziť, čo je drobnou stavbou a jednoducho stavbou. Drobná stavba je stavba, konštrukcia a s nimi súvisiace drobné stavebné práce, ktoré spravidla plnia doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe a nemôžu podstatne ovplyvniť svoje okolie. Ide o definíčné znaky drobnej stavby, ktoré sú ďalej zohľadnené v jednotlivých typoch drobných stavieb uvedených v prílohe č. 2, ktorá obsahuje zoznam drobných stavieb a drobných stavebných prác. Jednoduchá stavba je stavba alebo stavebná konštrukcia, ktoré ani ako hlavné stavby nemajú výrazný vplyv na svoje okolie. Zoznam jednoduchých stavieb je uvedený v prílohe č. 3.

Ďalej sa navrhuje zadefinovať, čo sa považuje za vyhradené stavby a to najmä z dôvodu potreby vypracovania vykonávacieho projektu, kontrolných statických posudkov, vedenia stavieb a nárokov na zhotoviteľa stavby. Vyhradené stavby nie sú ale kategóriou stavieb, ktoré by si vyžadovali osobitné

58

úpravy pre ich povoľovanie, projektant však musí v správe o výsledku prerokovania stavebného zámeru uviesť, že sa jedná o vyhradenú stavbu, ktorá si vyžaduje vypracovanie vykonávacieho projektu. Kategória vyhradených stavieb nemá vplyv na povoľovanie podľa osobitných predpisov.

Navrhované členenie budov má pôvod v Medzinárodnej klasifikácii stavieb (vyhl. č. 323/2010 Z. z.). Navrhované členenie má aj teraz platný stavebný zákon v § 43a ods. 2. Členenie podľa konštrukcie a spôsobu prevádzky má vplyv na parametre a režim budovy od projektovania, cez zhotovovanie až po trvalú prevádzku. Požiadavky na konštrukciu a prevádzkové parametre budovy sú upravené najmä osobitnými predpismi upravujúcimi požiaru bezpečnosť, energetickú hospodárnosť, hygienu užívania, technické vybavenie, a podobne a súvisiacimi technickými normami.

Kritériom členenia budov na bytové a nebytové je rozsah celkovej podlahovej plochy budovy na prevádzku. To je aj terajší stav (§ 43b ods. 1 stavebného zákona) a vychádza z Medzinárodnej klasifikácie stavieb. Do výpočtu podlahovej plochy bytovej časti sa započítajú len tie časti budovy, ktoré

sú stavebnotechnicky a prevádzkovo spôsobilé na trvalé bývanie. Význam členenia na bytové a nebytové budovy je v stavebnotechnických požiadavkách a v energetických nárokoch na vnútorné prostredie ako vyplývajú z technických, požiarnych, hygienických a energetických predpisov a z technických noriem.

V súlade s Medzinárodnou klasifikáciou stavieb (vyhl. č. 323/2010 Z. z.) inžinierskymi stavbami sú všetky stavby, ktoré nie sú budovami. Nomenklatúra inžinierskych stavieb je podľa prílohy vyhl. č. 323/2010 Z. z. veľmi pestrá, členená z hľadiska stavebnej konštrukcie a z hľadiska účelu, funkcie a spôsobu prevádzky. Historicky jednotlivé skupiny inžinierskych stavieb upravujú osobitné predpisy, napríklad predpisy o pozemných komunikáciách, o vodných stavbách, o leteckých stavbách, o elektronických komunikáciách, o banských stavbách, o energetických stavbách, atď. Tento stav zostáva navrhovaným zákonom zachovaný a základné členenie inžinierskych stavieb je upravené v navrhovanej definícii.

Definícia líniovej stavby zahŕňa skutočnosť, že líiová stavba má odchylný režim prípravy, projektovania, zhotovovania a prevádzky, ako aj konania o nich. Ak sú prípojky na inžinierske siete budované spolu s rozvodmi sietí, potom sa za líiové stavby považujú.

Prípojky jednotlivých stavieb na rozvod plynu a elektriny, na elektronické siete a na verejný vodovod a na verejnú kanalizáciu sú tak, ako teraz súčasťou stavby, ktorú zasobujú, v celej dĺžke až po pripojenie na hlavný rozvod. Zmeny, výmeny a úpravy prípojok sú údržbou stavby alebo zmenou stavby v závislosti od rozsahu stavebných prác a technického obsahu stavebných prác. Iné potrubné rozvody, plynovody, teplovody, vodovodné rady a iné inžinierske siete nie sú prípojkami, ale sú líiovými stavbami. Podrobné členenie a ich režim upravujú osobitné predpisy.

V záujme odstránenia existujúcich nejasností obsahu termínu „zmena stavby“ sa zavádza vymedzenie znakov vymedzujúcich zmenu stavby, ktorá určuje začatie právneho postupu. Za zmenu stavby sa považuje prístavba, nadstavba alebo zmena účelu stavby. Je to dôležité preto, lebo režim prípravy zmeny stavby je rovnaký, ako pri novej stavbe. Vyžaduje sa stavebný zámer, jeho prerokovanie, správa o výsledku prerokovania stavebného zámeru, rozhodnutie orgánu štátnej stavebnej správy o ňom a overenie projektu.

Naproti tomu, stavebné úpravy sú stavebné práce ktoré sa uskutočňujú na už existujúcej stavbe, teda po kolaudácii a nevyžadujú potrebu predchádzajúceho posúdenia ako pri zmene stavby. Potrebu ohlásiť stavebné úpravy sa vyžaduje na vykonávanie stavebných prác, ktorými sa napríklad zasahuje do nosných konštrukcií, mení sa požiarne zaťaženie a pod.

Navrhuje sa vymedziť, že za zmenu účelu stavby sa nepovažuje zmena užívania jednotlivých priestorov stavby (prevádzka), ktorá podlieha povoľovaniu orgánom verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ide o takú zmenu, kde sa mení len prevádzka, napr. v nebytových priestoroch bytových domov, ktorými nedochádza k zmene prevažujúceho užívania stavby a zmena prevádzky je v súlade s povoleným účelom užívania stavby, napr. ak sa mení obchodná prevádzka na inú obchodnú prevádzku.

59

Ďalej sa navrhuje ustanoviť čo sa rozumie pod prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami a údržbou stavby. Údržba stavby nepodlieha povoľovaniu podľa tohto zákona, ide o prílohu č. 1 zákona o výstavbe

Definícia staveniska zodpovedá s drobnými formulačnými úpravami prevzatej terajšej právnej úprave (§ 43i stavebného zákona). Súvisiace povinnosti týkajúce sa stanoviska sú upravené v povinnostiach stavbyvedúceho. Súvisiace podrobnosti o stavenisku upravuje vykonávacia vyhláška a nariadenie vlády č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Na rozdiel od súčasnej úpravy, sa navrhuje sa samostatne vymedziť pojmy „susedný pozemok“ a „susedná stavba“, pretože v praxi sa vyskytujú problémy v konaniach pri ustáľovaní okruhu účastníkov. Základom navrhovanej úpravy je terajší § 59 ods. 1 písm. b) stavebného zákona, ktorý však je len procesným ustanovením na účely len stavebného konania. Definícia je dôležitá z hľadiska okruhu účastníkov konania stavebnom zámere. /účastníkom tak nebude len ten, kto má spoločnú vlastnícku hranicu so susedným pozemkom, ale aj ten, kto nemá spoločnú hranicu s pozemkom, na ktorom sa navrhuje uskutočňovať stavebné práce, ale je v jeho blízkosti a pripravovaná stavba alebo zmena stavby alebo jej predpokladaná prevádzka môže mať dlhotrvajúci priamy negatívny vplyv na doterajšie užívanie pozemku alebo stavby na ňom, najmä obťažovaním nadmerným hlukom, vibráciami, prachom alebo zápachom, nadmerným tienením, zasahovaním požiarne nebezpečným priestorom, pohybom veľkého počtu ľudí.

K § 3

Dokumentácia stavby je súhrnné označenie pre všetky listinné a elektronické dokumenty vzťahujúce sa na stavbu a na uskutočňovanie stavebných prác od prípravy stavby až po jej dokončenie a kolaudáciu. Podstatná časť dokumentácie stavby by mala byť počas stavebných prác prístupná na stavenisku u stavbyvedúceho a po kolaudácii u vlastníka stavby počas prevádzky stavby; s prevodom vlastníctva stavby by mala prejsť na nového vlastníka. Dokumentácia stavby sa bude viesť v elektronickej podobe a v informačnom systéme zriadenom zákonom o územnom plánovaní. Vedenie dokumentácie v informačnom systéme znamená, že informačný systém je úložiskom projektovej dokumentácie. V informačnom systéme sa môže viesť aj dokumentácia v režime zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov v rozsahu, v ktorom neohrozí plnenie úloh a ochranu utajovaných skutočností podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Do informačného systému sa budú môcť uložiť aj údaje iba v rozsahu, v ktorom nemôžu ohroziť ochranu citlivých informácií alebo plnenie úloh súvisiacich s ochranou citlivých informácií podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov. Ustanovenie sa teda navrhuje upraviť aj vo vzťahu k Vojenskému spravodajstvu tak, aby vkladaním údajov do informačného systému pre výstavbu nebolo ohrozené ani plnenie úloh

Vojenského spravodajstva. Ustanovenie je zároveň zladené s § 31 ods. 3 tak, aby návrh zákona komplexne upravil pri vkladaní údajov do informačného systému ochranu utajovaných skutočností a citlivých informácií pre všetky stavby. Tieto chránené údaje nemusia byť len pri stavbách pre obranu štátu a stavbách pre bezpečnosť štátu (napr. stavby v pôsobnosti Ministerstva zahraničných vecí SR).

Projektová dokumentácia je rozhodujúcim podkladom pre uskutočňovanie stavebných prác, ktorých výsledkom je zhotovenie novej stavby, zmena existujúcej stavby, stavebné úpravy a odstránenie stavby.

Návratom k stupňom projektovej dokumentácie sa sleduje prehľadníť proces prípravy stavieb a odstrániť neúčelnú duplicitu. Stavebný zámer je povinným prvým stupňom pre všetky stavebné práce. Inšpiráciou pre navrhovanú úpravu stavebného zámeru bola staršia právna úprava o investičnej úlohe (zákon č. 42/1959 Zb.) a o zadaní stavby (vyhláška č. 43/1990 Zb.). Stavebným zámerom začína stavebník proces výstavby, ktorý má byť ukončený kolaudačným osvedčením novej stavby (zmeny stavby) alebo odstránením existujúcej stavby.

60

Stavebný zámer má poskytovať základnú informáciu o úmysle stavebníka uskutočniť stavebné práce a údaje o budúcom výsledku navrhovaných stavebných prác. Súčasťou stavebného zámeru je projektové vyjadrenie v rozsahu, ktorý je potrebný a dostačujúci na to, aby boli zrejme všetky podstatné okolnosti a parametre výsledku stavebných prác a aby všetkým účastníkom povinného prerokovania stavebného zámeru boli zrejme predstavy a požiadavky stavebníka. Stavebné zámery sa budú odlišovať podľa druhu a zložitosti stavieb. Pri jednoduchých konštrukciách pôjde o jednoduchý náčrt a zakres na katastrálnej mape, alebo len návod výrobu na montáž s nákrešom (pri zmontovaných výrobkoch), pri veľkých stavbách pôjde o rozsiahlejšie a podrobnejšie projektové vyjadrenie zámeru stavebníka. Podrobnosti o obsahu stavebného zámeru pre skupiny a druhy stavieb upraví vykonávacia vyhláška. Pojem stavebný zámer používa na svoje účely aj zákon č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov, avšak ide o legislatívnu skratku stavebného zámeru verejnej práce, nie o stavebný zámer ako stupeň projektovej dokumentácie na účely tohto zákona.

Projekt stavby je už podrobné textové a grafické znázornenie budúcej stavby, zmeny stavby alebo odstránenia stavby slúžiace na uskutočňovanie stavebných prác. Je výsledkom projektovej úpravy stavebného zámeru po jeho prerokovaní a po rozhodnutí orgánu štátnej stavebnej správy o ňom. Podrobnosti o projekte stavby upravuje vykonávacia vyhláška.

Vykonávací projekt je detailným rozpracovaním podstatných častí projektu stavby na účel stavebných prác na zhotovenie vyhradenej stavby. Dôvodom je, že pri zložitých stavbách nie je spravidla možné postihnúť všetky podrobnosti na účel uskutočňovania všetkých druhov stavebných prác a iných odborných činností vo výstavbe. Vykonávací projekt sa pri veľkých stavbách používa aj teraz, hoci platný stavebný zákon ho výslovne neupravuje.

Vykonávací projekt je povinný pri tzv. vyhradených stavbách; pri ostatných stavbách môže stavebný úrad určiť vypracovanie vykonávacieho projektu alebo je obstaranie vykonávacieho projektu na vôli stavebníka a dohody so zhotoviteľom.

Realizačnou dokumentáciou sa rozumejú všetky dokumenty súvisiace s uskutočňovaním stavebných prác od začatia výstavby až po kolaudáciu stavby (zmeny stavby). Okrem toho, že slúžia na uskutočňovanie stavebných prác, sú aj dokumentáciou o uskutočnených stavebných prácach, o ich čase a personálnom a materiálovom zabezpečení. Umožňujú aj spätné dosledovanie pôvodu a financovania stavebných výrobkov a stavebných prác, napríklad, na účely reklamácie alebo na účely finančnej kontroly.

Stavebný denník je aj teraz dôležitým dokumentom o priebehu stavebných prác. Záznamy v ňom majú dokumentárnu hodnotu pre účastníkov výstavby i pre stavebný úrad na účely kolaudácie a na prípadné vyvodzovanie právnej zodpovednosti pri zistených nedostatkoch. Stavebný denník sa bude viesť v elektronickej podobe a bude súčasťou spisu v elektronickej informačnej systéme. Ak stavebník nebude môcť viesť stavebný denník v informačnej systéme alebo údaje v stavebnom denníku elektronicke, bude povinný ich viesť v listinnej podobe; takto zaznamenané údaje je stavebník povinný bezodkladne zaznamenať v elektronickej podobe v informačnej systéme dodatočne po odpadnutí dôvodov, ktoré znemožňovali viesť stavebný denník v informačnej systéme.

Dokumentácia skutočného zhotovenia stavby existuje aj v súčasnosti, ale platný stavebný zákon ho podrobnejšie neupravuje. Dokumentácia skutočného zhotovenia stavby bude trvalým dokumentom vlastníka (prevádzkovateľa) stavby a bude potrebná na prípadné konanie o zmene stavby, stavebných úpravách i na účely údržby stavby počas jej prevádzky. Spolu s kolaudačným osvedčením a energetickým certifikátom bude tvoriť základný dokument potrebný na prevádzku stavby počas jej ekonomickej odôvodnenej životnosti ako akýsi „rodný list“ alebo „technický preukaz“.

Prevádzková dokumentácia teraz nie je upravená v platnom stavebnom zákone, hoci zodpovedný vlastník (prevádzkovateľ) stavby spravidla má evidenciu o údržbe stavby a jej technického vybavenia a uschováva si doklady (objednávky, dodacie listy, faktúry, záručné listy, revízne správy, energetický certifikát, a podobne) o jednotlivých opravách, revíziách a výmenách zariadení počas prevádzky stavby. Účelom úpravy v navrhovanom zákone je dosiahnuť, aby sa pre vlastníkov (prevádzkovateľov) stavieb stalo samozrejmosťou mať systém prevádzkovej dokumentácie ako súčasť

61

prevádzky stavby. S prevodom stavby na nového vlastníka (prevádzkovateľa) by mala na neho prejsť aj prevádzková dokumentácia, pretože je trvalo spojená s prevádzkou stavby počas celej ekonomickej opodstatenej životnosti stavby. Obdobne ako technický preukaz pri prepise motorového vozidla na iného prevádzkovateľa. Prevádzka stavby musí byť v súlade so základnými požiadavkami na stavby podľa prílohy I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. marca 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS, (Ú. v. EÚ 88, 4.4.2011) v platnom znení.

K § 4 a 5 Základné ustanovenia a Pôsobnosť úradu

Definujú sa orgány štátnej správy vo výstavbe. Na úrovni ostatného ústredného orgánu štátnej správy bude pôsobiť novozriadený Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR s celoštátnou pôsobnosťou. Úrad zriaďuje na území Slovenskej republiky regionálne úrady pre územné plánovanie a výstavbu a určuje územný obvod ich pôsobnosti, ktorých zoznam je v prílohe k zákonu o územnom plánovaní. Regionálnych úradov bude osem, každý v sídle kraja podľa zákona o územnom plánovaní. Úrad môže na plnenie úloh zriaďovať pracoviská regionálneho úradu pre územné plánovanie a výstavbu a určovať územný obvod ich pôsobnosti. Úrad vykonáva tiež pôsobnosť podľa čl. 8 ods. 1 nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25. 4. 2013). Požiadavky na bezbariérové užívanie musia byť v súlade s metódou univerzálneho navrhovania podľa čl. 9 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z. o uzavretí Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím). Úrad plní aj povinnosti podľa európskej legislatívy v súlade s čl. 8 ods. 1 nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25. 4. 2013).

Navrhuje sa ďalej vymedzenie kompetencií úradu v rámci ktorých bude úrad vykonávať aj pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu.

Úrad je stavebným úradom pre tieto špeciálne stavby dráh, stavby v obvode dráhy a stavby v ochrannom pásme dráhy, ktoré slúžia na prevádzku dráhy alebo na dopravu na dráhe podľa osobitného predpisu, výstavbu ciest podľa osobitného predpisu, pre stavby letísk v územných obvodoch letísk a stavby leteckých pozemných zariadení, potrubné rozvody ropy, plynu, tepla, vody a zvodny kanalizácie, elektrické a elektronické komunikačné siete a kábové rozvody, stavby vo verejnom záujme v oblasti zdravotníctva, sociálnych vecí, školstva, pôdohospodárstva, odpadového hospodárstva, kultúrejej infraštruktúry, stavby využívajúce vodíkové technológie.

K § 6 Špeciálne stavebné úrady

Navrhuje sa právna úprava postavenia špeciálnych stavebných úradov. Postavenie špeciálnych stavebných úradov majú: ministerstvo obrany, ministerstvo vnútra, ministerstvo spravodlivosti, úrad jadrového dozoru, ministerstvo životného prostredia, krajské pamiatkové úrady a banké úrady. Pôsobnosť je vymedzená osobitnými predpismi pre stavby pre obranu štátu, stavby pre bezpečnosť štátu, stavby ZVJS SR, stavby jadrových zariadení, stavby vyžadujúce posúdenie vplyvu na životné prostredie a stavby v režime IPKZ, stavby, ktoré sú národnými kultúrnymi pamiatkami (Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie č. 159/1991 Zb.) a stavby v pamiatkovej rezervácii a pre banké stavby.

Ustanovenie § 6 ods. 1 písm. g) upravuje výnimku pre stavby skladov výbušnín a municie, ktoré sú zároveň stavbami pre bezpečnosť štátu. V nadväznosti na uvedené sa ustanovenie § 6 ods. 1 písm. f) a g) vymedzuje v záujme predchádzania prípadnému kompetenčnému konfliktu Ministerstva obrany SR s bankými úradmi pri stavbách pre obranu štátu, ktoré sú zároveň skladmi výbušnín, výbušných

62

predmetov alebo municie, alebo Ministerstva obrany SR s pamiatkovými úradmi pri stavbách pre obranu štátu, ktoré sú zároveň národnými kultúrnymi pamiatkami. Špecifický charakter stavieb pre obranu štátu a potreba ochrany utajovaných skutočností vyžaduje, aby bola zachovaná pôsobnosť Ministerstva obrany SR aj pri týchto stavbách.

Špeciálne stavebné úrady postupujú podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov, ktorými sú napríklad: zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2013 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Podľa odseku 1 písm. e) ide o orgány ministerstva životného prostredia, ktoré pôsobia pod týmto ministerstvom v súlade so zákonom o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie (§ 1), ide teda napríklad aj o Slovenskú inšpekciu životného prostredia.

K § 7 Všeobecné zásady výstavby

Všeobecné povinnosti vo výstavbe sú koncipované ako základné zásady a zároveň ako výkladové pravidlá pre celý proces výstavby. Vyjadruje závislosť umiestňovania výstavby na územnom plánovaní. Funkcia územia a zásady a regulatívy jej realizácie sú základným limitom pre výstavbu ako celok, ale aj pre jednotlivé druhy stavieb vo vzťahu ku konkrétnym stavebným pozemkom.

Jednoznačne sa vyjadruje všeobecnú zásadu, že stavbu je možné uskutočňovať až po overení projektu stavby. Význam odseku 1 je v tom, že ide o všeobecnú zásadu požadujúcu súlad výstavby s projektom

stavby, ktorý prešiel od stavebného zámeru, rozhodovania stavebného úradu a overenia projektu stavby procesom schvaľovania všetkých zúčastnených osôb od obce, susedov, dotknuté orgány až po rozhodnutie stavebného úradu. Táto zásada má význam aj pre posúdenie nepovolených stavebných prác (tzv. čiernej stavby), a to už v štádiu uskutočňovania stavebných prác, ideálne už pri prípravných prácach.

Výstavbu je možné realizovať vtedy, keď je v súlade s príslušnou dokumentáciou (§ 10 ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov) a sú vysporiadané vlastnícke vzťahy (zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov).

Vymedzuje sa pojem „zhotovovanie stavby“, ktorý teraz nie je definovaný a jeho obsah nie je ustálený. Zahŕňa projektom stavby predpokladané stavebné práce, použitie stavebných výrobkov, technológiu výstavby, technické a technologické vybavenie stavby a vyvolané úpravy, najmä preložky komunikácií a inžinierskych sietí, ochranné konštrukcie a podobne. Ďalej sa určujú podmienky a oprávnenia na zhotovovanie stavby a požiadavky pre zhotovovanie stavby svojpomocou.

K § 8 Osobitné požiadavky na zhotovovanie stavieb orgánmi verejnej moci

Ustanovuje sa nová povinnosť pre stavebníka, ktorým je orgán verejnej moci zabezpečiť, aby súčasťou stavby, ktorá je financovaná z verejných zdrojov, bolo umiestnenie umeleckého diela.

Stavebník, ktorým je orgán verejnej moci je podľa navrhovaného ustanovenia povinný zabezpečiť, aby bola stavba podľa odseku 3 uskutočnená podľa návrhu alebo riešenia v oblasti architektúry, územného plánovania alebo stavebného inžinierstva, ktoré stavebník obstaral súťažou návrhov (§ 119 až 125 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), súťažným dialógom (§ 74 až 77 zákona č. 343/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), rokovacím konaním so zverejnením (§ 70 až 73 zákona č. 343/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), alebo inovatívnym partnerstvom (§ 78 až 80 zákona č. 343/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Navrhovaná úprava upravuje okruh rokovacích postupov upravených v zákone o verejnom obstarávaní, ktoré by mali predchádzať realizácii samotnej výstavby a ktorých výsledkom by mal byť

63

návrh alebo riešenie v oblasti architektúry, územného plánovania alebo stavebného inžinierstva. Stavebník, ktorým je orgán verejnej moci, je povinný zabezpečiť, aby súčasťou stavby podľa odseku 3, bolo umiestnenie umeleckého diela v hodnote najmenej 0,5 % z predpokladanej hodnoty podľa § 6 zákona o verejnom obstarávaní, ktoré je stavebník povinný umiestniť na verejnom priestranstve alebo na verejné prístupnom mieste; stavebník obstará dielo v súťaži.

Povinnosť sa podľa navrhovaného ustanovenia vzťahuje na stavby financované z verejných prostriedkov, pri ktorých predpokladaná hodnota zákazky je vyššia ako 500 tisíc eur pri stavbách na účely školstva, starostlivosti o zdravie, kultúry, sociálnej starostlivosti a stavbách, ktoré sú verejným priestranstvom, vyššia ako 1 milión eur pri ostatných stavbách. Navrhovaná povinnosť sa nebude vzťahovať na líniové stavby, stavby pre bezpečnosť štátu, stavby pre obranu štátu a stavby technickej infraštruktúry.

K § 9 Všeobecné požiadavky na výstavbu

Všeobecné požiadavky na výstavbu (teraz § 47 až 53 stavebného zákona) riešia technickú stránku stavieb. Všeobecné požiadavky na projektovanie stavieb, na zhotovovanie stavieb a na bezbariérové užívanie stavieb sú podrobne upravené vo podzákonnom predpise.

Povinnosť rešpektovať všeobecné technické požiadavky na výstavbu sa vzťahuje na všetky orgány verejnej moci, stavebníkov, projektantov a zhotoviteľov stavieb a na všetky etapy prípravy, zhotovovania, kolaudácie a prevádzky stavby.

Stavba preto musí byť navrhnutá a zhotovená tak, aby napríklad spĺňala požiadavky ustanovené osobitnými predpismi zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 69/2020 Z. z., vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia. Rovnako tak aj stavebné práce musia byť zhotovené v súlade s osobitnými predpismi, napr.: § 41 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

K § 10 Stavebné práce

Stavebné práce sú kľúčovou činnosťou v stavebníctve, a preto je náležité ich vymedziť, a to aj na účel posudzovania nepovolených stavebných prác. Význam je v zavedení všeobecnej zákonnej požiadavky na spôsob uskutočňovania stavebných prác, najmä na posudzovanie ich kvality, čo môže byť praktické pri vyvodzovaní zodpovednosti za zistené stavebné nedostatky stavby. Takáto zákonná požiadavka dáva podporu stavbyvedúcemu, stavebnému dozoru, aj inšpekcii práce a orgánu štátneho stavebného dohľadu pri kontrolnej prehliadke stavby. Má nadväznosť aj v navrhnutých požiadavkách na stavebníka a na zhotoviteľa stavby.

Upravuje sa generálna požiadavka na odbornú spôsobilosť osôb (odborné vzdelanie a prax), na profesijnú kvalifikáciu (autorizácia, odborná majstrovská skúška), na zdravotnú schopnosť vykonávať stavebné práce rôzneho druhu (zraková schopnosť, sluchová schopnosť, fyzická zdatnosť), na preukaz alebo iné „úradné“ osvedčenie (zváračský preukaz, preukaz žeriavníka, vodičský preukaz určených skupín) osôb vo výstavbe podľa druhu stavebných prác. Ak zákon vyžaduje na stavebné práce ich predpokladateľnú kvalitu (§ 23 ods. 2), tak je prirodzené, že musí požadovať, že ich budú uskutočňovať odborníci.

K § 11 Nepovolené stavebné práce

Terminologické vymedzenie nepovolených stavebných prác sa navrhuje z dôvodu, aby sa už v priebehu zhotovovania stavby dalo porovnaním s projektom stavby identifikovať, že stavebnými prácami už vzniká tzv. čierna stavba. Stavebný úrad tak môže reagovať už pri podozrení s prípravou stavby, teda

64

ešte skôr než je stavba dokončená alebo vo vysokom štádiu dokončovania. Zároveň sa navrhuje ustanoviť, v akých prípadoch sa stavebné práce nebudú považovať za nepovolené.

Teraz používaný termín „nepovolená stavba“ sa posudzoval vo vzťahu k obsahu stavebného povolenia (ak existovalo) podľa § 88 ods. 1 písm. b) stavebného zákona a nie k obsahu projektovej dokumentácie. Okrem toho, stavebný zákon umožňoval aj dodatočné povolenie nepovolenej stavby (§ 88a), ktoré bolo zavedené do stavebného zákona v roku 1997 (zák. č. 229/1997 Z. z.). Možnosť dodatočného povolenia nepovolenej stavby časovo oddialila povinnú a okamžitú aktivitu stavebného úradu zasiahnuť proti nepovolenej stavbe. Tak stavebník spravidla stihol dokončiť stavbu, lebo stavebné úrady už nestačili včas reagovať ešte pred dokončením stavby (uložením pokuty a nariadením zastavenia stavby). V dôsledku toho zostávajú na území Slovenska stovky nepovolených stavieb alebo zmien stavieb, s ktorými sa po uplynutí zákonných prekluzívnych lehôt na postih nedá legálne nič urobiť. V navrhovanom zákone o výstavbe sa s týmto inštitútom už nepočíta.

K § 12 Prípravné práce

Terajšia právna úprava nemá jednoznačné vymedzenie momentu, od kedy sa činnosť stavebníka alebo zhotoviteľa stavby považuje za začatia stavby. Význam tohto ustanovenia je v tom, aby sa už nestávalo, že s prípravnými prácami sa začalo ešte pred právoplatnosťou stavebného povolenia, ktorá nakoniec z nejakého dôvodu ani nemusela nastať. A aby miesto navrhovanej stavby na pozemku nezostalo aj roky znehodnotené (odstránením porastov, terénnymi zásahmi, oplotením), ktoré už nikto neuviedol do pôvodného stavu.

K § 13 Vytýčenie stavby

Vytýčenie priestorovej polohy stavby je dôležitý geodetický úkon, ktorý presne určuje miesto, kde bude umiestnená stavba a v akom priestorovom usporiadaní vo vzťahu k okoliu a k svetovým stranám. Význam vytýčenia stavby je v tom, že zlé vytýčenie trvalej stavby (terénnych úprav), na ktoré sa nepríde ihneď, napríklad v priebehu prípravných prác, je v priebehu stavebných prác spravidla už nekorigovateľné.

K § 14 Ochrana kultúrneho dedičstva a osobitne chránených častí prírody

Od prijatia platného zákona nadobudla spoločenská požiadavka na ochranu kultúrneho dedičstva, rovnako aj prírody, na význame aj v medzinárodnom aj vnútroštátnom meradle. Preto sa navrhuje priamo v stavebnom zákone upraviť aspoň základnú požiadavku na ochranu nálezov a chránených častí prírody. Povinnosť zabezpečiť nález sa ukladá stavbyvedúcemu, lebo je jediným vedúcim staveniska a má priamu možnosť okamžite zareagovať na uchránenie nálezu a chránených častí prírody a na sprostredkovanie ich prieskumu odbornou osobou a odvozu zo staveniska. Stavebníkovi patrí za obmedzenie práva primeraná náhrada od vlastníka nálezu. Ak ide o archeologický nález alebo nález, ktorý má pamiatkovú hodnotu, o primeranej náhrade rozhodne Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa zákona č. 49/2002 Z. z. Ak ide o nález chránenej časti prírody, o primeranej náhrade rozhodne ministerstvo životného prostredia podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Na stavbe zhotovovanej svojpomocou sa povinnosti stavbyvedúceho podľa odseku 1 vzťahujú na stavebníka.

K § 15 Činnosti vo výstavbe

Odsek 1 je vymedzuje pojem a zároveň ustanovuje generálnu požiadavku na odbornú spôsobilosť osôb (odborné vzdelanie a prax), na profesijnú kvalifikáciu (autorizácia, odborná majstrovská skúška), na zdravotnú spôsobilosť vykonávať stavebné práce rôzneho druhu (zraková schopnosť, sluchová schopnosť, fyzická zdatnosť), na preukaz alebo iné „úradné“ osvedčenie (zváračský preukaz, preukaz žeriavníka, vodičský preukaz určených skupín) osôb vo výstavbe podľa druhu stavebných prác. Ak zákon vyžaduje na stavebné práce ich predpokladateľnú kvalitu, tak je prirodzené, že musí požadovať,

65

že ich budú uskutočňovať odborníci. V odseku 3 je všeobecná požiadavka pre právnické osoby, aby činnosti vo výstavbe uskutočňovali prostredníctvom odborníkov najmä svojich zamestnancov alebo zmluvne zabezpečených odborníkov.

K § 16 Vyhradené činnosti vo výstavbe

Ustanovenia v odseku 1 preskribovali vyššiu kvalifikáciu stavbárov, ktorí vykonávajú práca na výstavbe a pre určené stavebné práce a iné činnosti vo výstavbe sa vyžaduje okrem základnej kvalifikácie školského vzdelania aj osobitná odborná príprava zakončená skúškou (tzv. autorizácia) obdobne, ako je napríklad v zdravotníckych povolaniach atestácia a v právnických povolaniach advokátska, prokurátorská, sudcovská alebo notárska skúška.

Osobitné požiadavky na odbornú spôsobilosť podľa osobitných predpisov pre iné odborne spôsobilé osoby, ktoré vykonávajú činnosti podľa osobitných predpisov týmto ustanovením nie sú dotknuté. Ide napríklad o špecialistov požiarnej ochrany podľa zákona č. 314/2001 Z. z. alebo špecialistov v oblasti ochrany verejného zdravia, alebo špecialistov v oblasti ochrany národných kultúrnych pamiatok.

K § 17 Opatrenia na susednom pozemku alebo na susednej stavbe

Ustanovenia tohto paragrafu sú prevzatím § 135 stavebného zákona. Ide o krajné opatrenie na dosiahnutie nariadeného účelu, keď zlyhala možnosť dohody vlastníkov susediacich pozemkov alebo susediacich stavieb. V uvedenom prípade sa nejedná o vecné bremeno. Na náhradu škody sa vzťahuje občiansky zákonník.

K § 18 Úľavy pri mimoriadnych udalostiach

Ustanovenia vychádzajú z terajšej úpravy v § 127a stavebného zákona. Účelom je dosiahnuť čo najrýchlejšiu obnovu stavu po živelných pohromách, havárii alebo mimoriadnej udalosti, ktorá mala deštruktívny vplyv na existujúce stavby. Praktické je to najmä pri povodniach, a to už počas vyhlásenia najvyššieho stupňa povodňovej aktivity v dôsledku privalovej vlny po topení snehu a ľadu alebo po privalových dažďoch. Úľavy sú použiteľné aj pri priemyselnej havárii, rozsiahlom požiari, následok dopravnej nehody, následok havárie technického zariadenia a inej udalosti s účinkami na stavby. Pod živelnými pohromami, haváriami a inými mimoriadnymi udalosťami treba rozumieť napríklad požiar, povodeň, zemetrasenie, prepadnutie podlažia stavby na poddolovanom území, zasiahnutie stavby bleskom alebo pádom stromu, lietadla, meteoritu, zával stavby, výbuch trhaviny, plynu, silnú búrku a pod. Rozsah úľav nepresahuje terajší rámec, ide len o podrobnejšiu úpravu.

K § 19, 20 a 21 Stavebník

Stavebník je kľúčovou osobou výstavby. Ustanovením sa navrhuje definovať stavebníka dvomi znakmi – prejavom vôle uskutočňovať stavebné práce a požadovaným právnym vzťahom k pozemku (stavbe), na ktorom sa majú stavebné práce uskutočňovať. Prvý znak má jednak hmotnoprávny obsah v podobe práv a povinností vo vzťahu k stavebnému úradu, projektantovi, zhotoviteľovi stavby a jednak procesný obsah ako účastníka (navrhovateľa) postupov smerujúcich k legálnemu uskutočňovaniu stavebných prác až po kolaudáciu a zároveň ako adresáta možných sankcií. Druhý znak sa opiera o ústavnú ochranu vlastníckeho práva (článok 20 ústavy) stavebníka k pozemku (stavbe). Vlastník pozemku (stavby) je prvým možným užívateľom pozemku na účely výstavby. To sa vzťahuje na všetky druhy stavieb, na ktoré sa vzťahuje navrhovaný zákon. Zmluvou s vlastníkom pozemku môže byť napr. nájomná zmluva, zmluva o budúcej kúpnej zmluve, koncesná zmluva. Po ukončení stavby je povinnosťou vlastníka stavby a vlastníka pozemku usporiadať vlastnícke vzťahy k pozemku alebo stavbe. Ďalej sa ustanovuje, že nie je potrebné preukazovať právo k pozemku, ak ide o uzatvorenie skládky v zmysle zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

66

Iné právo k pozemku je možné preukázať podľa osobitných predpisov: napríklad zákon č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov, zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 513/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Užívanie pozemku alebo stavby na základe koncesnej zmluvy, z ktorej vyplýva právo uskutočniť stavbu alebo jej zmenu vyplýva z § 4 zákona č. 343/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Uličnú zeleň definuje § 9 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

Právo vyplývajúce z iných právnych predpisov, ktorého podmienky jeho vzniku je možné overiť na základe verejne dostupných informácií, definuje zákon č. 251/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Navrhuje sa ďalej riešiť situáciu, ak je možné práva k pozemku alebo stavbe vyvlastniť, vtedy k podaniu žiadosti postačuje preukázanie splnenia podmienok pre vyvlastnenie, čiže sa preukazuje účel vyvlastnenia. Potreba odseku 4 je účelná pri sankcionovaní stavebníka pre nepovolené stavebné práce, pretože „čierny“ stavebník by nemohol byť sankcionovaný ako stavebník.

Povinnosti stavebníka nezahŕňajú všetky činnosti, ale len tie, ktoré majú vzťah k ustanoveniam navrhovaného zákona. Jeho zmluvná voľnosť je neobmedzená. Na druhej strane sa navrhuje, aby nemal generálnu zodpovednosť za všetky nedostatky súvisiace so stavbou, ako je to v terajšej právnej úprave, pretože je v postavení objednávateľa služby. Základnou povinnosťou stavebníka je objednať vypracovanie projektovej dokumentácie u projektanta. Projektovanie je odborná činnosť zákonom vyhradená oprávneným osobám, ktoré majú štátom uznaný status dôveryhodných osôb s oprávnením

používať pečaťku so štátnym znakom (autorizovaným architektom a autorizovaným stavebným inžinierom podľa zákona SNR č. 138/1992 Zb.). Špecifikujú sa povinnosti stavebníka pri dodávateľskom zabezpečení výstavby. Povinnosti vyplývajú z obvyklého vzťahu so zhotoviteľom a aplikačnej praxe, často sú aj teraz pravidelným obsahom zmluvy o zhotovení stavby medzi stavebníkom a zhotoviteľom stavby.

Ďalej sa upravujú povinnosti stavebníka pri svojpomocnej výstavbe. Teraz také ustanovenie chýba a existuje len povinnosť zabezpečiť stavebný dozor oprávnenou osobou. Teraz platný stavebný zákon vychádza z osoby stavebníka, ako niekoho, kto po celý čas výstavby je prítomný pri stavebných prácach a má ako jediný rozhodovacie právo a ako jediný znáša sankcie. Taký stav v realite výstavby neexistuje. V súčasnosti je takýto pohľad použiteľný v svojpomocnej výstavbe jednoduchých stavieb zhotovovaných pre vlastnú potrebu. V ostatnej výstavbe je stavebník predovšetkým objednávateľom stavebných prác, ktorý zmluvou o zhotovení stavby (§ 651 Občianskeho zákonníka) prenáša práva a povinnosti aj možné následky počas zhotovovania stavby na zhotoviteľa stavby alebo na iné osoby (projektanta, stavbyvedúceho, geodeta). Navrhovaný zákon preto vychádza zo zodpovednosti jednotlivých osôb vo výstavbe založený na ich odbornej činnosti. Stavebník nemá schopnosť ani reálnu možnosť odborne posudzovať, a tým menej zasahovať do činnosti vyžadujúcej odbornú spôsobilosť (do projektovania, do stavebných prác, do práce stavbyvedúceho alebo geodeta).

Zachováva sa možnosť uskutočňovať stavebné práce svojpomocou stavebníka, ako to bolo všeobecne rozšírené pred rokom 1989. Táto možnosť sa obmedzuje na jednoduché stavby podľa prílohy č. 1 a na drobné stavebné práce, ktoré možno uskutočňovať na základe ohlásenia alebo bez súčinnosti stavebného úradu. V zásade ide o prevzatie obsahu terajších § 55 až 57 stavebného zákona.

67

K § 22, 23 Zhotoviteľ stavby

Zhotoviteľ stavby je osoba vo výstavbe, ktorá rozhoduje o konečnej podobe, kvalite a funkčnosti zhotovenej stavby alebo zmeny stavby. Terajší zákon nemá samostatné ustanovenia o zhotoviteľoch stavby, ani neupravuje nijaké požiadavky na jeho odbornú spôsobilosť, technické vybavenie a personálne zabezpečenie. V čase prijatia teraz platného stavebného zákona stavebnými firmami boli len tzv. socialistické organizácie riadené ministerstvami alebo národnými výbormi. Na obsah ich činnosti nebol potrebný zákon.

Na rozdiel od aktuálneho stavu sa navrhuje, aby zhotoviteľ stavby musel byť podnikateľ na základe viazanej živnosti. Doteraz je to voľná ohlasovaná živnosť, na ktorú nie je potrebné nijaké odborné vzdelanie ani prax, postačuje mať viac ako 18 rokov.

Ustanovuje sa požiadavka, ktorú musí splniť osoba, aby mohla byť zhotoviteľom. Ak ide o stavebníka, ktorý zhotovuje drobné stavebné práce podliehajúce ohláseniu svojpomocou, musí zabezpečiť aspoň osobu s ustanovenou kvalifikáciou. Malo by ísť o samozrejmosť (a to aj na ochranu zhotoviteľa stavby), ale prax taká nie je. Preto je vhodné zaviesť to ako zákonnú povinnosť, aby sa čo najviac zabezpečil súlad stavby so základnými požiadavkami na stavby, najmä požiadavka stability stavby a bezpečnosti pri prevádzkovaní stavieb.

Návrhom zákona sa ustanovuje „generálny zhotoviteľ stavby“ pre osobu, ktorá je zmluvne zabezpečená na dodávku celej stavby alebo jej rozhodujúcej časti (stavebnej alebo technologickej). Napriek tomu, že platný stavebný zákon takýto termín nepozná, prax stále používa historický výraz „generálny dodávateľ“. Je na stavebníkovi, či zmluvne zabezpečí generálneho zhotoviteľa stavby (tzv. stavbu na kľúč), alebo viacerých čiastkových zhotoviteľov na jednotlivé časti stavby alebo na jednotlivé stavebné práce.

Vzhľadom na to, že navrhovaný zákon požaduje odbornú spôsobilosť na každé jednotlivé stavebné práce a oprávnenie na vyhradené činnosti, je reálny predpoklad, že ani generálny zhotoviteľ nemusí mať odbornú spôsobilosť a kapacity na všetky stavebné práce a iné odborné činnosti vo výstavbe. Z tohto dôvodu sa navrhuje, že na komplexné zhotovenie stavby musí zmluvne zabezpečiť iných zhotoviteľov na uskutočnenie stavebných prác, na ktoré sám nemá živnostenské oprávnenie, odbornú spôsobilosť, technické vybavenie alebo personálne zabezpečenie odborne spôsobilými zamestnancami. V podstate ide len o zákonnú úpravu reálneho stavu v praxi.

V záujme bezpečnosti a kvality stavieb sa navrhuje, aby aj zmluvní dodávatelia museli byť kvalifikovanými zhotoviteľmi stavieb. Aby sa už neopakovali situácie, keď si oprávnený zhotoviteľ zabezpečil na subdodávku osoby bez potrebnej kvalifikácie a odborného personálu. Za činnosť subdodávateľa bude vždy zodpovedať stavebníkovi generálny zhotoviteľ stavby. To nebráni regresnému uspokojovaniu náhrady škody.

Ustanovujú sa všetky základné a v praxi obvyklé práva a povinnosti spoločné v zásade pre všetkých zhotoviteľov stavieb. Detailné povinnosti vyplývajú zo zmlúv medzi stavebníkom a zhotoviteľom stavby. Rozdiel je v tom, že zmluvné povinnosti sú v režime len zmluvného vzťahu, kým zákonné povinnosti sú sankcionované aj verejnoprávne (ako správne delikty a v extrémnom prípade aj ako trestné činy). Obsah povinností zhotoviteľa zahŕňa vybrané obvyklé povinnosti, ktorých neplnenie sa v praxi vyskytuje najčastejšie a ktoré môžu mať vplyv na súlad zhotovenej stavby so základnými požiadavkami na stavby a so všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu. Bežne zabezpečuje vypracovanie vykonávacieho projektu stavebník. Existujú však aj prípady, kedy vypracovanie vykonávacieho projektu zabezpečuje zhotoviteľ (napr. PPP projekty, projekty rôznych halových systémov a pod.).

Zhotoviteľ stavby nezodpovedá stavebníkovi za uskutočnené stavebné práce vykonané v súlade s chybnou spracovaným overeným projektom stavby.

Systém certifikácie začal pripravovať Zväz stavebných podnikateľov Slovenska v roku 2017 po dohode s odbornou sekciou ZSPS a MDV SR ako súčasť koncepcie vyhradených stavieb v zákone

68

o výstavbe. Koncept vyhradených stavieb bol pripravovaný v spolupráci s SKA a SKSI a tiež za účasti ďalších odborníkov.

Účelom certifikácie systému manažérstva zhotoviteľov vyhradených stavieb, definovaných podľa „Stavebného zákona“ je, aby tieto stavby zhotovovali stavebné firmy, ktoré zamestnávajú aspoň stanovený počet kvalifikovaných zamestnancov a majú skúsenosti so zhotovovaním vyhradených stavieb, ktoré sú predmetom ich záujmu. Požadovaný minimálny počet kvalifikovaných zamestnancov a skúsenosti so zhotovovaním vyhradených stavieb je definovaný pre konkrétnu vyhradenú stavbu v Národnom dokumente – Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systému manažérstva zhotoviteľa vyhradených stavieb a požiadavky na systém manažérstva Rev. (0), Príloha B (ďalej ako Národný dokument)

Národný dokument, tak ako vyplýva z jeho názvu je dokument, ktorý vytvoril ZSPS vychádzajúc z existujúcich noriem rady EN ISO, ktoré pojednávajú o postupoch posudzovania zhody, požiadavkách na akreditáciu certifikačných orgánov, postupoch pri auditovaní systémov manažérstva pre vydanie certifikátu zhody, kvalifikačných požiadavkách pre udelenie odbornej spôsobilosti technického zamerania pre činnosť stavbyvedúceho podľa Zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektov a autorizovaných stavebných inžinieroch, ktorých zamestnáva žiadateľ o vydanie certifikátu. Stavebná firma, ktorá sa uchádza o posúdenie zhody systému manažérstva zhotoviteľa vyhradenej stavby musí byť držiteľom platných certifikátov systémov manažérstva podľa rady noriem EN ISO 9001: 2016, EN ISO 14001: 2015, STN EN ISO 45001:2018 vydaných akreditovaným certifikačným orgánom s platným dohľadom k uvedeným certifikátom.

Overenie, či konkrétna stavebná firma spĺňa definované kvalifikačné požiadavky vykonáva certifikačný orgán akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) podľa Národného dokumentu.

Všetky požiadavky Národného dokumentu na akreditáciu certifikačných orgánov, vykonávanie auditov a postupov posudzovania zhody sú v súlade s požiadavkami definovanými v medzinárodných štandardoch rady EN ISO. Národný dokument obsahuje originálne certifikačné schémy, Príloha F a Príloha G, ktorých autorom a vlastníkom je ZSPS. Príloha F predstavuje certifikačnú schému pre stavebné firmy, ktoré spĺňajú všetky kvalifikačné požiadavky podľa Národného dokumentu, vrátane požadovaného počtu referenčných stavieb pre konkrétnu vyhradenú stavbu a certifikačná schéma podľa Prílohy G umožňuje získať certifikát pre stavebné firmy, ktoré v dobe podania žiadosti okrem počtu požadovaných referenčných stavieb spĺňajú všetky ostatné požiadavky podľa Národného dokumentu, Príloha B, a je predpoklad, že v priebehu 5 ročného certifikačného cyklu žiadateľ o certifikáciu aj túto požiadavku splní.

Pre akreditáciu certifikačných orgánov, posudzovanie zhody a požiadavky na systém manažérstva zhotoviteľov vyhradených stavieb bol vytvorený Národný dokument, ktorý bol konzultovaný a pripomienkovaný SNAS a po zapracovaní pripomienok bol následne preložený do anglického jazyka. Tento dokument bude v oboch jazykových mutáciách verejne prístupný a k dispozícii pre uchádzačov o certifikáciu podľa Národného dokumentu na internetovej stránke SNAS a Európskej spolupráce v oblasti akreditácie (EA).

Pre harmonizáciu postupov certifikačných orgánov pri posudzovaní zhody, pre stanovenie potrebného počtu auditov pre vykonávanie požadovaných auditov (certifikačný, kontrolný, recertifikačný) podľa jednotlivých certifikačných schém v závislosti na efektívnom počte zamestnancov stavebnej firmy, ktorí sú súčasťou systému manažérstva zhotovovania vyhradených stavieb, ZSPS vypracoval dokument „Metodický návod pre akreditované certifikačné orgány na vykonávanie procesov podľa Národného dokumentu,“ ktorý bol taktiež pripomienkovaný SNAS.

Certifikácia sa spravuje zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Metodický postup bol spracovaný pre stavebné firmy, ktoré majú záujem uchádzať sa o certifikáciu systému manažérstva podľa Národného dokumentu, aby mohli najmä efektívnym spôsobom vypracovať potrebnú dokumentáciu pre tento systém manažérstva a harmonizovane postupovať pri stanovení efektívneho počtu svojich zamestnancov, ktorí sú súčasťou daného systému manažérstva, uvádzať minimálne požadované údaje o kvalifikačných požiadavkách podľa Národného dokumentu, Príloha B. Do konca novembra 2021 sa môže predpokladať zverejnenie notifikovaného Národného dokumentu na stránkach SNAS a EA.

69

Dohľad na úrovni ostatného ústredného orgánu štátnej správy nad posudzovaním zhody a požiadavkami na systém manažérstva zhotoviteľov vyhradených stavieb podľa Národného dokumentu bude vykonávať novozriadený Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR.

K § 24 Projektant

Návrh zákona v porovnaní s doterajšou právnou úpravou posilňuje postavenie projektanta na úrovni, ktorá sa už približuje postaveniu projektantov (spravidla architektov a časti stavebných inžinierov) v západných štátoch a v súlade s reguláciou povolania Architekt podľa smernice EP a Rady 2005/36/ES. S rozsahom oprávnení sa prehlbujú aj ich povinnosti vo výstavbe, a tým aj ich osobná zodpovednosť za spôsobené škody (najmä škody spôsobené projektovou chybou). Oprávnenia a postavenie projektanta vyplývajú z § 4, 4a a 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektov a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov, prílohy č. 2 skupina 213 por. č. 10 a 13 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších

Väčšina práv a povinností projektantov uvedených v tomto paragrafe sa v praxi už využíva, takže obsahovo nejde o úplne nové práva a povinnosti. K tomuto vývoju prispela postupná zmena postavenia stavebníka, k akej došlo v priebehu vývoja spoločnosti od prijatia teraz platného stavebného zákona (1976). Teraz platný stavebný zákon je stále v zásade založený na všeobecnej povinnosti a zodpovednosti stavebníka za všetku činnosť spojenú so stavebnými prácami. Stavebník v súčasnosti však nemá právnu ani reálnu možnosť zasahovať do odborných činností a je v postavení objednávateľa výstavby obdobne, ako pacient vo vzťahu k lekárovi alebo klient vo vzťahu k advokátovi alebo notárovi. Zadaním úlohy je jej plnenie už plne v obsahu regulovanej činnosti projektanta. Ustanovuje sa preto rozhodujúca činnosť projektanta, ktorá je mu zákonmi vyhradená. Všetky stupne projektovanej dokumentácie od stavebného zámeru, cez projekt stavby a vykonávací projekt a následne po dokumentáciu skutočného zhotovenia stavby a prevádzkovú dokumentáciu sú plne v jedných rukách, aby sa zabezpečila kontinuita zhotovovania stavby od základnej predstavy stavebníka po prevzatie stavby stavebníkom a jej užívanie. Navrhované ustanovenia reagujú na stav, že nie každý projektant má autorizáciu na všetky činnosti vo výstavbe. Je všeobecný záujem zabezpečiť, aby stavba ako výsledok komplexnej činnosti spĺňala všetky základné požiadavky na stavby podľa prílohy I nariadenia EP a Rady č. 305/2011. Preto je potrebné zákonom požadovať, aby každý projektant projektoval len tú časť stavebných prác, na ktorú má autorizáciu alebo inú kvalifikáciu (architektonické a stavebnotechnické riešenie, statiku nosných konštrukcií, elektroinštaláciu, plynoinštaláciu a podobne).

Stavebník môže objednať vyhotovenie všetkých stupňov projektovanej dokumentácie a súvisiacich odborných činností u jedného projektanta, alebo postupne a čiastočne u rôznych projektantov. V prvom prípade sa takýto projektant označuje ako generálny projektant (odseky 4 a 5), ktorý sám projektuje v rozsahu svojho oprávnenia a čiastkové projekty zadáva projektantom špecialistom (§ 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov) a ich činnosť koordinuje až do výsledného projektu. To je najlacnejšie a najrýchlejšie a spravdla aj najkvalitnejšie riešenie. Vyhľadávanie postupne rôznych projektantov na čiastkové riešenia je spravdla dlhšie trvajúce, vo výsledku drahšie a nie je zaručený súlad (koordinácia) všetkých zložiek projektu.

Ďalej sa ustanovujú najčastejšie povinnosti projektantov, ako vyplývajú z praxe a zo zmlúv so stavebníkmi a z požiadaviek osobitných predpisov (napríklad o energetickej hospodárnosti budov, o bezpečnosti pri práci). Stavebník však môže uzatvoriť s projektantom zmluvu aj na hocikaké iné činnosti, napríklad na tzv. inžinierske činnosti, na dohľad nad ekonomikou výstavby, na výber vhodných stavebných výrobkov a účinných technických systémov budov. Zmluvná voľnosť je neobmedzená, nemala by však smerovať k vylúčeniu ustanovených povinností, pretože ide o zákonné povinnosti zaväzujúce oboch účastníkov zmluvy. Ďalej sa upravujú oprávnenia projektanta pri zhotovovaní stavby. Autorovi architektonického diela vyplýva zo zákona 185/2015 Z. z. Autorský zákon oprávnenie

vykonávať autorský dohľad. Podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách sú obsiahnuté vo vykonávacom predpise.

Projektant nezodpovedá za ním neodsúhlasené zmeny a odchýlky od projektovanej dokumentácie stavby, ku ktorým prišlo počas zhotovovania stavby.

K § 25 Osoba poverená vykonávať stavebný dozor

Stavebný dozor sa navrhuje v zásade podľa terajšieho stavu. Povinným bude na jednoduchej stavbe uskutočňovanej svojpomocou stavebníka a nanovo aj na vyhradenej stavbe. Pri drobných stavebných prácach postačuje kvalifikovaná osoba. Na všetky ostatné stavebné práce je stavebný dozor vecou záujmu stavebníka. Stavebník sa rozhodne, či chce mať na stavbe aj „svojho“ odborne spôsobilého zástupcu, aby mu postrážil, že stavba sa bude zhotovovať podľa projektu stavby, v dohodnutých lehotách výstavby a za zmluvne dohodnutú cenu.

Navrhované ustanovenia vymedzujú najčastejšie požiadavky na stavebný dozor zo strany stavebníka pri stavbách svojpomocou a na vyhradených stavbách aj ako požiadavky na odbornú kontrolu vo verejnom záujme. Rozsah stavebného dozoru v konkrétnom prípade je už vecou zmluvy medzi stavebníkom a osobou oprávnenou na výkon stavebného dozoru.

Ak ide o vyhradenú stavbu osoba poverená výkonom stavebného dozoru musí spĺňať podmienky na výkon regulovaných povolání podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov.

K § 26, 27, 28 Stavbyvedúci

Stavbyvedúci je rozhodujúcou osobou na stavbe, pretože rozhoduje o konkrétnom postupe výstavby. Odsok 1 je súhrnným vyjadrením všetkej činnosti stavbyvedúceho – vo vzťahu k stavebným prácam, pri správe staveniska a pri vedení dokumentácie stavby.

Vo vzťahu k stavebným prácam je vymenovaný okruh zodpovednosti stavbyvedúceho vo vzťahu k stavebníkovi a k verejnemu záujmu na zhotovení stavby podľa projektu stavby. Zodpovednosti stavbyvedúceho zodpovedajú ustanovené sankcie .

Navrhuje sa upraviť najčastejšie požiadavky na činnosť stavbyvedúceho na stavbe a možnosť vymenovať hlavného stavbyvedúceho, ktorý koordinuje ostatné osoby na stavenisku, vrátane pomocných stavbyvedúcich.

Rozsah oprávnení a povinností stavbyvedúceho na stavenisku vyplýva zo zásady, že je jediným vedúcim, ktorý má rozhodujúce postavenie na stavenisku.

V súlade s požiadavkou bezpečnosti na stavenisku sa navrhuje upraviť okruh osôb, ktoré majú mať prístup na stavenisko na plnenie úloh, na ktoré sú oprávnení a ktoré súvisia so stavebnými prácam. Aj tieto osoby musia vstupovať na stavenisko len s upovedomením stavbyvedúceho, aby nedošlo k ohrozeniu ich zdravia úrazom ani k náhlemu prerušeniu priebehu stavebných prác nevhodným

postupov po Podpisník 22. Zložený súbor a stavby 2006 Z. z. o bezpečnosti ochrany zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“) úlohy bezpečnostnotechnickej služby u zamestnávateľa, ktorého kód odvetvovej klasifikácie ekonomickej činnosti je uvedený v prílohe č. 1 tohto zákona (Kód 41, 42 a 43), samostatne vykonáva autorizovaný bezpečnostný technik.

Navrhuje sa tiež upraviť vstup iných osôb nad ustanovený výpočet. Tu sa navrhuje, aby takéto osoby museli mať výslovný súhlas stavbyvedúceho, pretože ich účasť nie je nevyhnutná na priebeh stavebných prác, lebo priamo neplnia nijakú úlohu na zabezpečenie výstavby. Ich vstup na stavenisko je len na rozhodnutí stavbyvedúceho a len v čase, keď to priebeh stavebných práce bezpečne umožňuje. Ide napríklad aj o oprávnené osoby orgánu vykonávajúceho štátny dohľad alebo dozor podľa zákona č. č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov, zákona č. 314/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 12 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 45 ods. 1 písm. a)

71

zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Voľný pohyb takýchto osôb po stavenisku nie je žiaduci z bezpečnostných dôvodov.

Osoby uvedené za bodkočiarkou majú nárok na vstup na stavenisko bez súhlasu stavbyvedúceho, ale v záujme ich bezpečnosti vzhľadom na priebeh stavebných prác by mali o svojom vstupe upovedomiť stavbyvedúceho. V praxi to aj tak bude, pretože personálne predmetom ich kontroly je práve stavbyvedúci a výkon jeho činnosti vo vzťahu k stavebným prácami a k dokumentácii stavby.

Dôležitou povinnosťou stavbyvedúceho je vedenie dokumentácie stavby. Základom dokumentácie stavby je projekt stavby, doklady o prisune stavebných výrobkov na stavenisko, rôzne povolenia, zmluvy a podobné dokumenty o prevádzke staveniska a stavebný denník. Tento paragraf upravuje požiadavky na stavbyvedúceho vo vzťahu k stavebnému denníku ako najdôležitejšiemu dokladu o priebehu uskutočňovania stavebných prác a o udalostiach na stavenisku, je prevzatím terajšej právnej úpravy so zdôraznením, že ído o povinnosť stavbyvedúceho pričom sa zdôrazňuje, že stavebný denník, aby splnil svoju funkciu, sa musí viesť priebežne počas celej výstavby. Je to potrebné, aby sa dodatočne nemohlo špekulovať a zastierať nedostatky výstavby zmenou stavebného denníka. Uvedenému má napomôcť aj skutočnosť, že stavebný denník sa bude viesť v elektronickej forme.

Vymenúvajú sa osoby oprávnené na zápis do stavebného denníka. V zásade platí, že zapisovať od stavebného denníka možno len úkony, ktoré bezprostredne súvisia s uskutočňovaním stavebných prác a ich kontrolou a len od oprávnených osôb. Účelom je vylúčiť zo zapisovania neprislúšné a odborne nespôsobilé osoby, čo sa v praxi nátlakom na stavbyvedúceho niekedy stávalo, najmä zo strany účastníkov povoľovacieho konania a zo strany rôznych aktivistov. Taxatívny výpočet je aj ochranou stavbyvedúceho pred nátlakom takýchto osôb. Pri vykonávaní výkopových prác môže dôjsť k odkrytiu plynárenských zariadení, resp. môže dôjsť k poškodeniu potrubia, stavbyvedúci musí túto skutočnosť ohlásiť prevádzkovateľovi inžinierskych sietí a umožniť kontrolu stavu plynárenských zariadení, vrátane zápisu výsledku kontroly do stavebného denníka. Preto sa zákonom umožňuje zápis do stavebného denníka aj osobe poverenej dotknutou právnickou osobou.

K § 29 Geodet stavby

Geodet stavby je dôležitou osobou vo výstavbe, pretože zle vytyčená stavba sa spravidla už nedá dodatočne napraviť. Terajšia právna úprava nemá o geodetovi dostatočnú úpravu. Preto sa navrhuje aspoň základné oprávnenia a povinnosti geodeta vo vzťahu k stavbe uviesť enumeráciou priamo v zákone. Zavádza sa pozícia „hlavný geodet“, ako osoba, ktorá koordinuje prácu všetkých geodetov na stavbe. geodet stavby uskutočňujúci v teréne merania v súlade so zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z.

K § 30 Povinnosti vlastníka stavby

Vlastnícke právo je ústavným právom každej osoby. Pritom podľa článku 20 ods. 3 ústavy výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad zákonnú mieru. Na vykonanie tejto ústavnej požiadavky sa pre oblasť výstavby ustanovujú zákonné povinnosti vlastníka každej stavby udržiavať ju po celý čas jej životného cyklu v dobrom stavebnotechnickom a prevádzkovom stave nielen vo vlastnom záujme, ale aj vo verejnom záujme.

Povinnosti uvedené v odseku 2 obsahovo vychádzajú zo základných požiadaviek na stavby (príloha I nariadenia EP a Rady č. 305/2011) a z požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov (zákon č. 555/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Bez náležitej evidencie pozemných komunikácií a inžinierskych sietí a bez súčinnosti ich vlastníkov (správcov, prevádzkovateľov) nie je možné zabezpečiť bezproblémovú výstavbu, najmä bezporuchový proces od projektovej dokumentácie, postupov projektantov a stavebných úradov až po prevádzku zhotovených stavieb. Povinnosť správy, evidencie a údržby stavieb dopravnej infraštruktúry a stavieb inžinierskych sietí upravujú osobitné predpisy.

72

Ustanovuje sa povinnosť vlastníkov informačných konštrukcií označiť ich viditeľným spôsobom (teraz § 86 ods. 4 stavebného zákona) a preberá sa terajší stav ustanovený v § 104 stavebného zákona, ktorý nie je dôvod meniť.

K § 31 Základné ustanovenia

V rámci všeobecných ustanovení sa definujú základné pravidlá pre povoľovanie stavieb. Stavbu možno uskutočňovať iba na základe rozhodnutia o stavebnom zámere alebo ohlásenia stavebnému úradu.

Stavebný úrad môže v prípade pochybností učiť, či ide o stavebnú úpravu alebo zmenu stavby a či sa bude vyžadovať stavebný zámer a to na žiadosť stavebníka alebo z vlastného podnetu pri overovaní projektu stavby stavebnej úpravy. Parametre pre posúdenie budú dané vyhláškou.

Povoľovanie stavieb sa bude uskutočňovať elektronicky prostredníctvom informačného systému. V rozsahu právomocí úradu, ako orgánu verejnej moci sa na úkony podľa tohto zákona vzťahuje zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Niektoré informácie, podklady a vysvetlenia v konaniach podľa návrhu zákona o výstavbe môžu mať povahu nielen utajovaných skutočností, ale aj citlivých informácií podľa § 12 zákona č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre. Z tohto dôvodu je potrebné, aby návrh zákona upravoval ochranu citlivých informácií o kritickej infraštruktúre tak, aby jeho ustanovenia zostali v konaniach podľa zákona o výstavbe nedotknuté.

Navrhuje sa ďalej ustanoviť pravidlá pre príslušnosť stavebného úradu a pravidlá rozhodovania stavebného úradu, vymedzenie dotknutého orgánu a dotknutej právnickej osoby. Podľa platnej legislatívy je dotknutou právnickou osobou aj oprávnená právnická osoba podľa zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 18 ods. 5 zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov, nie dotknutý orgán štátnej správy. Orgán štátnej správy (inšpektorát práce) sa zúčastňuje (uplatňuje požiadavky z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci) až na kolaudačnom konaní (konaní o zmene účelu užívania stavby, konaní o predčasnom užívaní stavby, konaní o skúšobnej prevádzke...).

Za zmenu stavby sa považuje vždy taká zmena, ktorá je povinne hodnotená alebo na základe zisťovacieho konania je povinne posudzovaná.

Pôsobnosť dotknutého orgánu ako správneho orgánu je vymedzená napríklad týmito právnymi predpismi: zákon č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 143/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 298/1999 Z. z. o správe štátnych hraníc v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 351/2001 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 220/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 541/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 657/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 513/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov, zákon č. 251/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2013 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 75/2015 Z. z. Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

73

Dotknutým orgánom je aj ministerstvo financií, ak vykonáva pôsobnosť podľa § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, alebo tiež ministerstvo vnútra v ustanovenom rozsahu.

Dotknutý orgán chrániaci záujem podľa osobitného predpisu môže byť príslušným na vydanie rozhodnutí alebo súhlasov, potrebných pre budúce zhotovenie stavby, ktorými sú napríklad

- podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona č. 137/2010 Z. z. - súhlas orgánu ochrany ovzdušia na vydanie rozhodnutí o umiestnení stavieb veľkých zdrojov a stredných zdrojov, rozhodnutí o povolení stavieb veľkých zdrojov a stredných zdrojov a malých zdrojov vrátane ich zmien a rozhodnutí na ich užívanie; tento súhlas je záväzným stanoviskom,
- podľa § 27 ods. 1 písm. a) a ž g) zákona č. 364/2004 Z. z. dáva orgán ochrany vôd súhlas, mimo stavieb povoľovaných podľa vodného zákona na uskutočnenie, zmenu alebo odstránenie stavieb a zariadení alebo na činnosti, na ktoré nie je potrebné povolenie podľa vodného zákona, ktoré však môžu ovplyvniť stav povrchových vôd a podzemných vôd alebo pred zhotovením projektovej dokumentácie stavby alebo zmeny stavby je stavebník povinný požiadať orgán štátnej vodnej správy o vyjadrenie k zámeru stavby, či je predpokladaná stavba alebo zmena stavby možná z hľadiska ochrany vodných pomerov a za akých podmienok ju možno uskutočniť a užívať.

Podľa vodného zákona je potrebné vyjadrenie aj na pripravované technologické úpravy vo výrobnom procese alebo v objeme výroby, ak majú vplyv na nakladanie s vodami, neinvestičné úpravy vodných stavieb a iných stavieb a zariadení, ak môžu ovplyvniť množstvo alebo kvalitu povrchových vôd alebo podzemných vôd, zariadenia, najmä premiestniteľné zariadenia, mobilné zariadenia, zariadenia na zhodnotenie odpadu, čerpacie stanice pohonných hmôt, ak nie sú stavbami, kompostárne, ak tieto

zariadenia môžu ovplyvniť množstvo alebo kvalitu povrchových vôd alebo podzemných vôd, ťažbu piesku a štrku a na zemné práce, ak pri nich môže dôjsť k odkrytiu hladiny podzemných vôd alebo k prepadu ich nadložia do podzemných vôd a na ťažbu piesku a štrku a na zemné práce v inundačných územiach, určenie prieskumného územia, zväčšenie prieskumného územia alebo predĺženie doby platnosti prieskumného územia, určenie, zmenu, zrušenie dobývacieho priestoru alebo chráneného ložiskového územia, povolenie, zmenu, ukončenie banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, geologické práce a zemné práce vykonávané na inundačných územiach a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, schválenie a zmenu lesného hospodárskeho plánu a súhrnného lesného hospodárskeho plánu v chránených vodohospodárskych oblastiach, v inundačných územiach a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, účely prerokovania územnoplánovacej dokumentácie.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny pokiaľ ide o vydávanie súhlasov a vyjadrení na účely zákona o výstavbe (§ 31 ods. 6) upravuje uvedenú pôsobnosť § 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Za dotknutú právnickú osobu sa považuje aj oprávnená právnická osoba, ktorá sa vyjadruje v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak ide o stavbu, pri ktorej sa posúdenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vyžaduje.

K § 32 Doručovanie

Navrhuje sa upraviť základné pravidlá pre doručovanie vo výstavbe. Doručovanie vo výstavbe sa uskutočňuje elektronicky podľa zákona č. 305/2013 Z. z. je tak zabezpečené jednak elektronicke a rovnako aj písomné doručovanie dotknutých osobám.

Ak projektant, stavebník alebo stavebný úrad koná podľa tohto zákona s neznámym účastníkom konania alebo s počtom účastníkov konania väčším ako 20, doručuje sa verejnou vyhláškou, týmto nie je dotknuté doručenie úradného dokumentu na elektronickú adresu. Doručenie verejnou vyhláškou sa vykoná tak, že sa úradný dokument vyvesí po dobu 15 dní na elektronickej úradnej tabuli. Posledný deň lehoty sa považuje za deň doučenia. Projektant alebo stavebník je povinný vyhlásiť verejnú vyhlášku

74

v mieste realizácie stavebného zámeru; to sa nevzťahuje na líniové stavby. Zverejňovanie formou verejnej vyhlášky bude stavebník alebo projektant realizovať formou funkcionality informačného systému a elektronického formuláru, ktorý automaticky zabezpečí aj zverejnenie na úradnej tabuli príslušného stavebného úradu aj počítanie lehoty od zverejnenia.

K § 33 Účastník konania

Navrhuje sa jednoznačne vymedziť na účely zákona o výstavbe, kto je účastníkom konania v jednotlivých druhoch konaní podľa tohto zákona.

Účastníkmi konania v konaní o stavebnom zámere je stavebník, vlastník pozemku, na ktorom sa má uskutočniť stavba a vlastník stavby, a ten, kto má k týmto nehnuteľnostiam právo vyplývajúce z vecného bremena, ak nie je stavebníkom, vlastník susedného pozemku, a ten, kto má k susednému pozemku právo vyplývajúce z vecného bremena, vlastník susednej stavby a ten, kto má k susednej stavbe právo vyplývajúce z vecného bremena, pri povoľovaní skúšobnej prevádzky a pri povoľovaní predčasného užívania stavby účastníkmi konania sú stavebník, vlastník pozemku alebo vlastník stavby, na ktorom je stavba zhotovená, pri zmene a zrušení rozhodnutia o stavebnom zámere je účastníkom konania stavebník, vlastník pozemku alebo vlastník stavby, na ktorom má byť alebo je stavba zhotovená. Účastníkmi konania v konaní o nariadení stavebných prác alebo v konaní pri odstránení stavby sú osoby, ktorých vlastnícke práva alebo práva vyplývajúce z vecného bremena môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Užívatelia bytovej budovy a nebytovej budovy sú účastníkmi konania len vtedy, ak ich užívacie práva k tejto budove môžu byť priamo dotknuté opatreniami, ktoré má v tomto konaní stavebný úrad nariadiť. Účastníkmi konania o preskúmanie spôsobilosti nepovlenej stavby na prevádzku je vlastník stavby podľa § 63 ods. 1, vlastník pozemku alebo vlastník stavby, na ktorom je stavba zhotovená a ten, kto má k týmto nehnuteľnostiam právo vyplývajúce z vecného bremena.

Projektant je účastníkom konania v časti, ktorá sa týka obsahu a náležitostí stavebného zámeru a správy o výsledku prerokovania stavebného zámeru. V konaní o stavebnom zámere, ktoré vedie orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie a v konaní o stavebnom zámere jadrového zariadenia, je účastníkom konania ten, komu toto postavenie vyplýva z § 24 až 27 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ak ide o osobu, ktorá tvrdí, že je účastníkom konania, je účastníkom konania do času, kým stavebný úrad nerozhodne inak.

K § 34 Zastavenie konania

Navrhované ustanovenie upravuje podmienky pre späťvzatie návrhu v procese povoľovania stavby a zastavenie procesu povoľovania stavby.

Ide napríklad o skutočnosť, kedy stavba mala byť predmetom konania najmä podľa § 28 (najmä odseky 5 až 16) a § 29 zákona č. 543/2002 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z., zákona č. 220/2004 Z. z., alebo zákona č. 326/2005 Z. z. Ide teda o rôzne druhy konaní (ako výrubové konanie a pod.), ktoré pri negatívnom výsledku (nepovolenie plánovaného výrubu z dôvodu ochrany druhu alebo biotopu, alebo sa preukáže, že z hľadiska ochrany prírody je nevhodné rúbať) sa plánovaná stavba nebude môcť realizovať.

K § 35 Vypracovanie návrhu stavebného zámeru

Každá stavba alebo vyhradená stavba sa môže uskutočniť iba na základe rozhodnutia o stavebnom zámere. Navrhuje sa, aby pre stavebníka realizoval proces povolenia stavby projektant podľa pokynov stavebníka a základe ustanoveného právneho titulu. Ustanovuje sa tiež, že pri vypracovaní návrhu stavebného zámeru je projektant viazaný schváleným územným plánom obce alebo inou

územnoplánovacou dokumentáciou. Vzhľadom na to, že proces povoľovania stavieb sa navrhuje plne elektronizovať, relevantné údaje je potrebné vždy zaznamenať v informačnom systéme.

V odseku 3 sa navrhuje upraviť postup v prípade, ak sa v danom katastrálnom území vykonávajú alebo sú ukončené pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. a sú schválené Všeobecné zásady

75

funkčného usporiadania územia v obvode projektu pozemkových úprav nahrádzajú na účely výstavby spoločných zariadení a opatrení stavebný zámer. Ide o postup podľa § 10 ods. 7 zákona č. 330/1991 Zb. V projekte pozemkových úprav je etapa Všeobecné zásady funkčného usporiadania územia, v rámci ktorej sa navrhujú spoločné zariadenia a opatrenia a v súčasnom znení nahrádzajú rozhodnutie o umiestnení stavby čo je analógiou stavebného zámeru. V tejto súvislosti bude potrebné upraviť aj § 10 ods. 7 zákona č. 330/1991 Zb.

K § 36 Prípomienkové konanie

Ustanovením sa upravuje prerokovanie návrhu stavebného zámeru. Jedným z účelov stavebného zámeru je dať na známosť pripravovanú výstavbu. Preto sa navrhuje jeho povinné prerokovanie s uvedenými osobami. Projektant je povinný prerokovať stavebný zámer s osobami uvedenými v § 36 ods. 1. Prerokovanie sa bude realizovať elektronicky prostredníctvom IS. Povinnosť prerokovať stavebný zámer s obcou je základom prerokovania, pretože ide o územie obce, v ktorej má byť umiestnená nová stavba (zmena existujúcej stavby).

Stavebný zámer je podkladom pre záväzné stanoviská dotknutých orgánov v závislosti od druhu stavby, jej umiestnenia a kompetencií dotknutých orgánov. To isté platí aj o vlastníkoch (správcov) dopravnej infraštruktúry a inžinierskych sietí. Okruh dotknutých orgánov vyplýva z osobitných predpisov upravujúcich ich pôsobnosť. S cieľom odbremeniť dotknuté orgány od opakovaných vyjadrení, stanoviská a záväzných stanovisk k tej istej stavbe v rôznych štádiách prípravy, zavádza sa pravidlo, že si budú dotknuté orgány sami určovať a vyhradzovať právomoc sa k ďalším stupňom dokumentácie stavby vyjadrovať a to v záväznom stanovisku k stavebnému zámeru. V praktickej rovine to znamená, že ak sa dotknutý orgán vyjadroval k navrhovanej stavbe (zmene stavby) v rámci procesu EIA a jeho požiadavky k pripravovanej stavbe sú zohľadnené vo výslednom rozhodnutí o vplyve na životné prostredie, už sa nebude musieť znovu zaoberať tou istou stavbou v rámci prerokovania návrhu stavebného zámeru (ak si to nevyhradil). Sleduje sa tým odstrániť duplicitné postupy. Pri jednoduchých stavbách je zjednodušenie v tom, že stavebný zámer sa prerokuje spolu s projektom stavby, takže nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o stavebnom zámere nie je potrebné ďalšie dopracovanie a stavebník môže začať so stavebnými prácami.

Vymedzenie dotknutého orgánu a stanoviska dotknutého orgánu v princípoch vychádza z doteraz platnej úpravy zavedenej novelou stavebného zákona v roku 2005. Okruh dotknutých orgánov je vždy určený individuálne, podľa predmetu prerokovania a podľa toho, akých verejných záujmov upravených zákonom sa bude týkať, ku ktorému bude vydané stanovisko podľa osobitného predpisu. Dotknutý orgán je viazaný rozsahom pôsobnosti, ktorá mu je ustanovená zákonom pri prerokúvaní územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov a pri konaniach podľa zákona o výstavbe ale aj pri plnení povinností osôb obrátiť sa priamo na dotknutý orgán. Ustanovenie má za cieľ najmä odstrániť, resp. minimalizovať administratívne procedúry, ktoré neprímerane predlžujú proces prípravy výstavby. Preberá z terajšej úpravy efektívnejšie riešenia postupov súčinnosti dotknutých orgánov v povoľovacích konaniach, pričom neovplyvňuje obsah a závažnosť vydávaných stanoviská a nezasahuje do vecných kompetencií dotknutých orgánov.

Ustanovenie ďalej v upravenom obsahu preberá terajší § 140b stavebného zákona. Záväzným stanoviskom dotknuté orgány vyjadrujú zákonné požiadavky pre spracovanie ďalších stupňov projektovej dokumentácie a ďalších fáz výstavby. Základným zámerom je dosiahnuť, aby dotknutý orgán v určenej alebo dohodnutej dlhšej lehote vydal kvalifikované záväzné stanovisko, na ktorého uplatnenie je kompetentný a ktoré obsahuje stavebnotechnické alebo prevádzkové požiadavky podložené osobitným zákonom. Zároveň je zachované právo dotknutého orgánu vydávať samostatné rozhodnutia podľa osobitných predpisov.

Ďalej sa navrhuje upraviť postup vypořádania sa s pripomienkami uplatnenými k návrhu stavebného zámeru. Ustanovuje sa povinnosť vypořadovať so všetkými uplatnenými pripomienkami, vrátane neakceptovaných s uvedením dôvodu neakceptovania. Ustanovuje sa povinnosť stavebného úradu

76

zaoberať sa, vyhodnotiť a posúdiť pripomienky, ktoré boli projektantom vyhodnotené ako neakceptované.

Výsledkom pripomienkovania a prerokovania návrhu stavebného zámeru je správa, ktorú vypracúva projektant.

K § 37 Postup stavebného úradu pri prerokovaní návrhu stavebného zámeru

Ak sú v prerokúvaní návrhu stavebného zámeru stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy vzájomne

rozporné alebo je rozpor medzi názorom projektanta a stanoviskom dotknutého orgánu štátnej správy a nedokážu dosiahnuť dohodu, projektant bude povinný požiadať o odstránenie rozporu a zaujať stanoviska stavebný úrad, v ktorého územnom obvode sa majú uskutočniť stavebné práce. Ak sa nepodari odstrániť rozpor dohodou, stavebný úrad si vyžiada stanoviská od nadriadeného orgánu štátnej správy. Ak sa ani tak nedosiahne odstránenie rozporu alebo ak dotknutý orgán nemá nadriadený orgán, stavebný úrad požiada bezodkladne o odstránenie rozporu úrad, ktorý ho pred odstránením rozporu prerokuje s vecne príslušným ústredným orgánom štátnej správy. Stanovisko o odstránení rozporu, ktoré vydal úrad je pre stavebný úrad záväzná.

Zavádza sa nový dôležitý dokument správa o výsledku prerokovania stavebného zámery, ktorá by mala racionalizovať postup výstavby a odbremeniť stavebný úrad od zabezpečovania všetkých podkladov rozhodnutia, ako to teraz požaduje § 62 ods. 3 stavebného zákona. V praxi aj teraz stále častejšie niektoré podklady obstarávajú iniciatívne stavebníci na zrýchlenie konania, čo však nezabavuje stavebný úrad zákonnej povinnosti sa nimi aj tak zaoberať. Dôvodom navrhovaného riešenia je, že mnohé požiadavky dotknutých orgánov, susedov a vlastníkov infraštruktúry dokáže stavebník akceptovať a projektant zapracovať do projektu stavby bez toho, aby do toho musel mocensky vstupovať stavebný úrad. Často ide o čisto špeciálne technické požiadavky, ktoré stavebný úrad niekedy ani nevie kvalifikovane posúdiť a rozhodnúť o nich. Navrhovaná správa o výsledku prerokovania stavebného zámery má podať stavebnému úradu plastický obraz o tom, kto sa zúčastnil prerokovania stavebného zámery, aké požiadavky a námietky vzniesol a stanovisko stavebníka a projektanta k nim. Nepochybné veľká časť uplatnených pripomienok a požiadaviek je akceptovateľná, ale časť nie. To by malo byť v tejto správe podrobne uvedené, aby sa nemuselo konať o akceptovaných požiadavkách a zostal čas a kapacita stavebného úradu na odstraňovanie rozporov, ktoré sa nepodarilo stavebníkovi a projektantovi v prerokovaní stavebného zámery odstrániť. Náležitosti správy o výsledku prerokovania stavebného zámery upraví vyhláška. Správa o výsledku prerokovania stavebného zámery bude spolu so stavebným zámernom základnou náležitou žiadosťou stavebníka o rozhodnutie stavebného úradu.

K § 38 Rozhodnutie o stavebnom zámere

Základným účelom konania na stavebnom úrade je odstrániť rozpory z prerokovania stavebného zámery, ktoré sa nepodarilo odstrániť stavebníkovi a projektantovi, a rozhodnúť o nich. Ak sa stavebníkovi a projektantovi podarilo odstrániť všetky rozpory a protichodné stanoviská, tak stavebný úrad môže vydať rozhodnutie o stavebnom zámere. Rozhodnutie stavebného úradu o žiadosti stavebníka označuje jednotne ako rozhodnutie o stavebnom zámere. Termín „stavebný zámere“ sa zvolil preto, že obsahovo už nejde o vrchnostenské povoľovanie niečoho, na čo vlastník pozemku nemá právo, ale ide o verejnoprávny súhlas s využitím pozemku ako súčasťou vlastníckeho práva (právo užívať pozemok aj zastavaním). V staršej odbornej literatúre sa často používal termín „stavebný konsenzus“. Tento termín najlepšie vystihuje aj súčasné ústavnoprávne postavenie vlastníka pozemku (stavby) nakladať so svojím majetkom, keď jediným obmedzujúcim faktorom je zákonmi ustanovená ochrana verejného záujmu (ochrana práv iných osôb, bezpečnosť, ochrana životného prostredia, a podobne), čo je zásadne úlohou štátu. Výsledný stav by mal byť taký, že rozhodnutie o stavebnom zámere sa musí vydať, ak sa nezistí zákonná prekážka verejného záujmu, pre ktorú rozhodnutie o stavebnom zámere vydať nemožno.

Rozhodnutie o stavebnom zámere je rozhodnutím vo veci. Posudzujú sa všetky vplyvy na okolie a verejný záujem. Vydaním rozhodnutia sa potvrdzuje súlad s týmito záujmami. Po vydaní rozhodnutia by nemala existovať administratívna prekážka pre realizáciu stavebného zámery. Toto rozhodnutie je

77

podkladom pre spracovanie stavebnotechnickej dokumentácie, podľa ktorej sa môžu realizovať stavebné práce. Rozhodnutiu o stavebnom zámere nebudú podliehať drobné stavby, pre ktoré bude postačovať ohlásenie.

Stavebný úrad v rozhodnutí o stavebnom zámere môže v konkrétnych prípadoch vyžadovať vypracovanie vykonávacieho projektu aj pri stavbách, pri ktorých to nie je zo zákona povinné (vyhradené stavby), ak to vyplýva z jeho posúdenia lokálnych územných a stavebno-technických podmienok.

Podkladom pre rozhodnutie o stavebnom zámere budú návrh stavebného zámery spolu so správou o výsledku prerokovania návrhu stavebného zámery. Zároveň sa navrhuje ustanoviť povinné náležitosti rozhodnutia o stavebnom zámere, napríklad určenie pozemkov (§ 42 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov), na ktorých sa bude stavať etc.

Podkladom pre vydanie rozhodnutí a súhlasov potrebných pre realizáciu stavby vydávaných dotknutými orgánmi napríklad podľa § 9 ods. 1 písm. l) zákona č. 543/2002 Z. z. je rozhodnutie o stavebnom zámere. Ustanovujú sa ďalšie náležitosti, ktoré stavebný úrad môže v rozhodnutí o stavebnom zámere určiť napríklad podmienky pre spracovanie ďalších stupňov projektovej dokumentácie, a platnosti rozhodnutia.

K § 39 Zmena a zrušenie rozhodnutia o stavebnom zámere

Navrhuje sa ustanoviť podmienky pre zmenu rozhodnutia o stavebnom zámere. Okrem zmeny stavebníka, predĺženia platnosti rozhodnutia, zmeny lehoty výstavby, doplnenia siete, pôjde aj o skutočnosť, na základe ktorej bolo rozhodnutie o stavebnom zámere alebo záväzná stanovisko, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutia o stavebnom zámere, zrušené súdom.

Rozhodovať o zmene rozhodnutia bude stavebný úrad na žiadosť stavebníka. Ustanovujú sa preto procesné podmienky pre vydanie rozhodnutia o zmene rozhodnutia o stavebnom zámere vrátane lehoty, do ktorej musí stavebný úrad rozhodnúť.

K § 40 Projekt stavby

Projekt stavby je konečným textovým a grafickým podkladom pre uskutočňovanie stavebných prác. Rozdiel v porovnaní s terajším povoľovaním stavieb je v tom, že stavebný úrad rozhodne na základe

stavebného zámery, a správu o výsledku prerokovania stavebného zámery. Nebude sa však zaoberať projektom stavby, ktorá nevyhnutne obsahuje aj podrobnosti, ktoré nemajú vplyv na okolité a sú zohľadnené len pre proces výstavby, najmä vnútorné konštrukcie a zariadenie stavieb. Tým sa skráti konanie na stavebnom úrade, pretože stavebný úrad sa nemusí zaoberať stavebnými detailmi ani pripomienkami a návrhmi, ktoré boli súhlasne vybavené v prerokovaní stavebného zámery a sú deklarované v správe o výsledku prerokovania stavebného zámery. Pri jednoduchých stavbách je zjednodušenie v tom, že stavebný zámer je už v podrobnosti projektu stavby, takže nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o stavebnom zámere nie je potrebné ďalšie dopracovanie a stavebník môže začať so stavebnými prácami.

Zrýchleniu konania pomôže aj to, že stavebný úrad nebude po začatí konania obstarávať nové podklady ani ukladať stavebníkovi povinnosť ich obstarávať. Musí však skontrolovať

- právny vzťah stavebníka k pozemku (stavbe), na ktorom sa majú uskutočniť stavebné práce,
- kompletnosť správy o výsledku prerokovania stavebného zámery, najmä či naozaj boli oslovené všetky dotknuté orgány, všetci susedia a obec a ako sa naložilo s uplatnenými záväznými stanoviskami, vyjadreniami a požiadavkami,
- ako je zohľadnený obsah územného stanoviska obce vo vzťahu k navrhovanému umiestneniu stavby
- a či stavebný zámer a správu o výsledku stavebného zámery vypracoval projektant.

Obsah rozhodnutia zohľadní projektant v projekte stavby.

78

Projektant bude povinný prerokovať projekt stavby s dotknutými orgánmi a dotknutými právnickými osobami, ktorí si vyhradili možnosť vyjadriť sa aj v tejto etape posudzovania projektovej dokumentácie. Projektant je povinný prerokovať pripomienky uplatnené k projektu stavby s dotknutými orgánmi a dotknutými právnickými osobami.

K § 41 Overenie projektu stavby

Overenie projektu stavby je prínosné pre stavebníka, aby mal istotu, že jeho budúca stavba bude bez stavebnotechnických problémov. Overený projekt zároveň oprávňuje zahájiť stavebné práce pre zhotovenie stavby. Obsahom overenia projektu stavby (odsek 1) je odborné posúdenie projektu stavby a kontrola zapracovania požiadaviek rozhodnutia o stavebnom zámere. Upravuje formu osvedčovacej doložky, ktorá bude elektronická vzhľadom na to, že projektová dokumentácia sa vedie v elektronickej podobe. Stavebný úrad overuje projekt stavby na žiadosť stavebníka. Posudzuje sa projekt stavby, doložky súladu, ktorými dotknutý orgán a dotknutá právnická osoba overuje dodržanie požiadaviek zo záväzného stanoviska, záväzného vyjadrenia a príslušným rozhodnutí. Stavebník sa dohodne s dotknutou právnickou osobou o rozsahu projektovej dokumentácie, ktorý potrebuje dotknutá právnická osoba pre účely posúdenia projektu stavby a vydania doložky súladu.

Ak bude stavba zhotovená v rozpore s overeným projektom stavby, pôjde o nepovolené stavebné práce, ktoré bude potrebné odstrániť.

K § 42 Povolenie skúšobnej prevádzky

Skúšobná prevádzka je pri niektorých stavbách nevyhnutnou požiadavkou na preverenie jej funkčnosti a prevádzkovej bezpečnosti. Väčšinou je skúšobná prevádzka spojená s fyzikálnymi meraniami jednotlivých zložiek technického vybavenia alebo správania sa stavby pri najvyššej projektovanej záťaži. Pre určité skupiny inžinierskych stavieb sú výsledky skúšobnej prevádzky a namerané hodnoty podmienkou na úspešné kolaudovanie stavby.

Povolenie skúšobnej prevádzky stavby na skúšobnú prevádzku a povolenie na predčasné užívanie stavby, sú správnymi rozhodnutiami s obmedzeným okruhom účastníkov.

Skúšobná prevádzka sa vykonáva na návrh stavebníka, čo je v súlade s praxou a požiadavkami obchodného zákonníka.

Skúšobná prevádzka môže trvať najviac dva roky, pričom do trvania sa zarátava prerušovaná skúšobná prevádzka (opakovane vydané rozhodnutie), ako aj kontinuálna skúšobná prevádzka (predĺžované povolenie na dočasné užívanie).

Ak má skúšobná prevádzka plynulo prejsť do trvalého užívania stavby, kolaudačné osvedčenie je potrebné získať pred ukončením dočasného užívania na skúšobnú prevádzku. O vydanie kolaudačného osvedčenia je teda potrebné požiadať v dostatočnom časovom predstihu pred uplynutím doby, na ktorú je povolené dočasné užívanie na skúšobnú prevádzku, nakoľko po uplynutí lehoty nemôže stavebník stavbu ďalej užívať; inak by sa dopúšťal priestupku, resp. správneho deliktu. Pri skúšobnej prevádzke, ktorá plynulo prechádza do trvalého užívania, je v uvedených lehotách potrebné uskutočniť aj vyhodnotenie skúšobnej prevádzky.

K § 43 Povolenie predčasného užívania stavby

Povolením predčasného užívania stavby sa umožňuje stavebníkovi alebo budúcemu prevádzkovateľovi stavby užívať stavbu alebo jej samostatne funkčnú časť ešte pred celkovou kolaudáciou celej stavby. Predčasná prevádzka stavby umožňuje plnenie účelu zhotovenia stavby alebo zmeny stavby a zároveň plní aspoň čiastočne aj úlohu skúšobnej prevádzky, pretože počas predčasnej prevádzky sa môžu zistiť nedostatky stavebnotechnického charakteru alebo technickoprevádzkového charakteru, ktoré možno ešte odstrániť do kolaudácie celej stavby. Uvádzané povolenia sú správnymi rozhodnutiami.

Na preskúvanie technických systémov budovy sa nevyžaduje povolenie predčasného užívania stavby. Ak sú súčasťou stavby vyhradené technické zariadenia alebo určené technické zariadenia podľa vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. a vyhlášky MDV SR č. 205/2010 Z. z., je podmienkou povolenia predčasného užívania stavby vykonanie úradných skúšok.

79

Predčasné užívanie môže trvať najviac 1 rok, pričom ho možno predĺžiť až na tri roky.

O vydanie kolaudačného osvedčenia je potrebné požiadať v dostatočnom predstihu pred uplynutím doby, na ktorú je povolené predčasné užívanie, nakoľko po uplynutí lehoty nemôže stavebník stavbu ďalej užívať; inak by sa dopúšťal priestupku, resp. správneho deliktu.

Rozhodnutie o predčasnom užívaní stavby ani o skúšobnej prevádzke nenahrádza kolaudačné osvedčenie, ktoré následne umožňuje iné právne úkony, napr. pre účely zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky. T. j. nie je možné na základe rozhodnutia o predčasnom užívaní stavby zapísať pobyt v zmysle uvedeného zákona.

K § 44 Kolaudácia stavby

Navrhuje sa, aby kolaudácii podliehali všetky stavby alebo zmeny stavby, na ktoré bolo potrebné rozhodnutie o stavebnom zámere. Od kolaudácie zmeny stavby môže stavebný úrad v rozhodnutí o stavebnom zámere upustiť, ak z projektu zmeny stavby vyplýva, že ide o stavebné práce malého rozsahu alebo že sa nimi nezasahuje do staticky dôležitých častí stavby.

K § 45 Priebeh kolaudácie stavby

Navrhuje sa postup pre zabezpečenie kolaudácie stavby. Kolaudácia sa začína na návrh stavebníka. Podklady ku kolaudácii stavby vymedzuje odsek 2.

Ustanovuje sa procesný postup kolaudácie stavby, osoby prizvané ku kolaudácii stavby a aj to, čo je stavebný úrad povinný v rámci kolaudačnej obhliadky zisťovať.

K § 46 Kolaudačné osvedčenie stavby

Navrhuje sa ustanoviť právny titul osvedčujúci priebeh kolaudácie a stavebnotechnickú spôsobilosť stavby na projektovaný účel a zároveň ďalšie právne skutočnosti týkajúce sa kolaudácie.

Kolaudačné osvedčenie stavby nenahrádza iné povolenia napríklad podľa zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov súvisiace s užívaním stavby.

K § 47 Ohlásenie

Navrhované ustanovenie ustanovuje, aký druh stavieb bude podliehať ohláseniu stavebnému úradu.

K § 48 Ohlásenie drobných stavieb alebo drobných stavebných prác

Ohlasovanie je právny inštitút známy z terajšieho stavebného zákona (§ 55 ods. 2 a § 57), ktorý sa teraz používa pre okruh stavieb spravidla jednoduchšej stavebnej konštrukcie a s minimálnym zásahom do životného prostredia. Forma ohlásenia bude jednoduchá a to vyplnením elektronického formulára v informačnom systéme. Spracovanie stavebného zámeru sa nevyžaduje.

Ak so zmenu spôsobu užívania jednotlivých priestorov stavby súvisia stavebné práce, ktoré sú drobnou stavbou, k ohláseniu je stavebník prikladá riešenie protipožiarinej bezpečnosti stavby spracované osobou s odbornou spôsobilosťou podľa § 11 zákona č. 314/2001 Z. z.. Ohlásenie stavby nenahrádza iné povolenia podľa osobitných predpisov súvisiace s užívaním stavby. Ak stavebník nevie splniť podmienky pre ohlásenie stavby, je povinný postupovať ako pri povoľovaní jednoduchej stavby.

K § 49 Ohlásenie odstránenia nepovolenej informačnej konštrukcie

Navrhuje sa upraviť postup pri ohlasovaní odstránenia nepovolenej informačnej konštrukcie inou osobou, ako je jej vlastník. Vlastník takejto konštrukcie vykonáva jej odstránenie bez akéhokoľvek potrebného povolenia alebo rozhodnutia. Ohlásenie sa navrhuje elektronickými prostriedkami v Urbionu. Vymedzuje sa okruh subjektov, ktorí budú môcť takéto ohlásenie vykonať, povinné náležitosti ohlásenia, a povinnosti subjektov a stavebného úradu pri ohlasovaní odstránenia.

Ustanovenie vychádza z § 88 ods. 7 a 8 stavebného zákona. Novým je, že rovnaký skrátený režim sa navrhuje vzťahovať aj na nepovolené zmontované výrobky, ktoré sú rovnako dočasné jednoduché konštrukcie, a aj na konštrukcie, na ktoré sa nevyžaduje rozhodnutie stavebného úradu, za podmienky, že sú umiestnené na verejnom priestranstve v obci bez súhlasu obce alebo na pozemku bez súhlasu (alebo nájomnej zmluvy) jeho vlastníka. Na odstránenie sa nebude vyžadovať rozhodnutie vydané v správnom konaní, ale bude postačovať tak, ako doteraz - zjednodušený režim ohlásenia stavebnému úradu a vydanie súhlasu stavebného úradu na odstránenie. Takýto procesný režim sa v praxi osvedčil a umožnil znížiť počet nelegálnych (tzv. čiernych) konštrukcií (billboardov) v mestách a na diaľniciach a cestách I. triedy. Aj v tomto režime sa tak, ako doteraz požaduje náhrada vynaložených nákladov na odstránenie, odvoz a uskladnenie odstránenej konštrukcie od vlastníka nepovolenej konštrukcie alebo zmontovaného výrobku. Obrazovým záznamom je obrazové zacyhtenie predmetu na akomkoľvek nosiči v zmysle štandardov pre informačné systémy alebo pre bežný administratívny styk.

K § 50 Všeobecné ustanovenia pri nariadovaní stavebných prác

Nariadovanie je správnym konaním začatým z vlastného podnetu správneho orgánu. V odseku 1 sa

je účelom nariadenia zrušenie stavby alebo jej zmena, ktorá bola zhotovená nepovolenými stavebnými prácami. Účelom nariadenia odstránenia stavby, ktorá bola zhotovená nepovolenými stavebnými prácami je aj sankcionovanie nedodržania podmienok za ktorých je možné realizovať stavebné práce, a to návratom do pôvodného stavu, teda úplným odstránením stavby alebo zmeny stavby, ktoré boli zhotovené nepovolenými stavebnými prácami.

V odseku 2 je uvedená miestna príslušnosť podľa miesta stavby (locus rei sitae). Vecne príslušným správnym orgánom je orgán štátneho stavebného dohľadu podľa druhu stavby. Podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu sú zistenia z vykonaného štátneho stavebného dohľadu.

Z hľadiska účastníkov konania je rozhodujúcim vlastníkom stavby, pretože jemu sa ukladá niečo vykonať. Z obsahu uložených povinností vyplynie, či sa nariadené práce objektívne vzťahujú aj na inú osobu. Môže ísť o suseda, ak prichádza do úvahy nariadenie prác, ktoré možno uskutočniť len zo susedného pozemku alebo stavby, alebo ak vykonané práce môžu ohrozovať majetok alebo zdravie, napríklad odstránením stavby sa môže narušiť stabilita susednej stavby.

Navrhuje sa, aby uskutočňovanie nariadených stavebných prác bolo pod stálym odborným dohľadom. Preto sa navrhuje pre každý prípad určiť odborne spôsobilého zamestnanca, ktorý by dohliadal na plnenie uloženej povinnosti priebežnou osobnou kontrolou na mieste. Mal by sledovať, aby nedošlo k prieťahom a aby uskutočnené stavebné práce boli reálne uskutočnené. Zámerom je zrýchliť nápravu stavebných chýb existujúcich stavieb a zvýšiť ich kvalitu.

K § 51 Nariadenie neodkladných prác

Nariadenie neodkladných stavebných prác je prvou zo skupín nariadení v rámci výkonu štátneho stavebného dohľadu. Použíja sa na odstraňovanie akútnych stavebných porúch na existujúcich stavbách vynútením zanedbanej údržby stavby, ktorá ohrozuje okolie stavby. Pôjde najmä o opravy fasády, o výmenu odkvapových žlabov a odtokových zvodov, o opravu komína, o zabezpečenie prístupu k stavbe, o odvodnenie stavebného pozemku, a podobne. Lehota by mala byť vždy primeraná reálnej možnosti a naliehavosti nápravy.

Stavebné nedostatky na konštrukcii stavby patria k najzávažnejším, pretože ohrozujú stabilitu stavby a sú hrozbou pre bezpečnosť užívateľov. Preto je potrebné utvoriť v zákone priestor na nápravu aj formou nariadenia. Vypratanie stavby je krajným riešením na uskutočnenie opráv nosných konštrukcií, ak je reálne nebezpečenstvo zrútenia stavby alebo jej niektorej časti alebo ak opravy nemožno uskutočniť počas bežnej prevádzky stavby.

Upravuje sa postup, ak je na uskutočnenie neodkladných stavebných prác potrebná projektová dokumentácia. Reálne to bude v prípade, keď neodkladné stavebné práce vyžadujú väčší odborný zásah,

81

ale nie sú natoľko akútne, že je čas vypracovať projekt stavby a prerokovať ho s osobami, ktorých sa týka (napríklad so susedmi) a s dotknutými orgánmi, ktorých sa to týka.

Zároveň sa rieši situácia, keď vlastníkom stavby nie je spôsobilý postarať sa o projektovú dokumentáciu a musí nastúpiť náhradný výkon. Prípadov starších ľudí vo veku nad 80 rokov a ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím je dosť a verejným záujmom je, aby aj ich stavby spĺňali základné požiadavky na stavby.

K § 52 Odstránenie stavby

Odstránenie stavby je koniec životného cyklu stavby. Odstrániť stavbu možno na žiadosť jej vlastníka na základe rozhodnutia stavebného úradu, alebo na základe nariadenia stavebného úradu pri výkone štátneho stavebného dohľadu z dôvodu verejného záujmu. Ustanovujú sa dôvody odstránenia stavby.

V navrhovanom ustanovení sa ustanovuje procesná stránka nariadenia. Ustanovuje sa základný obsah nariadenia odstrániť stavbu alebo jej nepovolenú zmenu – lehota, podmienky a zábezpeka. Zábezpeka je novonavrhovaným opatrením na finančné krytie náhradného plnenia, ak vlastníkom stavby nekoná.

Ak ide o stavebníka, uplatní sa elektronické doručenie do elektronickej schránky a doručenie verejnou vyhláškou, ak je vlastníkom opustenej a zdevastovanej stavby neznámy alebo je na neznáмом mieste.

Náklady na odstránenie stavby znáša vždy vlastníkom stavby, lebo ide o jeho majetok bez ohľadu na stavebnotechnický a prevádzkový stav stavby. Oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní má zmysel na prípadný trestnoprávny postih za nerešpektovanie nariadenia.

Umožňuje štandardne realizovať výkon rozhodnutia, obdobne ako je tomu v iných prípadoch podľa správneho poriadku, aby bola zabezpečená realizácia neodkladných opatrení aj v prípade, keď povinná osoba nekoná. Naliehavým sa môže stať aj vypratanie stavby ako základný predpoklad pre odstránenie stavby. Pri bezprostrednom ohrození zrútenia stavby je náležité aj okamžité vypratanie stavebným inšpektorom na základe jeho ústneho prejavu. Vylúčenie odkladného účinku v prípade odvolania je logickým dôsledkom naliehavosti situácie.

K § 53 Výkon štátneho stavebného dohľadu

Ponecháva sa termín „štátny stavebný dohľad“, ktorý sa v praxi vžil a používal ho už stavebný zákon z roku 1958, pričom nie je dôvod ho zmeniť.

V tomto paragrafe je sústredený zoznam všetkých predmetov kontroly v rámci štátneho stavebného dohľadu. Zoznam vychádza z ustanovení navrhovaného zákona, ktorými sa ukladajú stavebníkom a ďalším účastníkom výstavby požiadavky na uskutočňovanie stavebných prác a na údržbu stavby počas jej prevádzky.

Účelom takéhoto taxatívneho zoznamu je dosiahnuť jednotnosť výkonu štátneho stavebného dohľadu na celom území Slovenska, zabrániť špekulatívnym výnimkám a svojvoľnému zneužívaniu voči niektorým stavebníkom a zabezpečiť objektívnosť kontrolných zistení na účel nápravných opatrení a sankcionovania.

Metodikou štátneho stavebného dohľadu podľa navrhovaných ustanovení zabezpečí úrad vrátane elektronického vstupu nariadených opatrení a sankcií do informačného systému. V zásade ide o obdobu

terajšieho § 98 ods. 2 stavebného zákona. Ustanovujú sa oprávnenia zamestnancov stavebnej inšpekcie pri výkone dohľadu.

K § 54, § 55 Oprávnenia pri výkone stavebnej inšpekcie

Výzva na okamžitú nápravu je najjednoduchšie nápravné opatrenie, ktoré stavebníka (vlastníka stavby) nepoškodzuje a podľa poznatkov z praxe vo väčšine prípadov postačuje na nápravu. Je založené na dobrovoľnom plnení. Účelom je dosiahnuť nápravu rýchlo, bez zbytočnej administratívy. Zároveň je v odseku riešené aj závažnejšie odchylenie od overeného projektu stavby spojené so sankcionovaním za porušenie. Ustanovuje sa konanie z úradnej povinnosti, ktorého výsledkom je nariadenie odstránenia nepovolených stavebných prác.

82

Ustanovenia ďalej riešia krajnú situáciu, keď sa zistí, že stavbu nie je možné dokončiť pre neodstrániteľnú konštrukčnú chybu na nosnej konštrukcii zhotovovanej stavby (zmeny stavby), ktorá môže viesť k nestabilite alebo aj k zrúteniu. Ak by sa tak nestalo a stavba sa dokončila, hrozili by väčšie škody na majetku a možno aj na životoch v dôsledku zrútenia prevádzkovanej stavby alebo nepoužiteľnosti jej niektorej časti na zamýšľaný účel. V odseku 4 sa rieši situácia, keď sa zistí uskutočňovanie nepovolených stavebných prác. Následný odsek 5 je donucovacím prostriedkom na zamedzenie pokračovať v nepovolených stavebných prácach. S dodatočným povolením stavby podľa § 88a, ktoré bolo zavedené do stavebného zákona v roku 1997, sa v novej úprave nepočíta. Odsek 6 je prevzatím podstaty terajšej úpravy v § 101 stavebného zákona.

K § 56 Kontrolná prehliadka stavby

Kontrolné prehliadky stavby sú dôležitým nástrojom na priebežnú kontrolu kvality výstavby a harmonogramu výstavby. Význam kontrolných prehliadok stavby je v kontrole stavebných prác, ktorými sa v rozhodujúcej miere určuje konečná kvalita stavby a súlad stavby so základnými požiadavkami na stavby a s overeným projektom stavby.

Kontrolné prehliadky stavby sú povinné pri zhotovovaní vyhradených stavieb; pri ostatných stavbách sa uskutočnia, ak tak určil stavebný úrad v rozhodnutí o stavebnom zámere, alebo orgán štátneho stavebného dozoru pri nariadení neodkladných prác. Zodpovednosť za umožnenie kontrolnej prehliadky stavby je na stavbyvedúcom, ktorý je jediným vedúcim na stavenisku a ktorý jediný určuje poradie stavebných prác.

K § 57 Poriadkové opatrenia

Poriadkové opatrenia sú sankciou, keď kontrolovaný neplní ustanovené procesné povinnosti. Majú prednostne donucovací účel, aby sa splnil účel výkonu štátneho stavebného dohľadu. Súčasťou kontroly môže byť aj preverenie dokladov o odbornej spôsobilosti osôb podieľajúcich sa na uskutočňovaní stavebných prác, najmä osvedčenie a preukazov vyžadovaných osobitnými predpismi na výkon odborných činností. Oprávnenie zadržať neplatný, sfalšovaný alebo poškodený preukaz je ochranné opatrenie obdobné, aké majú iné kontrolné orgány (napríklad, zadržanie vodičského preukazu).

K § 58 Priestupky

Priestupok je tradičnou sankciou v štátnej stavebnej správe (teraz § 105 stavebného zákona). Návrh člení skutkové podstaty priestupkov vo výstavbe do viacerých odsekov podľa ich spoločenskej škodlivosti od najmenej škodlivých až po najškodlivejšie a tomu zodpovedajú aj sumy pokút. Z ostatných možných sankcií sa navrhuje použiť len možnosť blokového konania pre najmenej spoločensky škodlivé konania. Ide o porušenia, ktoré sa dajú napraviť zväčša na mieste.

K § 59 Iné správne delikty

Správne delikty sú sankciou pre právnické osoby a podnikateľov vo výstavbe (živnostníkov a autorizované osoby). Teraz ich upravuje § 106 stavebného zákona. Aj správne delikty sa členia podľa spoločenskej škodlivosti a aj podľa osôb, ktoré sú postihované. V porovnaní s terajším stavom budú postihované aj iné osoby než len stavebník. V súlade s § 6 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch budú postihovaní aj zamestnanci právnickej osoby, ktorá spáchala správny delikt, ak za ňu konali alebo dali príkaz na konanie, ktoré je správnym deliktom.

V odseku 11 sa navrhuje upraviť sankcia nadväzujúca na uloženie povinnosť v rozhodnutí o odstránení stavby odstrániť stavbu. Ak ten, komu bola táto povinnosť stavbu neodstráni a úradu vzniknú náklady s odstránením tejto stavby, vzniká úradu záložné právo k pozemku alebo inej nehnuteľnosti tejto osoby vo výške nákladov súvisiacich s odstránením stavby. Ak povinná osoba neuhradí náklady stavebnému úradu, stavebný úrad dá návrh na zápis záložného práva, ktoré takto vzniklo, do katastra nehnuteľností. Bez uspokojenia práva úradu z takto nadobudnutého zálohu nemožno ďalej disponovať a záloh previesť na inú osobu.

83

K § 60 Spoločné ustanovenia

Spoločnými ustanoveniami sa zabezpečuje terminologická kontinuita s doterajším právnym stavom, aby nebolo potrebné novelizovať desiatky zákonov a vyhlášok len z dôvodu zmeny terminológie. Zabezpečuje sa tiež kontinuita existencie Slovenskej stavebnej inšpekcie (§ 123a stavebného zákona). Ak sa v tomto zákone uvádza vlastníč pozemku, rozumie sa ním aj správca pozemku nezisteného vlastníka podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a zákona č. 326/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

V odseku 3 je výkladové pravidlo rovnaké, aké je teraz v § 139 ods. 2 písm. b) stavebného zákona.

K § 61 Vzťah k správne mu poriadku

Upravuje sa vzťah navrhovaného právneho predpisu k všeobecnému predpisu o správnom konaní vzhľadom na povahu navrhovaných procesných postupov.

K § 62 Splnomocňovacie ustanovenia

Splnomocňuje sa Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky nahradiť terajšie vykonávacie vyhlášky novými, v ktorých budú upravené podrobnosti o viacerých ustanoveniach navrhovaného zákona, ktoré nie je nevyhnutné upravovať priamo v zákone. Účelom je, aby navrhovaný zákon bol stručný a zrozumiteľný bez podrobností, ktoré možno upraviť vo vykonávacích predpisoch V odseku 2 sa navrhuje splnomocniť obec, ktorá môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením podmienky pre určenie času uskutočňovania stavebných prác na území obce alebo jej časti, a to s ohľadom na ochranu nočného klľudu, dní pracovného pokoja a sviatkov a s ohľadom občianske spolunažívanie pričom nebude možné obmedziť čas pri takých stavebných prácach, ktorých technológia nedovoľuje ich prerušenie a stavebných prácach pri mimoriadnych udalostiach alebo vo verejnom záujme.

K § 63 Preskúmanie spôsobilosti nepovolenej stavby na prevádzku

Zrušením možnosti dodatočnej legalizácie stavieb, ktoré bolo vložené do stavebného zákona v roku 1997, zostávajú nevyriešené tzv. čierne stavby. Vzhľadom na uplynulý čas a zmeškanie lehôt na právne riešenie zo strany obcí (stavebných úradov) už nie je možné uplatniť priamy právny postih (priestupky a správne delikty) ani súdne riešenie. Preto sa navrhuje preskúmať stavebnotechnickú spôsobilosť existujúcich neskolaudovaných stavieb na žiadosť ich vlastníkov.

Preskúmať bude stavebný úrad na žiadosť vlastníka stavby. Stavebný úrad osvedčí spôsobilosť stavby na prevádzku, ak ide o stavbu zhotovenú bez stavebného povolenia alebo bez ohlásenia, alebo stavbu užívanú bez kolaudačného rozhodnutia podľa doterajších predpisov. Zákon limituje možnosť preskúmania od 1. januára 2003 do 1. januára 2023.

Vlastník stavby bude musieť preukázať, že stavba, ktorú užíva bez povolenia je stavebnotechnicky vyhovujúca, má vysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemku na ktorom stavby stojí, stavba nebola postavená v rozpore so záujmami chránenými zákonom, stavba sa nenachádza pod elektrickým vedením, alebo napríklad na plynovode a vlastník stavby predloží príslušnú stavebnú dokumentáciu. Iniciatíva a dôkazné bremeno je na strane vlastníka stavby.

Preskúmaním technického stavu stavby voči nej možno postupovať ako pri iných stavbách, ak vykazuje vážne nedostatky stavebnotechnického charakteru, a to nariadením neodkladných prác. Ak sa však zistí, že je umiestnená v rozpore s územnoplánovacou dokumentáciou alebo že je v nespôsobilom a neopraviteľnom technickom stave, nariadi sa vypratanie a odstránenie stavby. Účel povinného preskúmania nie je sankčný (sankčné zákonné lehoty už spravidla uplynuli) ale čisto technický – preverenie spôsobilosti podľa základných požiadaviek na stavby a stavebno-technických (napríklad, hygienických, požiarlych) predpisov a noriem. Preskúmanie spôsobilosti bude konanie stavebnej

84

inšpekcie, ktorá bude môcť použiť v rámci dokazovania aj miestnu obhliadku či inštitút znaleckého posudku.

Ak vlastníč stavby preukáže skutočnosti, ktoré sú ustanovené v odseku 1, stavebný úrad osvedčí spôsobilosť stavby na prevádzku, uvedené osvedčenie bude mať účinky kolaudačného osvedčenia.

Vzhľadom na to, že v prípadoch, kedy preskúmanie spôsobilosti nepovolenej stavby na prevádzku nevedie k vydaniu osvedčenia o spôsobilosti stavby na prevádzku, stavebný úrad začne konanie o odstránení stavby.

K § 64 Register stavieb

Navrhované ustanovenie upravuje rozsah údajov v oblasti výstavby, ktoré eviduje v informačnom systéme stavebný úrad.

K § 65 Prechodné ustanovenia

Účelom prechodných ustanovení je vyriešiť stret dvoch právnych úprav, zabezpečiť prechod z doterajšej právnej úpravy do režimu navrhovaného zákona a zaistiť práva osôb, ktoré nadobudli podľa doterajších predpisov. Zabezpečuje kontinuita nadobudnutých práv a povinností vo výstavbe. Doterajšie konania bude môcť dokončiť stavebný úrad podľa doterajších predpisov, najneskôr však do 31. decembra 2025. Zabezpečuje sa prechod pôsobnosti stavebných úradov na nové usporiadanie. Cieľom navrhovaných ustanovení je zabezpečiť, aby si obec mohla konanie o vydaní stavebného povolenia zabezpečiť podľa doterajších predpisov, teda podľa stavebného zákona. Ak by stavebník chcel využiť možnosť postupovať pri povoľovaní stavby podľa novej právnej úpravy, nič mu nebráni vziať svoj návrh na vydanie stavebného povolenia na obci späť a povolenie stavby si zabezpečiť postupom podľa novej

právnej úpravy. Odsek 2 sa prolonguje platnosť zákona č. 50/1976 Z. z. i keď novým zákonom o územnom plánovaní zrušeného, na zabezpečenie dokončenia konaní vedených do účinnosti novej právnej úpravy. Vytvárajú sa ďalej podmienky na dokončenie konaní týkajúcich sa nariaďovania opatrení na stavbách vo verejnom záujme, prejednávania priestupkov vo výstavbe, ukladania pokút za správne delikty vo výstavbe a výkonu rozhodnutí stavebných úradov, vrátane odstraňovania stavieb. Nový zákon sa týka len výstavby, pričom už nepočíta s územným konaním a nepočíta s ním ani nový zákon o územnom plánovaní. Územné konanie tak stratí zákonný základ. Preto územné konania o umiestnenie stavby začaté na stavebných úradoch podľa doterajších predpisov, ktoré neboli skončené právoplatnosťou rozhodnutia do konca roku 2022, dokončí úrad podľa tohto zákona. Dokumentácia podaná na vydanie územného rozhodnutia o umiestnenie stavby nahrádza stavebný zámer a je podkladom na vydanie rozhodnutia o stavebnom zámere. Platné územné rozhodnutie vydané podľa doterajších predpisov sa na účely konania o stavebnom zámere považuje za rozhodnutie o stavebnom zámere.

Upravujú sa tiež právne vzťahy týkajúce sa zmeny stavieb, kolaudácie a ohlásenia podľa doterajších predpisov. Zhotovené stavby, zmeny stavieb, ktoré boli povolené podľa doterajších predpisov, ale ktoré neboli skolaudované a žiadosť o kolaudáciu sa skolaudujú podľa starej právnej úpravy. Stavby a zmeny stavieb, na ktoré postačovalo ohlásenie, ktoré bolo oznámené do konca roku 2022 sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Existujúca dokumentácia pre územné konanie už podaná stavebnému úradu sa použije ako stavebný zámer na vydanie územného stanoviska, aby nebolo potrebné požadovať od stavebníka vypracovanie nového stavebného zámery. Už vydané územné rozhodnutie bude plniť úlohu územného stanoviska pre potreby prerokovania stavebného zámery a pre vypracovanie správy o výsledku prerokovania stavebného zámery. Nakoľko dodatočné povolenie nebude možné, konania o nich sa nebudú uskutočňovať na stavebnej inšpekcii a stavebné úrady ich musia zastaviť. Podľa stupňa dokončenia stavby, stanoví stavebná inšpekcia ďalší postup pre posúdenie spôsobilosti stavby.

85

Na účely vytvorenia právneho riešenia pre situácie vzniknuté v dôsledku nedostatočnej úpravy súčasného zákona navrhujeme doplniť prechodné ustanovenie, ktoré zakotví zánik platnosti územných rozhodnutí, ktoré v zmysle § 40 ods. 1 zákona 50/1976 nestratili platnosť, hoci stavebné povolenia nikdy neboli vydané alebo sa so stavbou nikdy nezačalo. Týmto sa vyrieši právne neistá situácia v územiach, ktoré sú blokové platným územným rozhodnutím, ktoré je obsoletné buď z dôvodu zániku práv k pozemkom alebo z dôvodu zániku platnosti stavebného povolenia.

Ustanovenie § 64 ods. 11 sa upravuje v nadväznosti aj na obdobné znenie § 39 ods. 2 návrhu zákona o územnom plánovaní tak, aby nebola ohrozená ochrana utajovaných skutočností a citlivých informácií pri vkladaní údajov o technickej infraštruktúre do informačného systému pre výstavbu. Vzhľadom na účel obrannej infraštruktúry (napr. elektronické komunikačné siete) môže byť táto technická infraštruktúra riešená podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre v znení neskorších predpisov (§ 2 písm. k) a § 12).

K § 66 Prechodné ustanovenia o prechode majetku štátu a záväzkov zo Slovenskej stavebnej inšpekcie na úrad

Navrhuje sa ustanoviť prechod pôsobnosti Slovenskej stavebnej inšpekcie podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov na úrad. V tejto súvislosti sa navrhuje prechod kompetencií, práv a povinností Slovenskej stavebnej inšpekcie vrátane práv a povinností zo štátnozamestnaneckých pomerov, pracovnoprávných vzťahov a iných právnych vzťahov zamestnancov na úrad. Majetok štátu, ktorý bol v správe Slovenskej stavebnej inšpekcie, prechádza k 1. januáru 2023 do správy úradu.

K § 67 Účinnosť

Ustanovuje sa dátum nadobudnutia účinnosti zákona. Po zohľadnení dĺžky legislatívneho procesu, a určení dostatočnej legisvakačnej lehoty sa navrhuje ustanoviť nadobudnutie účinnosti na 1 januára 2023.

K prílohe č. 1

V prílohe č. 1 je uvedené negatívne vymedzenie pôsobnosti návrhu zákona o výstavbe a zoznam stavebných prác, na ktoré sa nevzťahuje ohlásenie a ani povolenie podľa tohto zákona.

Negatívne vymedzenie zákona sa vzťahuje predovšetkým na rôzne označenia prevádzkárni, dopravné značenia a piktogramy, turistické značenia poštové schránky etc.

Ďalej sa vymedzujú stavebné úkony, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu, ide napríklad o výmenu, údržbu alebo opravu elektrického vedenia, plynárenského zariadenia, technológie elektrokomunikačného zariadenia, ktoré však sú v pôvodnej trase a nezväčšuje sa ich opravou, údržbou úpravou alebo výmenou ochranné pásmo ale tiež zriadenie domových prípojok.

Príloha č. 1 obsahuje aj zoznam drobných stavebných prác, na ktoré nie je potrebné ohlásenie ani povolenie, ide napríklad o údržbu stavby v prípade výmeny kuchynskej linky, výmena strešnej krytiny, pri inžinierskych stavbách ide napríklad o opravy a úpravy brán a rámp alebo tiež scénické stavby.

K prílohe č. 2

Uvádzajú sa drobné stavby a drobné stavebné práce. V prípade, že nepodliehajú ohláseniu, nevyžadujú nijakú súčinnosť stavebného úradu. To nenahrádza prípadné iné povolenia alebo iné správne úkony

stavebných prác, ide napríklad o stavebné práce na obnove národnej kultúrnej pamiatky alebo stavby
čerpacích staníc.

K prílohe č. 3

Ustanovuje sa prehľad jednoduchých stavieb a ich špecifikácia. Ide o zoznam stavieb, medzi ktoré patrí
štandardný dom určený na bývanie, Ďalej nebytové budovy s jedným podlažím alebo stavby pre
hospodárske zvieratá.

Príloha ďalej uvádza zoznam inžinierskych stavieb, medzi ktoré patria sklady, zásobníky na vodu, silá
alebo rekonštrukcie železničných dráh.

V odseku 1 písm. b) bode 15 sa navrhuje proces povoľovania zriadenia líniových rekreačných trás, napr.
cykloturistických trás, náučných chodníkov a iné podobné individuálne líniové rekreačné projekty v
prostredí súčasného extravilánu a vlastníci a správcovia pozemkov sú obidni, hoc sa zriadenie takejto
„rekreačnej línie“ (nie je to stavba) umiestňuje na ich pozemku a pritom môže táto línia alebo jej
následné rekreačné využitie môže ovplyvniť bežné užívanie, pozemku vlastníkom správcom nájomcom.
Doplnenie tohto ustanovenia sa dotkne len nových trás, pričom toto ustanovenie nahradí súčasné územné
rozhodnutie o terénnych úpravách a o využití územia, ktoré sa v navrhovanom zákone už nebudú
uplatňovať. V súčasnosti sa v aplikačnej praxi cykloturistické trasy bežne zriaďujú s využitím procesu
územného rozhodnutia. Návrh okrem iného nadväzuje na úpravu účelu terénnych úprav aj na
voľnočasové aktivity tak, ako to je aj v súčasnosti v platnom stavebnom zákone (§ 39b ods. 2 zákona č.
50/1976 Zb.). Údržba súčasných „trás“ nie je týmto dotknutá a rieši sa inde v zákone.

K prílohe č. 4

Ustanovuje sa zoznam vyhradených stavieb a ich špecifikácia. Ide o stavby diaľnic, lanové dráhy,
priehrady alebo stavby jadrových zariadení.

Bratislava, 12. januára 2022

Eduard Heger v. r.

Štefan Holý v. r.

Andrej Doležal v. r.